

Agenda Algemeen Bestuur

Datum	13-04-2023
Tijd	10:30 - 11:45
Locatie	Boardroom 13.25 Airborne Tower
Voorzitter	Joa Maouche
Toelichting	De heren Kerris en Hofman zijn met kennisgeving verhinderd.

1 10:30 OPENING EN VASTSTELLEN AGENDA

2 10:35 VASTSTELLEN NOTULEN VORIGE VERGADERING

Aan het bestuur wordt gevraagd de notulen d.d. 9 maart 2023 vast te stellen.

3 10:40 LIJST VAN INGEKOMEN STUKKEN

4 ONDERWERPEN VOOR BEELDVORMING / OORDEELSVORMING

Er zijn geen onderwerpen voor beeld- of oordeelsvorming.

5 ONDERWERPEN VOOR BESPREKING EN BESLUITVORMING

10:45 5.1 Jaarrekening 2022 ODRA

Aan AB wordt gevraagd:

- Het jaarverslag en jaarrekening van ODRA over 2022 vast te stellen;*
- Te besluiten over de bestemming van het batig saldo;*
- Besluiten de begroting aan te bieden aan de Raden en Staten van de partners;*
- Te besluiten over een op te starten evaluatie van de vermogenspositie;*
- De aanbevelingen van de accountant over te nemen, opdat ODRA deze kan inplannen en uitvoeren.*

11:10 5.2 Begroting 2024 ODRA

Aan het Algemeen Bestuur wordt gevraagd:

- Akkoord te gaan met de begroting 2024;*
- Te beslissen of deze kan worden aangeboden aan de Raden en Staten van de partners met het verzoek om hierop zienswijzen in te dienen.*

6 ONDERWERPEN VOOR BESLUITVORMING

Er zijn geen hamerstukken.

7 11:40 MEDEDELINGEN EN RONDVRAAG

8 SLUITING

Notulen Algemeen Bestuur

Datum	09-03-2023	
Tijd	9:30 - 11:05	
Locatie	Airborne Tower, 13e etage, Arnhem	
Voorzitter	Joa Maouche	
Aanwezig	Gemeente Arnhem	De heer M. van der Wel (vanaf 09:53 uur digitaal)
	Gemeente Doesburg	Mevrouw B. van Veldhuizen
	Gemeente Duiven	Mevrouw Van Dam
	Gemeente Lingewaard	De heer M. van den Bos
	Gemeente Renkum	De heer J. Maouche (voorzitter)
	Gemeente Rheden	De heer P. Hofman
	Gemeente Rozendaal	De heer S. Warmerdam
	Gemeente Overbetuwe	De heer R. van den Dam
	ODRA	De heer R.M. Vlaander (secretaris)
	ODRA	Mevrouw A.A. Bordewijk (notulist)
	Afwezig	
	Gemeente Westervoort	De heer H. Sluiter
	Gemeente Zevenaar	De heer B. Kagei
	Provincie Gelderland	De heer P. Kerris

1 **OPENING EN VASTSTELLEN AGENDA**

Notulen:

De voorzitter opent de vergadering. De heren Kerris, Sluiter en Kagei zijn met kennisgeving verhinderd. De heer Van der Wel sluit om 10:00 uur digitaal aan.

2 **VASTSTELLEN NOTULEN VORIGE VERGADERING**

2.1 **Vaststellen van de notulen- en besluitenlijst d.d. 15 december 2022**

Notulen:

De notulen- en besluitenlijst d.d. 15 december 2022 wordt ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van de notulen:

- De heer Van den Bos meldt dat er vanuit de Metropoolregio een energiecentrum in oprichting is en heeft hen verzocht z.s.m. contact te leggen met ODRA en ODRN.
- De heer Warmerdam verzoekt om dit jaar het gesprek te voeren over de Reserves van ODRA
- De heer Warmerdam vraagt naar de reden van het bezoek van de staatssecretaris aan ODRA op 3 april. De heer Vlaander antwoordt dat de Stas heeft aangegeven om bij een OD te willen kijken. De heer Maouche sluit aan als AB-lid. Er zal een werkbezoek gebracht worden aan Veolia, en daarbij de dilemma's aan te geven waar onze collega's tegenaan lopen.

3 **LIJST VAN INGEKOMEN STUKKEN**

3.1 **Overzicht van ingekomen stukken**

Notulen:

Voor kennisgeving aangenomen.

4 ONDERWERPEN VOOR BEELDVORMING / OORDEELSVORMING

4.1 Dashboard 2022 ODRA en Klanttevredenheid 2022

Notulen:

De heer Vlaander legt uit dat ODRA op basis van de inzichten medio november (resultaten t/m okt) een prognose had afgegeven van circa € 100.000 tekort. Deze was gebaseerd op een realisatie van 98% van het afgesproken werk. Naar nu blijkt komt realisatie boven de 100% uit en zijn de kosten lager dan verwacht. Er is nu een resultaat van circa 4 ton positief. Er is gekeken hoe deze bandbreedte zo groot kan zijn:

- 2022 is qua productie 'traag' opgang gekomen. In de eerste maanden van 2022 hadden we nog te maken met een lockdown en een voor ODRA hoog verzuim. Een belangrijke ontwikkeling in het eerste halfjaar was natuurlijk ook onze verhuizing.
- Er was tot medio 2022 een groot hiaat tussen de benodigde capaciteit en de feitelijke bezetting. Illustratief is het feit dat ODRA in januari een (interne) bezetting had van 154 fte. In december 172 fte.
- Het vinden van goede mensen is in de huidige arbeidsmarkt lastig. Voordat de medewerkers productief zijn, is al de nodige (inwerk)tijd verstreken; de realisatiecijfers ten opzichte van de afgesproken opdrachten, lieten het hele jaar een onderbesteding zien ten opzichte van de evenredige seizoennorm en bezetting.
- Er zijn ten opzichte van voorgaande jaren meer aanvullende opdrachten binnen gekomen, met name in de 2e helft van het jaar (Doesburg en de provincie Gld.).
- In onze prognoses van afgelopen jaar is te weinig rekening gehouden met de 'eindsprint' van het laatste kwartaal; oftewel teveel geëxtrapoleerd op lineaire basis, terwijl de groei van opdrachtenportefeuille en de bemensing in 2022 alles behalve 'lineair' is verlopen.

De commissie BBV heeft zeer recent bepaald dat alle organisaties, die vallen onder de gemeentelijke CAO, een voorziening moeten treffen voor het verlofsparen, opdat toekomstige kosten (extra inhuur) hiermee opgevangen kunnen worden. Voor ODRA gaat het om een bedrag van circa 4 ton.

Aansluitend wordt er gesproken over de eerste aanzet inzake klanttevredenheid. Het bestuur is nog niet content met de huidige opzet. De heer Maouche merkt op dat er behoefte aan inzicht is, waar de klantontevredenheid nu exact in zit.

Ook bij de raadsleden komen klachten binnen. Er moet voorkomen worden dat er een soort van mantra ontstaat dat het aan wet- en regelgeving ligt. De heer Maouche heeft behoefte aan data en dilemma's. Waar heeft de Omgevingsdienst mee te dealen? We moeten het niet framen vanuit klanttevredenheid, meer vanuit transparantie over de dienstverlening. De heer Warmerdam vraagt naar de orde van grootte van het foutje in de BTW.

De heer Vlaander legt uit dat er een suppletie aangifte gedaan wordt (is een technische afhandeling, loopt bij de belastingdienst), maar heeft geen effect

op de exploitatie.

De heer Van der Wel sluit digitaal aan om 09:53 uur.

4.2 Rijker Verantwoorden

Notulen:

De heer Van den Bos reageert het heel goed te vinden dat dit gebeurt. Een mooi rapport, maar kijkende naar de aanbevelingen onder het advies is de vraag: en nu? Wanneer kunnen we in alle redelijkheid naar effectieve rapportages gaan?

Mevrouw Prent antwoordt in 1e instantie voor de programma- en projectplannen volgend jaar, denk aan Circulaire Economie en Theseus. De vraag is of we dit jaar Rijker Verantwoorden kunnen incorporeren in deze plannen? Burgers en ondernemers beter informeren over bijv. ZZS, we hebben de data maar hoe krijgen we dat geaggregeerd? Die uitdaging willen we dit jaar wel aangaan. Dit jaar een Meerjaren uitvoeringsbeleidsplan opstellen met behulp van de bloem uit Rijker Verantwoorden.

De heer Hofman is blij met de notitie, maar het had wel iets scherper gekund, wel fijn dat het serieus wordt genomen. Meer inhoudelijk verantwoord is prettig. Hoe is men tot die thema's gekomen?

Mevrouw Prent antwoordt dat dit parallel kan lopen met de totstandkoming van het Meerjarenplan, er zal een prioritering op moeten plaatsvinden, wat mogelijk in een AB besproken kan worden.

De heer Maouche zegt dat de intentie van Rijker Verantwoorden breed wordt gedeeld, herkent de worsteling waar de gemeente ook mee worstelt. Een maatschappelijk effect rapporteren is ingewikkeld, maar wel noodzakelijk.

De heer Van den Dam geeft aan dat er nog een soort concretiseringslag benodigd is. Met name hoe ervoor te zorgen dat die aanbevelingen concreet gemaakt worden?

De heer Vlaander stelt voor een bestuurlijke sessie te organiseren waarbij er een verdiepingsslag gemaakt wordt, waarbij ook IBP, Van Aartsen en organisatieontwikkeling wordt meegenomen.

Het bestuur stelt het idee op prijs.

De heer Van der Wel vult bij het idee aan om een verdiepingsslag te maken met elkaar, welke effecten vinden we belangrijk om te zien.

4.3 Implementatie Wgr - 1e verkenning bespreken

Notulen:

De 7 inhoudelijk voorgestelde punten van wijziging zijn met het bestuur doorlopen. Er is even gesproken om ook de Kadernota voor zienswijzen beschikbaar te stellen, maar de meerderheid van het bestuur is daar geen voorstander van gezien ODRA een beleidsarme uitvoeringsdienst is. De argumentatie bij dit punt kan uitgebreid worden en vooral starten met het feit dat ODRA een beleidsarme dienst is.

Met betrekking tot de wettelijke termijnen in de P&C cyclus heeft het bestuur de voorkeur om de wettelijke termijnen in de GR op te nemen, maar geeft het advies om per partner afspraken te maken en te onderstrepen hoe dat gedaan wordt. Indien het niet lukt om voor alle deelnemers een afspraak te maken, dan het verzoek om dit middels bila's in gang te zetten.

4.4 Eindrapportage Lysias bespreken

Notulen:

De heer Vlaander licht toe dat dit rapport een vervolg is op alle voorgaande rapporten, waaronder het rapport van de Cie van Aartsen. Een voorstel kan zijn om een verkenning te starten om te kijken hoe men over 5 jaar tegen ODRA aan kijkt, d.m.v. interviews met de bestuurders.

De heer Maouche geeft aan dat tijdens de bestuurlijke conferentie hierover gebleken is dat niet alle bestuurders in de regio even blij zijn. Men accepteert in Gld. dat vanuit eigen kracht gekeken moet worden waar we naar toe willen en ons niets vanuit het Rijk laten opleggen. ODNV en OVIJ fuseren al, dat zijn ontwikkelingen, dit onderzoek geeft handvatten om stappen te zetten. We hoeven niet persé een stelsel discussie te voeren, maar vanuit het eigen stelsel kijken. Nabijheid blijft een thema maar mag niet boven geschikt zijn aan de inhoud.

De heer Maouche vervolgt dat er op zich een goede samenwerking is over provinciaal complex, het zaak is om gemeentelijk complex in een gelijke situatie te trekken. Dat goed organiseren en voorwaarden aan stellen. Die stap zal eerder gezet worden dan een fusie o.i.d. Het is van belang om als stelsel gezamenlijk op te trekken en de rest geen achterhoedegevecht te laten uitvechten, maar daar mee te helpen.

De heer Vlaander antwoordt dat de provincie aan zet is, waarop de heer Van den Dam opmerkt het gevoel te hebben dat de provincie daar naar zoekt, maar vooralsnog geen besluiten neemt.

De heer Vlaander verzoekt het bestuur om opdracht te geven om om ons heen te kijken wat een toekomst voor onze OD zou kunnen zijn. We zijn nu een goede OD, opgedeeld worden in VeiligheidsRegio is voor ODRA een minder prettige uitkomst.

Het is belangrijk om snelheid te maken en bestuurlijke zorgvuldigheid in acht nemen. Als we niets doen, dan worden we opgegeten.

De heer Maouche verzoekt breed te kijken naar scenario's. Ook de heer Van den Bos vindt het een goed idee, maar ziet wel een risico omdat ODRN de bouwtaken van Nijmegen kwijt is, wil de provincie ODRN nog wel taken geven. Goed om die verkenning te doen en kijken richting ODRN, maar oppassen geen Sneeuw witje en de 7 dwergen te krijgen. Spanningsveld in achterhoofd houden.

De heer Hofman is teleurgesteld in het rapport, mist de scherppte, lijkt of men iets niet durft zeggen. De optimalisatie is klaar, kunnen niet eeuwig optimaliseren, je moet het over de inhoud hebben. Hoe kun je zelf ervoor zorgen dat je robuust bent naar de toekomst toe? Hopen dat provincie meer regie gaat nemen.

De heer van der Wel merkt vanuit andere regio's dat er anders gekeken wordt naar de OD. Opletten in welk scenario we terecht komen. Vooral benadrukken waar onze goede punten zitten, en waar verbeterpunten zitten. In het rapport staat niet wat er inhoudelijk van gevonden wordt. Tot slot vult de heer Maouche aan naast robuustheid en de organisatorische kant ook de inhoud (gelijkgestemde partners in od) niet te vergeten.

5 ONDERWERPEN VOOR BESPREKING EN BESLUITVORMING

5.1 Projectvoorstel Warme overdracht bodem

Notulen:

Mevrouw Prent leidt in dat met de invoering van de Omgevingswet de bodemtaken overgaan van de provincie naar de gemeenten. Het Rijk heeft daarvoor aan elke gemeente een subsidie beschikbaar gesteld van 50K.

Voorstel is om de krachten te bundelen en door ODRA als een gezamenlijke dienst uit te gaan voeren.

De heer Maouche wil voorkomen dat we door deze overdracht medewerkers kwijtraken en roept op om koste wat het kost deze medewerkers vast te houden voor onze eigen regio.

Het bestuur stemt in met het projectvoorstel warme overdracht bodemtaken.

6 ONDERWERPEN VOOR BESLUITVORMING

7 MEDEDELINGEN EN RONDVRAAG

Notulen:

Er zijn geen mededelingen of vragen voor de rondvraag.

8 SLUITING

Notulen:

De voorzitter sluit de vergadering om 10:56 uur.

Actielijst 2023 Algemeen Bestuur ODRA				
Nummer	Actie	Houder	Streefdatum	Status
221020.05	Extra bestuurlijke sessie organiseren mbt Van Aartsen	Agnes / Maarten L.	22 juni 2023	Openstaand
230309.01	Verkenning scenario's toekomst ODRA	Ruben	Q2 2023	Openstaand

Besluitenlijst 2023 Algemeen Bestuur ODRA	
Nummer	Besluit
220309.01	Het bestuur stemt in met het projectvoorstel warme overdracht bodemtaken.

Aldus vastgesteld tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van 13 april 2023,

de voorzitter,

de secretaris,

de heer J. Maouche

de heer R.M. Vlaander

Lijst van Ingekomen Stukken (LIS) ODRA 2023 – Algemeen Bestuur ODRA

Datum	Onderwerp	Behandelaar
13 april 2023	Voortgangsrapport IBP-VTH	Ter kennisname
13 april 2023	Nieuwsbrief Versterking Gelders Stelsel	Ter kennisname
9 maart 2023	WPG Assurance rapport	Ter kennisname
9 maart 2023	4 ^e Kwartaalrapportage Omgevingswet 2022	Ter kennisname
9 maart 2023	Startnotitie Omgevingswet 2023	Ter kennisname

Onderzoek Versterking Gelders Stelsel: waar staan we?

21-03-2023, nieuwsbrief nummer 3

Op 19 juli 2022 is het traject ‘Versterking Gelders Stelsel’ van start gegaan. Onderzoeksbureau Lysias onderzoekt in opdracht van de deelnemers in het Gelders Stelsel de robuustheid van het Gelders Stelsel en wat de betrokken partners nodig vinden om het Gelders Stelsel te verbeteren en versterken. Wij informeren u via deze nieuwsbrief over de voortgang van het onderzoek. Wat is er tot nu toe gedaan en wat kunt u in de komende periode verwachten?

Onderzoeksrapport klaar

De eerste fase – het onderzoek – is afgerond en de tweede fase gaat nu van start. Daarin zetten we de conclusies uit het onderzoek om in concrete stappen om het Gelders Stelsel te versterken. De onderzoekers van Lysias hebben een analyse uitgevoerd van het Gelders Stelsel op basis van een documentenstudie en gesprekken met betrokken partijen, zoals bestuurders, opdrachtgevers, directeuren en medewerkers van de omgevingsdiensten en voorzitters van de opdrachtgevers-overleggen (gemeenten). Zij hebben de belangrijkste opgaven, knelpunten en sterke punten van het Gelders Stelsel uiteengezet in het rapport: [Klaar voor de toekomst? Reflectie op de robuustheid van het Gelders stelsel van omgevingsdiensten](#). Dit rapport is op 3 februari door de stuurgroep vastgesteld. De onderzoekers trekken twee conclusies over de robuustheid van het Gelders Stelsel:

- 1 Het stelsel heeft de afgelopen jaren zijn succes bewezen. Er is sprake van een gestructureerd samenspel van de omgevingsdiensten die afzonderlijk en in samenhang werken aan een kwalitatief hoogwaardige uitvoering van VTH-taken. Het stelsel biedt een basis om de komende jaren op voort te bouwen.
- 2 De robuustheid van het stelsel schiet op een aantal punten tekort. De robuustheid van de verschillende Gelderse omgevingsdiensten loopt uiteen. Sommige omgevingsdiensten hebben een smal takenpakket en weinig ruimte om te investeren in opleiding en ontwikkeling van medewerkers. En dat terwijl de omgevingsdiensten de komende jaren voor grote opgaven staan, bijvoorbeeld op het gebied van de energietransitie en de arbeidsmarkt-problematiek.

Versterking Gelders Stelsel

Bestuurlijke conferentie en tweede fase

Op vrijdag 17 februari jl. vond de bestuurlijke conferentie Versterking Gelders Stelsel plaats. Hiervoor waren de Gelderse wethouders, burgemeesters en gedeputeerden uitgenodigd. Tijdens deze conferentie is het onderzoeksrapport besproken en hebben bestuurders de gelegenheid gekregen om hun opvattingen over het rapport en de robuustheid van het Gelders Stelsel te delen. Bestuurders hebben ideeën uitgewisseld over onder andere de samenwerking in het stelsel, opdrachtgeverschap en de krappe arbeidsmarkt. Op de conferentie is duidelijk geworden dat de urgentie om de VTH-uitvoering te versterken door bestuurders verschillend wordt beleefd. Bij sommige bestuurders leeft het gevoel van urgentie van versterking, terwijl andere bestuurders zich minder herkennen in de vraagstukken uit het rapport. De opbrengst van de conferentie, waaronder deze verschillende beelden, wordt meegenomen als input voor de tweede fase van het traject.

Onderzoeksbureau Lysias en de partners gaan nu verder met het uitwerken van wat er nodig is om het stelsel te verbeteren. Daarvoor gaan de partners in het stelsel met elkaar in gesprek om gezamenlijk te komen tot een strategische agenda met een concreet uitvoeringsprogramma op een aantal prioritaire thema's. Hierin wordt uitgewerkt wie op welk onderwerp de regie voert in de uitvoering en implementatie. We verwachten dat de agenda en het uitvoeringsprogramma nog voor de zomer klaar zijn.

Interbestuurlijk programma (IBP)

Het interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel (IBP) is eind 2022 met zes pijlers van start gegaan. Met het IBP wordt opvolging gegeven aan de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen. De planning van het IBP is inmiddels aangepast, waardoor hier tot dusver nog geen concrete conclusies uit zijn voortgekomen die meegenomen kunnen worden in ons traject.

Vragen?

Voor vragen over het traject Versterking Gelders Stelsel kunt u contact opnemen met Henrike Aarnink (h.aarnink@gelderland.nl) en Henk-Jan Baakman (h.j.baakman@oddevallei.nl).

Over het Gelders Stelsel

In Gelderland werken de partners die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) nu 10 jaar samen in het Gelders Stelsel. In de aanbevelingen van onder andere de commissie Van Aartsen en de Algemene Rekenkamer, en in de eigen ervaringen zien provincie, gemeenten en omgevingsdiensten kansen. Kansen voor zowel de ontwikkeling van de samenwerking op het VTH-werkveld in Gelderland als voor verbetering van de kwaliteit van de uitvoering van VTH-taken. Wij achten de tijd rijp om in dat debat een proactieve rol te spelen en de vraag te beantwoorden wat voor een goede kwaliteit van de VTH-uitvoering (nog meer) nodig is in Gelderland. Provincie, omgevingsdiensten en gemeenten willen een ontwikkeling inzetten waarbij de VTH-uitvoering robuust genoeg is om huidige en toekomstige vraagstukken binnen Gelderland op een kwalitatief goede wijze aan te pakken en te borgen. Het traject 'Versterking Gelders Stelsel' helpt ons te komen tot een plan van aanpak. Een projectgroep (opdrachtgevers, opdrachtnemers en eigenaren binnen het Gelders Stelsel) begeleidt het traject en is een klankbordgroep voor de onderzoekers van Lysias. De stuurgroep, bestaande uit gedeputeerde Peter Drenth, burgemeester Floor Vermeulen van de gemeente Wageningen en wethouder Maarten van den Bos van de gemeente Lingewaard, vormt een bestuurlijk klankbord, geeft richting aan het traject en zorgt voor bestuurlijk draagvlak.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een gezamenlijke uitgave van provincie Gelderland, de Gelderse omgevingsdiensten en de Gelderse gemeenten. Doel is medewerkers van gemeenten, omgevingsdiensten en provincie te informeren over de voortgang van het onderzoek 'Versterking Gelders Stelsel'.

De projectgroep bestaat uit: Henrike Aarnink, voorzitter projectgroep/manager Opdrachtgeversteam provincie Gelderland | Tamar Nijhuis, secretaris/Opdrachtgeversteam provincie Gelderland | Sjoerd de Jong, financieel beleidsmedewerker provincie Gelderland | Henk-Jan Baakman, directeur ODDV | Menno van Dam, directeur OVJ | Gérard Bouman, beleidsmedewerker Opdrachtgeversteam Gelderland | Sietze Hoekstra, voorzitter opdrachtgeversoverleg ODDV | Linda Scheuter, namens gemeenten ODRN | Niels van de Wetering, voorzitter opdrachtgeversoverleg ODR | Maarten Peters, VVHH provincie Gelderland.

Versterking Gelders Stelsel is een samenwerkingsverband tussen provincie Gelderland, Gelderse omgevingsdiensten en Gelderse gemeenten.

Voortgang Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel

Inleiding

In het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel (verder: IBP VTH) wordt gewerkt aan een mix van korte en lange termijn doelen en maatregelen om ervoor te zorgen dat het VTH-stelsel verbetert en ook toekomstbestendig wordt. Elke deelnemende partij¹ is verantwoordelijk voor adequate betrokkenheid van de eigen achterban, de benodigde bestuurlijke inbedding en de organisatie van het noodzakelijke commitment. Het programma is uitgewerkt in zes pijlerplannen² die door de leden van de stuurgroep op 17 januari jl. zijn vastgesteld, op pijlerplan 3 na. Deze plannen vormen de basis voor een halfjaarlijkse rapportage van de voortgang van het programma. Het voortgangsrapport, bestaande uit een beschouwing van de algemene voortgang en de voortgang per pijler, zal worden gedeeld met de Tweede Kamer.

De voortgangsrapportage zal voor het zomerreces worden opgesteld en bij brief gestuurd worden aan de Tweede Kamer. Omdat op dit moment de leden van stuurgroep geïnformeerd willen worden over de voortgang, is dit tussentijdse document opgesteld. Ook in dit document is onderscheid gemaakt tussen een algemene beschouwing en de voortgang per pijler. In deze beknopte rapportage is ervoor gekozen de stuurgroep te wijzen op eventuele afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde pijlerplannen, de gemaakte stappen per pijler te delen en een doorkijkje te geven naar korte termijn vervolgstappen.

---

¹ Ministeries van BZK, JenV en IenW, de VNG, het IPO en ODNL

² De pijlerplannen werken de programmadoelen uit van de zes pijlers; pijler 1 Robuuste omgevingsdiensten en financiering, pijler 2 Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging, pijler 3 Informatievoorziening VTH, pijler 4 Kennisinfrastructuur, pijler 5 Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving en pijler 6 Monitoring kwaliteit milieutoezicht

Voortgang algemeen

Commitment

Geconstateerd mag worden dat het IBP VTH voortvarend van start is gegaan. De basis hiervoor ligt in het gezamenlijk opgestelde programmaplan, de daaruit voortkomende pijlerplannen en de vanuit IenW beschikbaar gestelde financiële middelen. Omdat alle deelnemende partijen vertegenwoordigd zijn is hun gedachtegoed geborgd. Hierdoor is het draagvalk bij al deze partijen groot om in alle pijlers een bijdrage te leveren. Een paar feiten en cijfers op een rijtje:

- 105 medewerkers vanuit gemeenten, provincies, waterschappen, omgevingsdiensten en hun koepelorganisaties werken samen met verschillende rijkspartijen aan de uitvoering van het IBT VTH; er zijn twee bijeenkomsten georganiseerd voor de deelnemers, en de derde staat op 28 maart a.s. gepland. Jozias van Aartsen zal dan zijn visie delen op het IBP VTH.
- Op alle niveaus binnen het IBP VTH worden de deelnemende partijen vertegenwoordigd; van pijlertrekker tot lid werkgroep, van lid kernteam tot lid stuurgroep.
- De community versterkingVTH.nl is een goed zichtbaar platform met momenteel 234 leden die in de community op de hoogte blijven van de voortgang van het programma en hun bijdrage kunnen delen met collega's.
- Er is volop ingeschreven op de door IenW beschikbaar gestelde SPUK-regeling; inmiddels zijn de aanvragen gehonoreerde, het geld verdeeld en worden projecten opgestart.

Zichtbaarheid

Medewerkers van het IBP VTH zijn vooral praktijkgericht bezig en kijken wat leeft er op de werkvloer, welke stelselversterkende ontwikkelingen al gaande zijn en waar we kunnen zorgen dat er aansluiting komt en blijft met de doelstellingen van het programma. Het is dus zaak zichtbaar te zijn. Dit wordt o.a. gerealiseerd door:

- Interactieve (halen en brengen) presentaties over het IBP VTH in het algemeen –/ dagelijks bestuur van een omgevingsdienst; zeven presentaties hebben plaatsgevonden en zes staan er gepland.
- Het bijwonen van bestuurlijke provinciale overleggen; Noord-Holland, Limburg en Zeeland zijn bezocht door de directeur van het IBP VTH. Deze bijeenkomsten leveren waardevolle input op voor de uitvoering van het programma binnen de verschillende pijlers.
- Het bijwonen van verschillende landelijk georganiseerde bijeenkomsten binnen het VTH-domein voor het verkrijgen van inzichten ook t.a.v. zorgen in het speelveld; onlangs organiseerde de VNG een bestuurlijke bijeenkomst (met deelname van meer dan 65 gemeentebestuurders) en een ambtelijke bijeenkomst (met ruim 50 deelnemers) over het verstreken van opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap.

Effecten

Het uiteindelijke doel van het IBP VTH is dat de ideeën die leiden tot versterking van het VTH-stelsel worden doorgevoerd in de uitvoeringspraktijk. Daarvoor is het van belang dat de basis van het stelsel op orde is. Met de komst van het IBP VTH lijkt dit besef in te dalen bij bestuurders en het effect is dat:

- Gemeentelijke basistaken overal zijn of worden ondergebracht bij een omgevingsdienst; mede als gevolg van het aanschrijven van provincies door IenW met het verzoek in deze hun rol in het kader van interbestuurlijk toezicht toe te passen.
- Er een versterking plaatsvindt in de samenwerking tussen omgevingsdiensten die op termijn kan leiden tot fusie(s).
- Veel omgevingsdienstbesturen hun begroting in 2023 hebben verhoogd, met percentages die uiteenlopen van 3% tot meer dan 25% om - naast inflatiecorrectie - tegemoet te komen aan de toenemende complexiteit van het werk, uitbreiding van het takenpakket en het werven en inwerken van nieuwe medewerkers.
- Er meer aandacht is voor milieucriminaliteit als het gaat om de bestrijding van witwassen (EU-richtlijn m.b.t. witwassen is uit 2018); heeft inmiddels de aandacht van de FEC-Raad.

Prioriteiten

Prioriteiten voor het IBP VTH de komende maanden zijn:

1. Urgentie bij (regionale) bestuurders en ondersteuning bij uitdragen noodzaak versterking VTH.
2. Versterken opdrachtgever- en opdrachtnemerschap.
3. Benutten inzet omgevingsdiensten op basis van SPUK.
4. Samenhang tussen de pijlers zichtbaar maken en benutten.
5. Besluitvormingsproces goed inrichten (richting alle partners).
6. Versterken van het programmabureau door o.a. financiële ondersteuning en met communicatie.
7. Benutten IBP VTH als hefboom, ontwikkelen passend instrumentarium om gewenste ontwikkeling vervolgens ook door te zetten.
8. Communicatie over het programma en community opbouwen.

Financiën en try-outs

Het programmabureau draagt zorg voor het reilen en zeilen binnen het programma. In het IBP VTH wordt een nog nader te bepalen aantal inhoudelijke casussen geïdentificeerd waarvoor try-outs worden opgezet. Voor 2023 is een financiële raming opgenomen van de try-outs die nu zijn voorzien (ter besluitvorming door de stuurgroep op 17 januari 2023). De try-outs ZZS en Indirecte lozingen zijn inmiddels gestart.

Try-out ZZS

Specifiek ter ondersteuning van de uitvoering van VTH-leefomgeving gaan RIVM en Omgevingsdienst NL gezamenlijk in de try-out na hoe dit onderdeel van de kennisuitwisseling en toepassing het beste vorm kan worden gegeven.

Bij de verdeling landelijk – regionaal gaan de gedachten uit naar het zogenaamde 1-6-29 model. Onderdeel van de try-out is om na te gaan of dit model ook voor andere grote opgaven voor de uitvoering van VTH toepasbaar is. De uitkomsten van de try-out van het regionaal Kennisschakelpunt in Zuid-Holland waarin naast ZZS ook CE wordt meegenomen kunnen hierbij worden meegenomen. Zeer Zorgwekkende Stoffen maken een belangrijk deel uit van de beraadslagingen. Gezien ook de brede deelname, vanuit alle IBP partijen, aan dit overleg ligt het in de rede de rol als zodanig te bevestigen en niet een andere aanpak te overwegen.

Try-out Indirecte lozingen

De stuurgroep indirecte lozingen, een initiatief van het Hoogheemraadschap Holland Noorderkwartier, is op 24 februari 2023 akkoord gegaan met het project om meer zicht te krijgen op indirecte lozingen binnen het gebied van HHNK (in casu alles boven het Noordzeekanaal). Doel is om de waterkwaliteit te verbeteren en te voldoen aan de Kaderrichtlijn Water (KRW). Dit is in samenwerking met de OD's IJmond, Noord-Holland Noord en ODNZKG tot stand gekomen.

Vanuit het IBP is € 250.000 bijgedragen (circa 50% van het benodigde budget). De try-out zal in 2023 worden voorbereid en in de jaren erna worden uitgevoerd. Gedachte is dat de rest van Nederland gaat aanhaken en leert van deze try-out.

Voortgang per pijler

In het onderstaande overzicht zijn de verschillende acties, de behaalde resultaten weergegeven en plannings weergegeven per pijler.

Legenda:

Volgens planning	Geen overschrijding van budget of voldoende middelen voorhanden
Correctie op bestaande planning, maar brengt over all planning niet in gevaar	Meer middelen nodig, maar in eerste instantie van deelnemer IBT VTH
Correctie op planning die een negatief effect heeft op de overall planning	Meer middelen nodig vanuit het programmabureau of nog geen instemming met pijlerplan

Pijler/titel	Onderwerpen	Voortgang en doel	Samenhang pijler(s)	Planning/risico's	Financiën	Opmerkingen
1 Robuuste omgevingsdiensten en financiering	Robuustheid omgevingsdiensten	De werkgroep is gekomen tot een definitie van het brede begrip "robustheid" op basis van 4 criteria (effectiviteit, efficiency, wendbaarheid en ontwikkelvermogen). Er wordt nu gewerkt aan een verder uitwerking van deze criteria in KPI's, zodat er een palet ontstaat van meetbare KPI's die gezamenlijk een beeld geven van de robuustheid van een OD.		De werkgroep zal een presentatie verzorgen in de stuurgroep van 14 maart, waarna de criteria en de KPI's verder worden uitgewerkt. Het complete resultaat zal aangeboden worden aan de stuurgroep van juli 2023.	De financiën zijn op dit moment toereikend.	Onder andere in Gelderland en Utrecht zien we een versterking van de samenwerking tussen omgevingsdiensten, om zo robuuster te worden en beter toegerust op de toenemende complexiteit van hun takenpakket. In sommige gevallen wordt fusie op termijn niet uitgesloten of ligt bestuurlijk al voor (OVJ en ODNV). In de uitwerking van de robuustheidscriteria heeft pijler 1 nota genomen van de -door deze omgevingsdiensten ontwikkelde- criteria die bepalend zijn voor deze ontwikkeling.
	Advisering omgevingsdiensten op omgevingsplannen	De voortgang om te komen tot een uitgangspuntendocument advisering op omgevingsplannen loopt conform planning.		De planning is erop gericht om een voorstel/concept uitgangspuntendocument te agenderen in de stuurgroep van mei 2023; aankomende tijd staan er nog om de twee à drie weken werkgroepen gepland om het document en de best practices te bespreken.	De financiën zijn op dit moment toereikend.	Er wordt onderzocht hoe het beste invulling aan dit advies gegeven kan worden en wat binnen het stelsel van de Omgevingswet past. Er wordt een concept uitgangspunten-document opgesteld waarin de opties worden vormgegeven voor advisering omgevingsdiensten op het omgevingsplan, met een ranking in het verplichtende karakter van deze opties. In februari is er een uitvraag gedaan over de relatie van gemeenten en OD's en in hoeverre OD's betrokken worden bij het opstellen van milieubeleid. Deze uitvraag is ook bij provincies gedaan en zal komende tijd verwerkt worden om ook een aantal best practices te beschrijven. BZK en IenW zijn bezig met de juridische kaders te beschrijven, om zo tot een uitgangspunten-document te komen waarin de voor- en nadelen van de opties (en verankering) in advisering

						door omgevingsdiensten op omgevingsplannen zijn opgenomen.
	Financiering van de omgevingsdiensten	<p>Vanuit de werkgroep wordt op dit moment gewerkt aan twee onderdelen.</p> <p>(1) Er wordt inzichtelijk gemaakt hoe de omgevings-diensten nu gefinancierd worden (IST). Hiervoor wordt een vragenlijst verstuurd aan de controllers van de omgevingsdienst. De antwoorden zullen worden geanalyseerd en de belangrijkste voor- en nadelen van de huidige financiering in beeld gebracht. De planning is erop gericht om een voorstel te agenderen in de stuurgroep van mei 2023.</p>		De planning is erop gericht om een voorstel te agenderen in de stuurgroep van mei 2023.	De financiën zijn op dit moment toereikend.	
		<p>(2) is de beschrijving van een toekomstige robuuste financieren van de omgevingsdiensten met aandacht voor kennis en innovatie (SOLL). Binnen de werkgroep is de uitvraag besproken en deze zal nu worden uitgezet via het ministerie van IenW</p>		De planning is op dit moment om het onderzoek voor de zomer af te ronden. Risico: mogelijk is dit te ambitieus gelet op de doorlooptijd voordat het onderzoek gestart kan worden. De planning is om dit onderwerpte agenderen in de stuurgroep van september 2023 (eind Q3 en daarmee nog net vallend binnen de beoogde planning van het pijlerplan Q2-Q3).		

Pijler/titel	Onderwerpen	Voortgang en doel	Samenhang pijler(s)	Planning/risico's	Financiën	Opmerkingen
2 Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging	Verbeteren informatie-uitwisseling	Leden van het pijlerteam vanuit OD, provincie en OM zijn bezig met de inventarisatie van zowel de nog bestaande overleggen tussen de bestuurlijke en strafrechtelijke kant. Daarbij wordt gelijk gekeken op basis van welk convenant (indien nodig) informatie wordt uitgewisseld. Die inventarisaties geven de input voor een model overlegstructuur en een model convenant.	Er vindt in samenwerking met pijler 3 een juridische analyse plaats met betrekking tot welke informatie wettelijk gezien al moet worden verzameld en gedeeld.	Ligt op schema volgens pijlerplan	De financiën zijn op dit moment toereikend.	De algehele planning van de pijler is haalbaar. In pijler 2 wordt voorgesteld het project ketentoezicht een plaats te geven. Voor de start van het IBP VTH heeft het IPO ketentoezicht al benoemd als een belangrijk thema. Binnen het IPO zijn twee portefeuillehouders voor het verder ontwikkelen van ketentoezicht. Met de twee portefeuillehouders heeft een gesprek plaatsgevonden. Naar aanleiding hiervan is een memo geschreven dat wordt geagendeerd voor de stuurgroep in maart.
	Verbeteren samenwerking tussen bestuurlijke en strafrechtelijke handhaving	Door het pijlerteam is een informatieset gemaakt voor OD's om de LHSO bij bevoegde gezagen onder de aandacht te brengen en te laten vaststellen (zodat het ook daadwerkelijk gepubliceerd handhavingsbeleid is). Voor de bijeenkomsten in het land wordt gekeken wat de beste schaalgrootte is, zodat het aantal bijeenkomsten ook te bemensen is door de landelijk toezicht- en handhavingsorganisaties (zoals OM, politie en ILT).		Ligt op schema volgens pijlerplan	Voor de bijeenkomst en LHSO zal meer capaciteit nodig zijn voor het daadwerkelijk regelen van de bijeenkomsten en dan nu beschikbaar is in de pijler. Afhankelijk van de schaalgrootte zal er een beroep worden gedaan op provincies of OD.nl.	
	Effectievere inzet instrumentarium toezicht en handhaving	De landelijke leidraad termijnen en sancties is af.		De leidraad zal eind Q2 (voor zomerreces) op in ieder geval de site van het IPLO geplaatst worden.	De financiën zijn op dit moment toereikend.	
	Meer prioriteiten inzet van capaciteit boa's, politie, OM en ZM	Het traject om te komen tot een centraal sturingsmodel voor de milieurechtereams verloopt volgens het reguliere pas van interne afstemming en besluitvorming in het korps. De verwachting is dat begin maart het model met een advies richting korps MT gaat.		Daadwerkelijke vaststelling model lijkt uit te komen op begin Q2 2023 (i.p.v. eind Q1 2023).	De financiën zijn op dit moment toereikend.	

Pijler/titel	Onderwerpen	Voortgang en doel	Samenhang pijler(s)	Planning/ risico's	Financiën	Opmerkingen
3 Informatievoorziening VTH	Opstellen informatielandschap	Alleen basis is gelegd. Het informatielandschap en de knelpunten daarin zijn op een hoog abstractieniveau in beeld gebracht. De uitwerking hiervan naar steeds meer detailniveau moet nog grotendeels plaatsvinden.		Het informatie-landschap is nog niet gereed i.v.m. personele problemen. Deze problemen zijn deels opgelost; per 1 maart 2023 start een nieuwe architect; de werving voor de 2e nieuwe architect is opgestart. Verwachting is nu dat het landschap in Q2 beschikbaar komt; er is wel een risico dat de geplande start van de uitvoering van de activiteit 'opstellen standaarden informatieafspraken' in Q2 gaat vertragen.	Het pijlerplan is nog niet vastgesteld en daarmee de indicatieve begroting/raming ook niet.	De stuurgroep heeft nog niet ingestemd met het pijlerplan en dus ook niet met de financiële werkwijze. In het pijlerplan dat ter instemming aan de stuurgroep wordt voorgelegd wordt voorgesteld om voor pijler 3 te werken met een "stelpost". IenW heeft aangegeven op haar begroting middelen (de stelpost) te reserveren voor pijler 3. Op basis van projectplannen die aan de stuurgroep worden voorgelegd wordt om goedkeuring van de stuurgroep gevraagd om budget beschikbaar te stellen/ middelen aan de stelpost te onttrekken.
	Juridische analyse	Pijler 3 is met de analyse gestart en de eerste beelden zijn dat enerzijds het VTH-stelsel niet volledig voldoet aan de verplichtingen tot openbaarmaking en anderzijds de AVG vaak – onterecht – als beperkend wordt ervaren.	De juridische analyse m.b.t wettelijk borging (wat bij wet geregeld is) wordt samen met pijler 2 uitgevoerd.	Het resultaat van de analyse wordt volgens de planning einde Q1 opgeleverd.		De algehele planning van pijler 3 is nog steeds haalbaar en de algehele voortgang van pijler 3 is in lijn met het pijlerplan.
	Project Datakwaliteit Toezicht	Er wordt aan drie pilots gewerkt die laten zien hoe je beter kan werken met data. - met de gemeente Almere en Provincie Zuid-Holland (gebruik van Inspectieview voor beleidsvorming en integrale controles) - met de NVWA (samenwerking i.r.t. mest) - met het OM (vergelijkbaarheid van data, in het bijzonder identiteitsgegevens)		Tekort aan capaciteit maakt dat het project minder snel opstart dan voorzien.		De ICT-organisatie van JenV heeft bezwaar tegen het feitelijk delen van gegevens via Inspectieview. Er is wellicht een alternatief voorhanden. Eind maart wordt een advies verwacht over de wijze waarop informatiedeling van de ILT en het OM via Inspectieview met het OM ingericht kan worden.
	Definitiestudie Register MBA's en Inrichtingen	Traject is gestart.		Traject loopt enige vertraging op vanwege vertraagde contractvorming bij de inhuur van externe krachten.		
	Analyse domein vergunningverlening	Het traject is opgestart door het IPO. Het eerste concept van de analyse is besproken binnen pijler 3. In de analyse wordt ook de doorontwikkeling en positionering van AADV meegenomen.		Verwachting is oplevering eind Q1.		

Pijler/titel	Onderwerpen	Voortgang en doel	Samenhang pijler(s)	Planning/risico's	Financiën	Opmerkingen
4 Kennisinstructuur	Visie kennisinstructuur	Inventarisatiefase in opgestart	Met vertegenwoordigers van IenW en VNG is overleg gevoerd over de relatie met pijler 4 kennisinstructuur externe veiligheid, kennisinstructuur bodem en Kwalibo.	Het concept van de visie kennisinstructuur wordt in mei voorgelegd aan de stuurgroep.	De financiën zijn op dit moment toereikend.	Voortbordurend op het rapport van Anne Verbeek "ongekende kennis" wordt een visie op de Kennisinstructuur Fysieke Leefomgeving (KISFL) opgesteld. Zoals ook door de stuurgroep is opgemerkt heeft afstemming met PLEK(opvolger Veluwe beraad) plaatsgevonden
	Project Circulaire economie/ afval of grondstof	Er is overleg met het IPO geweest over het integreren van de projecten Afval of grondstoffen Regionaal kennischakelpunt ZZS in het IBP en met het RIVM over deelname en afstemming.		In Q3 komt een voorstel voor het op- en inrichten van het gremium Afval of grondstof.	Onvoldoende financiële middelen; voor meerdere projecten is er vanuit de SPUK onvoldoende capaciteit aangeboden.	Voor de uitvoering zal een kwartiermaker worden aangesteld met een projectgroep/klankbord groep. Het ligt in de rede dat vanuit het pijlerteam aan het projectteam/klankbordteam wordt deelgenomen. Het ministerie van IenW, directie Duurzame Leefomgeving en Circulaire Economie en het IPO zullen ook in de begeleiding van het project deelnemen.
	Project Bodemen Ondergrond	Voor bodemen ondergrond is opdracht gegeven om een overzicht te maken van alle gremia die zich bezighouden met bodem en ondergrond. Aan de hand hiervan zal worden bezien welke landelijke en regionale kennisinstructuur nodig is.		In Q1 wordt opdracht gegeven om een overzicht te maken van alle bodem en ondergrond gremia en deze wordt opgeleverd in Q2 met daarbij de evaluatie van de pilots regionale kennischakelpunten.		Voor bodem is op diverse fronten nagegaan wat een nieuw platform bodem en ondergrond voor meerwaarde zou kunnen betekenen ten opzichte van alle bestaande bodem overleggen. Conclusie is dat eerder sanering dan uitbreiding in de rede ligt.
	Project F stoffen	Inventarisatiefase in opgestart		Een projectopdracht wordt eind Q1/begin Q2 2023 opgesteld door de ILT.		In eerste instantie wordt de vraag voor het opstellen van het projectplan bij de ILT neergelegd als initiator van dit project.
	Project ONDL Academie	Er is opdracht aan een adviesbureau gegeven voor het opstellen van een business case waarin opgenomen de benodigde kwantiteit en kwaliteit voor het uitvoeren van de taken van de Academie.		De oplevering van de business case wordt verwacht aanvang Q3 2023.		Van belang is na te gaan hoe de academie kan bijdragen aan het scholen, opleiden en voldoen aan kwaliteitscriteria van medewerkers aan het VTH-stelsel. De vormgeving van de Academie bij OFGV zal daarvoor worden doorgelicht.
	Project Arbeidsmarktcampagne	Er is een projectplan opgesteld waarin de resultaten van de uitvraag in activiteit 8 van de SPUK IBP zijn meegenomen. De resultaten van de campagne zullen ook elders kunnen worden toegepast.		Omgevingsdienst NL heeft het initiatief genomen met alle partijen die in de Strategische Milieu Kamer deelnemen een landelijke wervingscampagne te starten (ILT, NVWA, OM, politie,)		Met het aanbod van de SPUK is er voldoende capaciteit voor dit project.

				Dit is onderdeel van het pijlerplan en loopt op schema.		
	Project Frontoffice ODNL	ODNL heeft een analyse laten uitvoeren van het huidige Kennisnet.		Ligt op schema volgens pijlerplan; oplevering eind Q1/begin Q2 2023.	Onvoldoende financiële middelen; voor meerdere projecten is er vanuit de SPUK onvoldoende capaciteit aangeboden.	Er zijn ca 85 platforms waaraan veelal medewerkers van omgevingsdiensten deelnemen. Ook dragen medewerkers van omgevingsdiensten bij aan INFOMIL. De mutatie van INFOMIL naar IPLO is dan ook reden met Rijkswaterstaat Leefomgeving nader te overleggen hoe onder de Omgevingswet het beste kennis over VTH kan worden uitgedragen. Ook zijn de eerste gedachten over een communicatievisie ODNL besproken.

Pijler/titel	Onderwerpen	Voortgang en doel	Samenhang pijler(s)	Planning/risico's	Financiën	Opmerkingen
5 Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving	Regionale planning	Ter voorbereiding op het tot stand komen van een format voor probleem- en risicoanalyse en regionale planning zijn alle OD's gevraagd een vragenlijst (voor 10 maart) in te vullen om de huidige situatie inzichtelijk te maken. De analyse van deze vragenlijst wordt als input voor de regioessies gebruikt. Verder wordt gewerkt aan het formuleren van heldere definities van de begrippen die we gebruiken; probleemanalyse, risicoanalyse, meerjarenplan, etc.		De voortgang om te komen tot een format voor probleem- en risicoanalyse en regionale planning loopt volgens de planning. Er zijn vier regionale bijeenkomsten gepland met alle OD's om gezamenlijk te komen tot een gedragen format dat in de praktijk werkbaar is. De planning is erop gericht om een voorstel ter besluitvorming te agenderen in de stuurgroep van juli 2023.	De financiën zijn op dit moment toereikend.	De planning is erop gericht om na de zomer 2023 te starten met de begeleiding van regio's om de resultaten van pijler 5 te implementeren.
	Mandaten en delegatie	De voortgang om te komen tot één of enkele mandaatmodellen/modules loopt conform planning, met dien verstande dat is besloten om een extra moment in te plannen in de stuurgroep van mei 2023. Ter voorbereiding is eind maart 2023 een gezamenlijke bijeenkomst gepland.		In de stuurgroep van mei wordt een voorstel gedaan voor de verdere uitwerking van de mandaten en een voorstel voor verdere uitwerking van delegatie. Na besluit in de stuurgroep zal e.e.a. worden uitgewerkt ter finale besluitvorming in de stuurgroep van juli 2023. De beschrijving van wenselijke competenties van de directeur van een OD vindt plaats in Q3 2023.	De financiën zijn op dit moment toereikend.	
Positie en rol Directeur OD	Onderzoeken mogelijkheden en wenselijkheid om profiel te definiëren.	Nog niet gestart		Gepland voor Q3 2023	De financiën zijn op dit moment toereikend.	

Pijler/titel	Onderwerpen	Voortgang en doel	Samenhang pijler(s)	Planning/risico's	Financiën	Opmerkingen
6 Monitoring kwaliteit milieutoezicht	Visitaties	Vier pilots zijn uitgevoerd en de gepland evaluatie is gestart.		De planning voor de vervolg visitaties in 2023 is gereed om uit te voeren en start begin Q3 2023.	De financiële middelen zijn voor 2023 toereikend	Pijler 6 wordt uitgevoerd zoals beschreven in het projectplan. De stuurgroep heeft aanvullend op de vier onderdelen gevraagd om ook Interbestuurlijk toezicht te beschouwen als onderdeel van onderdeel pijler 6. Een voorstel wordt opgesteld en voorgelegd aan de stuurgroep.
	ILT onderzoeken	De ILT heeft één onderzoek uitgevoerd waarvan de rapportage binnenkort beschikbaar is. Het onderwerp is de inzameling van elektrisch en elektronisch afval.		De wijze waarop het onderzoek naar de inzameling van elektrisch en elektronisch afval is uitgevoerd wordt geëvalueerd voordat het volgende onderzoek start. Eind Q1 2023 is het onderzoek gereed. Tegelijkertijd werk de ILT aan een document om de verschillende onderzoeken te beschrijven en de daarbij behorende governance.	De financiële middelen zijn voor 2023 toereikend	
	Horizontaal toezicht	Het project is gestart volgens het pijlerplan.		Het onderzoek naar de precies rollen en verantwoordelijkheden wordt eind Q1/begin Q2 2023 afgerond. Tegelijkertijd starten de interviews met betrokkenen in het werkveld voor het ophalen van ideeën, best practices en de behoefte aan kennis om horizontaal toezicht te kunnen uitvoeren door leden van GS en PS.	De financiële middelen zijn voor 2023 toereikend	Horizontaal toezicht is overigens een onjuiste term. De juiste term is horizontale verantwoording. Naar verwachting zal deze term in toekomstige stukken worden gebruikt.
	Opstellen Staat van VTH	Het ontwikkelen van de Staat van VTH is gestart. Een eerste concept van een inhoudsopgave is gereed.		De volgende twee stappen bestaan uit het bestuderen van bestaande staten over andere onderwerpen en relevante documenten (literatuurstudie) en het interviewen van betrokkenen in het werkveld naar de verwachtingen in een Staat van VTH. De start is voorzien Q1/begin Q2 2023.	De financiële middelen zijn voor 2023 toereikend	De Staat van VTH wordt op voorstel van pijler 6 samengevoegd met het twee jaarlijkse IenW onderzoek. Het (naar verwachting) laatste twee jaarlijks IenW onderzoek verschijnt in 2023. Pijler 6 werkt met de opstellers van dit onderzoek samen om het over te laten gaan in een Staat van VTH.

Oplegnotitie agendapunt: 5.1

Betreft : MT Themasessie Partneroverleg Dagelijks Bestuur Algemeen Bestuur

Datum van overleg: 13-4-2023

Steller(s) van het stuk: Controller ODRA

Onderwerp: Jaarverslag en Jaarrekening 2022

Aantal bijlagen: Drie: Katern 1: jaarverslag - Katern 2: jaarrekening - Accountantsverslag

Doel behandeling onderwerp: Beeldvormend Oordeelsvormend Besluitvormend

---

Advies of voorstel aan de deelnemers:

Aan AB wordt gevraagd:

- Het jaarverslag en jaarrekening van ODRA over 2022 vast te stellen;
- Te besluiten over de bestemming van het batig saldo;
- Besluiten de jaarrekening ter informatie aan te bieden aan de Raden en Staten van de partners;
- Te besluiten over een op te starten evaluatie van de vermogenspositie;
- De aanbevelingen van de accountant over te nemen, opdat ODRA deze kan inplannen en uitvoeren.

Argumenten voor bovenstaand advies of voorstel:

In de bestuursvergadering van 13 april wordt het jaarverslag en jaarrekening voorgelegd ter vaststelling. Daarna wordt het ter informatie toegezonden aan de Raden en Staten van onze partners. In de GR zijn hiervoor termijnen bepaald; het aanbieden aan de raden is voor 30 april. ODRA biedt de jaarrekening voor 1 juli aan de toezichthouder (BZK).

Het Algemeen Bestuur beslist over de bestemming van het batig saldo. In de GR is bepaald dat het exploitatiesaldo wordt toegevoegd (of onttrokken bij negatief saldo) aan de algemene reserve. De algemene reserve van ODRA is nu € 470.200. Samen met het positieve resultaat van € 53.300 zou deze uitkomen op € 523.500. De grens die gesteld is in de GR is maximaal € 500.000.

Hieronder is een voorstel geformuleerd voor de bestemming van het meerdere, nl € 23.500,-

---

Samenvatting financieel resultaat:

ODRA heeft het boekjaar 2022 met een positief resultaat van € 53.000 afgerond.

In de reguliere bedrijfsvoering is een positief resultaat van € 378.000 behaald. Er is een bijzondere dotatie aan de voorziening "verlofsparen" opgenomen van € 325.000.

Het positieve saldo in de bedrijfsvoering is mede gerealiseerd door:

- Hogere omzet: door realisatie van hogere aantallen producten en diensten (uren) bij de programma's vergunningen en toezicht/handhaving.
- Er zijn ook meer aanvullende opdrachten en projecten uitgevoerd, dan in de begroting is geraamd.
- De hogere productie heeft geleid tot hogere personele kosten dan begroot. De marges tussen baten en kosten zijn verbeterd, waardoor een positief resultaat is gehaald. De kosten zijn verhoudingsgewijs minder gestegen. Dit geldt voor de vaste-kosten van

huisvesting en ict, maar ook voor variabele-kosten, zoals inhuur van derden. Deze zijn ondanks de moeilijke arbeidsmarkt, lager dan begroot.

- Qua huisvesting en ict was 2022 een bijzonder jaar. Door onze verhuizing en ict-transitie hebben we een mooi, duurzaam en prettig kantoor gekregen. Het doel van € 150.000 structurele besparing (tov de initiële begroting 2022) is gehaald.
- In 2022 waren er veel incidentele kosten, grotendeels advies- en projectleidingkosten voor de verhuizing, en (niet voorzien) ict-transitiekosten voor de ontvlechting met onze oude gastheer. Deze incidentele kosten zijn veelal gedekt uit de begrotingsruimte van huisvestingskosten. ODRA startte pas vanaf 1 feb 2023 met betalen van huur.

Er is in de jaarrekening een bijzondere voorziening gevormd om toekomstige kosten te financieren van medewerkers die hun gespaarde verlof ineens gaan opnemen. Deze verplichting is in het overleg van februari jl. toegelicht en eveneens in de jaarrekening apart beschreven.

Voorstel bestemming batig saldo:

Het bestuur beslist over de bestemming van het batig saldo ad € 53.335. ODRA doet daarvoor het volgende voorstel:

- Er wordt € 29.822 toegevoegd aan de algemene reserve (nu € 470.178). Daarmee wordt de grens van € 500.000 die in de GR als maximum staat bereikt.
- Het resterende deel van het batig saldo ad € 23.513, reserveren (aanhouden) we in afwachting van een evaluatie van het eigen vermogen, in relatie tot de risico's in de bedrijfsvoering.

In de jaarrekening is in hoofdstuk 'M' de financiële weerbaarheid van ODRA beschreven. De conclusie die daaruit getrokken kan worden is dat ons weerstandsvermogen laag is. Het eigen vermogen is sinds de oprichting van ODRA gedaald van bijna 4% van de omzet naar nu 2,3% van de omzet.

De risico's (ook beschreven in hoofdstuk 'M') stijgen inmiddels uit boven deze grens. Afgelopen jaar hebben we gezien dat de marges in de bedrijfsvoering gelukkig positief uitvielen, maar bij samenloop van tegenvallers is een eigen vermogen van 2% gering.

Evaluatie vermogenspositie

Onze partners (gemeenteraden) kijken verschillend naar vermogensposities van gemeenschappelijke regelingen in het algemeen, en hebben uitgangspunten geformuleerd over de wijze waarop batige saldi of potentiële tekorten van GR-en kunnen worden vereffend.

Er staat dit jaar een wijziging van de GR gepland: daarin kunnen uitkomsten/voorstellen naar aanleiding van een op te starten evaluatie op het vermogen meegenomen worden.

Een dergelijke evaluatie kan worden gedaan in de komende maanden, indien er voldoende draagvlak bij de partners is om dit op te starten.

Accountantscontrole:

De jaarrekening is beoordeeld door onze accountant, De Jong en Laan, te Elst. In bijgaand verslag zijn de bevindingen opgenomen, samenvattend:

- De accountant is voornemens om een goedkeurende verklaring af te geven.
- Er zijn op twee (van de negen getoetste) risico's bevindingen geformuleerd: er wordt aandacht gevraagd voor: 1) de berekeningswijze van de nieuwe voorziening 'verlofsparen', en 2) het

contractbeheer van externen. Beide punten zijn door ODRA reeds onderhanden qua verbetering van de procedures.

- Naast bovenstaande aanbevelingen wordt verwezen naar de aanbevelingen uit het interim rapport (besproken in de decemberversgadering van het AB). Daarin is met name aandacht gevraagd voor ICT processen (autorisaties, contractbeheer).

De management samenvatting van de accountant kent een andere opzet dan voorgaande jaren. Er is een risico-gerichte aanpak gehanteerd; per risico wordt getoetst op rechtmatigheid en materialiteit. De negen geïdentificeerde risico's zijn in een matrix van kans en impact bekeken. (paragraaf 4 van het verslag).

Voor de jaarrekening 2023 wordt de werkwijze aangepast. Er is een wettelijke verplichting dat het bestuur van ODRA zelf een rechtmatigheidsverantwoording moet opnemen in de jaarrekening. (zie paragraaf 7 van het verslag). De werkzaamheden die hiervoor noodzakelijk zijn, zijn inmiddels opgestart; ODRA zal het bestuur hierover in een volgende vergadering informeren.

Vervolg:

Na bespreking in het AB wordt het jaarverslag en begroting aangeboden aan de Raden en Staten. De raden en Staten kunnen cf de GR geen zienswijzen indienen bij ODRA, enkel bij de toezichthouder (BZK).

De stukken zullen met een voorbeeld aanbiedingsbrief, aan de regisseurs worden aangeboden, opdat zij deze stukken doorgeleiden naar de Raden en Staten.

Het meegestuurde jaarverslag en jaarrekening bevat nog niet het controleverslag van de accountant. Deze wordt afgegeven nadat het bestuur akkoord is (en dus geen wijzigingen meer worden doorgevoerd). De versie die wordt opgestuurd naar de Raden bevat (vanzelfsprekend) wel die controle verklaring.

Indien dit onderwerp ook in bestuurlijke routing behandeld moet worden, geef dan onderstaand de verwachte behandelingsdata aan.

Verwachte datum in Themasessie	: Klik en kies een datum
Verwachte datum Partneroverleg	
Verwachte datum Dagelijks Bestuur	13 april 23
Verwachte datum Algemeen Bestuur	13 april 23

2022

was een druk jaar

Onze prestaties op een rij!

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Jaarverslag en -rekening 2022
KATERN 1

INHOUDSOPGAVE

KATERN 1

- 05** Voorwoord: 2022 was een druk jaar
- 06** **A: Onze prestaties op een rij**
1. Onze doelen voor 2022 zijn gehaald (samengevat)
  - Inleiding en P&C-proces
  - Klanten zijn tevreden
  - Financieel resultaat
  - VTH samenvatting (incl projecten)
  - Provinciale programma's
  - Organisatorische doelen
- 09** **B: Programma vergunningen**
1. Bouw vergunningen
  - wkb
2. Milieuvergunningen
3. Resultaten programma Vergunningen (productie en kpi's)
- 011** **C: Naleefgedrag verbeteren (programma toezicht en handhaving)**
1. Bouwtoezicht
2. Milieutoezicht
  - LHS als referentie voor controles
  - Toezichtstrategie 2022 – 2025
  - Piket ruim 200 keer in actie
  - Nieuw kamerverhuurbeleid
  - Overlastpanden aangepakt
  - MBA's
  - ..
3. Resultaten programma Toezicht
- 014** **D: Adviseurs geluid, trillingen en emissies (programma advies)**
1. Meten en advies
2. Juridische diensten
3. Sanering verkeerslawaaai
4. Externe veiligheid
5. Toezicht met drone
6. Resultaten programma advies
- 016** **E: Focus op projecten en innovatie (programma projecten)**
1. Omgevingswet
2. Ondernijning
3. Programma energie
  - Regulier
  - SPUK-project
4. Innovatie
  - Circulariteit
  - ..
5. Gezamenlijke diensten
6. Resultaten programma Projecten
- 019** **F: We werken samen in Gelderland (programma stelseltaken)**
1. Stelseltaken door de Gelderse omgevingsdiensten
2. Complexe handhaving
3. Aandachtsbedrijven
4. Resultaten en kosten van de Stelseltaken
- 021** **G: We werken aan doelmatige bedrijfsvoering**
1. Op weg naar een duurzame organisatie
  - Nieuwe huisvesting
  - Mobiliteit en werkplekconcept
  - ICT transitie
2. Planning en control cyclus
  - Partners / bestuur
  - Interne sturing
3. Financieel beleid en compliancy
  - Outputsturing
  - BBV-richtlijnen
  - In control statement
  - AVG / privacy / BIO-richtlijn
4. Governance
  - Bestuur / partners (po)
  - Organisatie ontwikkeling
  - Organogram
- 025** **H: Sociaal jaarverslag**
1. Sociaal beleid
  - Bedrijfsgezondheid
  - Verzuim
  - Inclusie
2. Lerende en veranderende organisatie
  - Duurzame inzetbaarheid
  - In- door – en uitstroom
  - VTH-kwaliteit

KATERN 2

- 030** **I: Verantwoording en toelichting financiële cijfers**
1. Grondslagen en uitgangspunten
- 032** **J: Baten en lasten programma-indeling**
1. Kosten en baten per programma's
2. Overhead specificatie
3. Financiering ODRA cf BBV
- 038** **K: Staat van baten en lasten categoriale indeling**
1. Begroting en exploitatie
  - Uitgangspunten voor de begroting
  - Samenvatting en tabel
2. Toelichting op de baten
3. Toelichting op de kosten van baten en lasten
  - Personeelskosten (intern én externe inzet)
  - Wet normering topinkomens (WNT)
  - Huisvesting en ICT
  - Advieskosten en overige kosten
  - Projecten
- 044** **L: Balans per 31 december**
1. Balans
  - Grondslagen balans
  - Samenvatting en tabel
2. Toelichting op de activa
  - Vaste activa en investeringen
  - Vlottende activa, debiteuren, liquiditeit & schatkist
3. Toelichting op de passiva
  - Reserves en voorzieningen
  - Vlottende passiva, schulden
4. Niet uit balans blijvende verplichtingen
- 051** **M: Financiële weerbaarheid, risico's**
1. Weerstandsvermogen
2. Risico beoordeling
3. Financiële kengetallen
4. Financiering, Treasury, bankieren
- 053** **N: Ondertekening**

BIJLAGEN

- 054** 1. Realisatie producten en diensten
2. Realisatie per partner
3. Specificatie gezamenlijke diensten en EML-controles
4. Controle verklaring accountant VTH dashboard

COLOFON

De Jaarrekening 2022 van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) is een weerslag van onze collectieve prestaties en is geschreven door teamleiders, management, staf en communicatie (eindredactie).

De foto's zijn van Karin Veenendaal (www.karinveenendaal.nl) en StudioBont (www.studio-bont.nl) heeft het jaarverslag vormgegeven.

We verspreiden ons jaarverslag naar onze partners, raadsleden en statenleden en publiceren dit verslag op www. Voor reacties of vragen communicatie@odra.nl

2022 WAS EEN DRUK JAAR

9 december 2021 stemt ons bestuur in met het businessplan voor een nieuwe kantoorlocatie en een nieuwe ICT-omgeving. Dit besluit is het 'fluitsignaal' voor de sneltrein die gaat rijden. We hadden vanaf dat moment één jaar de tijd om een nieuw kantoor te zoeken en in gebruik te nemen voor inmiddels een kleine 200 medewerkers.

Hemelsbreed zijn we 150 meter opgeschoven naar het zuiden en huren we nu vier verdiepingen in de Airborne Tower aan de voet van de John Frostbrug. 150 meter verhuizen lijkt niet veel. Dat kun je bij wijze van spreken in een dag of vier doen als iedereen even de handen uit de mouwen steekt: één dag opruimen en oude zoi weggoeien, één dag inpakken en klaarzetten, één dag op en neer sjouwen en één dag uitpakken en de nieuwe omgeving een beetje naar jouw idee inrichten.

Was het maar zo simpel. We kiezen voor een andere route, een uitdagende route. We zijn namelijk niet alleen verhuisd. Vier verdiepingen moeten we leeghalen, slopen en opnieuw opbouwen terwijl de sneltrein voort dendert en maar een enkele tussenhalte aandoet. De haltes zijn de momenten om keuzes te maken voor kantoorconcept, meubilair, kleuren en inrichting van de ruimte. De trein gaat door. Het is ons gelukt op de route te blijven. 6 april 2022 tekenen we de huurovereenkomst, 1 juli 2022 gaat de eerste helft van de medewerkers over en 1 september volgt de tweede helft. We hebben in zes maanden tijd een compleet nieuwe inrichting gerealiseerd. Met de ervaringen uit de corona-periode in ons achterhoofd, is ook het hybride werken geïntroduceerd en zijn we overgestapt op The Cloud.

We besteden in onze plannenmakerij veel aandacht aan de werkomgeving voor onze medewerkers, maar ook

aan duurzaamheid. Dat zijn we als omgevingsdienst aan onze stad verplicht. 85% van de inrichting en het bouw materiaal is gerecycled, we hebben een energielabel A++, overal ledverlichting met bewegingssensoren en koffie drinken we uit porseleinen bekers. De verhuizing heeft veel geld gekost, maar de investering verdienen we in enkele jaren terug. We besparen jaarlijks €150.000 aan huur ten opzichte van het oude kantoor.

Naast de sneltrein van de verhuizing, loopt een andere trein. In 2022 wordt de introductie van de Omgevingswet verzet en nog eens verzet. In de beeldspraak van hierboven rijdt er een stoptrein die bij elk station en seinpaal stopt om extra passagiers mee te nemen. Deze trein is tien jaar geleden gaan rijden en bereikt volgens het aangepaste reisschema in januari 2024 zijn bestemming. Ondertussen zijn door machinist en spoormedewerkers vele technische ingrepen gedaan om de trein rijdende te houden. Houd vol en blijf geloven in de wet! Door schuiven van de invoeringsdatum is te begrijpen, maar is niet bevorderlijk voor de motivatie van onze medewerkers. In het jaarverslag over 2024 kunnen we straks terugblikken en weten we of de trein in het goede spoor is gebleven. De uitdagingen zijn groot. We hebben de handen vol aan de verbeteringen van het VTH-stelsel waar in 2022 een start mee is gemaakt en de maatschappelijke opgaves.

We zijn nog niet klaar, maar wat we in 2022 hebben gepresteerd, schept vertrouwen in ons kunnen. 2022 was een druk jaar, maar in vele opzichten een goed jaar. We zijn verhuisd, gegroeid, kwaliteit geleverd, de relatie met onze opdrachtgevers versterkt, zo goed als klaar voor de Omgevingswet en hebben financieel een positief resultaat.

Ruben Vlaander
Directeur Omgevingsdienst Regio Arnhem

A

ONZE PRESTATIES OP EEN RIJ

1: Onze doelen zijn gehaald

Ons Planning & Control proces

Met dit jaarverslag doen wij verslag over onze prestaties in 2022. We laten zien waar het goed ging, maar melden ook waar we de doelen niet gehaald hebben en wat op die punten onze ambities zijn voor 2023. Ons jaarverslag is het sluitstuk van de Planning en Control-cyclus (P&C). De start van de cyclus 2022 was in het najaar 2020. Het Algemeen Bestuur heeft toen de uitgangspuntennotitie voor de begroting 2022 vastgesteld. In juli 2021 is de begroting 2022 vastgesteld, welke (samen met onze partners) is geconcretiseerd in werkprogramma's voor 2022. De werkprogramma's bevatten de concrete doelen en het aantal te leveren producten en diensten voor het reguliere VTH-werk.

2022 was een jaar van majeure veranderingen; er zijn veel projecten opgestart, partners hebben aanvullende opdrachten gegeven, en zijn (bouw)taken overgekomen en last but not least, ODRA is verhuisd en heeft haar ICT werkomgeving volledig getransformeerd. De (kwantitatieve) doelen van al die veranderingen zijn in een geactualiseerde begroting 2022 verwoord en door het bestuur vastgesteld in het najaar 2022.

Zijn onze klanten tevreden

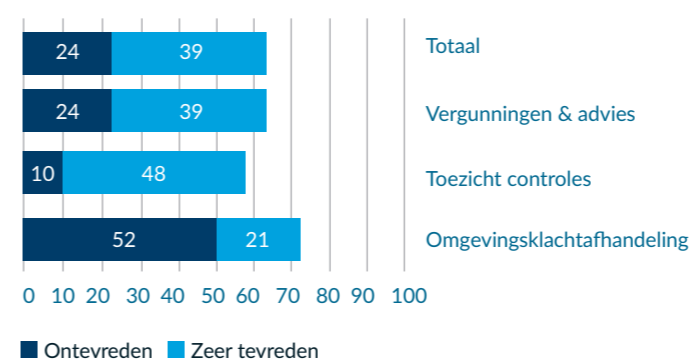
Uiteraard is klanttevredenheid de belangrijkste maatstaf voor ons werk. Meerdere stakeholders beoordelen mede de koers en kwaliteit van ons werk. Onze stakeholders bestaan uit diverse groeperingen; burgers, ondernemers en diverse overheden zijn 'klanten', die ons werk waarderen. In het najaar 2022 hebben we een reputatie-onderzoek uitgevoerd, wat inzicht geeft hoe ze naar ODRA kijken.

Om het reguliere werk te meten hanteren we een aantal KPI's, (kritieke prestatie indicatoren), waaronder klanttevredenheid op een aantal processen. Hiertoe sturen we maandelijks een online enquête uit aan burgers en ondernemers. Dit vertalen we in een percentage tevredenheid. In 2022 was gemiddeld 76% van de klanten tevreden of zelfs zeer tevreden over onze dienstverlening. Ons doel van 80% tevreden klanten is niet gehaald. Het belangrijkste verbeterpunt betreft het verbeteren van onze bereikbaarheid. ODRA heeft hier onder meer in geïnvesteerd door haar telefoonteam te versterken en de openingstijden te verruimen.

Tabel 1: Resultaten KTO

Omgevingsklachtafhandeling

Resultaten KTO 2022 in %

In 2023 actualiseren we de wijze van meten en de vraagstelling aan de klanten. Daarmee beogen we meer inzicht te krijgen in de redenen van (on)tevredenheid en klachten, en beter aan te sluiten op de vraagstukken die we in de reguliere dienstverlening hebben.

Het responspercentage voor deelname aan deze vragenlijst ligt hoger dan gemiddeld bij dergelijke onderzoeken (namelijk 39% ten opzichte van 26% respons gemiddeld). Een verklaring hiervoor kan zijn dat met name ontevreden mensen de mogelijkheid aangrijpen om te reageren om zo nogmaals hun ongenoegen uit te drukken. Als belangrijk punt noemen deze respondenten vooral dat de klacht niet is opgelost. Het eerste argument is voor ODRA lastig beïnvloedbaar (ODRA handhaaft de wet- en regelgeving en een bedrijf kan binnen de wet- en regelgeving opereren en toch overlast veroorzaken); het tweede argument is binnen de organisatie opgepakt: Het management stuurt nadrukkelijk op de kwaliteit van de dienstverlening.

Financieel resultaat

De gemeenten en provincie waarvoor ODRA de taken uitvoert, zijn naast opdrachtgever ook financier van ODRA. We streven ernaar om het financieel resultaat in balans te hebben met de prestaties (prijs-kwaliteit). Dit is waar gemeenteraden en Provinciale Staten mede naar kijken. De gemeenteraden hebben afgelopen jaren aangegeven dat zij graag zien dat de kosten voor ODRA gaan dalen. Het beleid daartoe is reeds in het najaar 2020 geformuleerd (besparingsbrief aan de Raden). In 2022 zijn die voorgenomen besparingen structureel gerealiseerd, voornamelijk door de verhuizing en ict-transitie die in de zomer van 2022 is afgerond.

Het resultaat over de reguliere bedrijfsvoering 2022 is € 378.000 positief. Het exploitatie saldo komt echter uit op € 53.300. Er is een bijzondere dotatie aan de voorzieningen opgenomen voor het zgn. verlof sparen van € 325.000. Deze verplichting (aangegeven door de commissie BBV) is pas laat in 2022 bekend geworden en dus niet voorzien in de begroting.

In de financiële overzichten (katern 2) zien we dat de omzet enkele procenten hoger is ten opzichte van de begroting. Dit komt grotendeels voort uit de realisatie van aanvullende opdrachten die nog niet in de geactualiseerde begroting waren opgenomen. Aan de kostenkant zijn er hogere personeelskosten om het extra werk te kunnen uitvoeren, maar in mindere mate dan de omzet stijging (meer marge en hogere productiviteit). Aan de kostenkant zijn er meevallers ten opzichte van de begroting, met name bij de stelselkosten en kosten voor huisvesting en ict.

De jaarrekening laat een exploitatie zien van € 22,0 miljoen. Begroot was € 21,6 miljoen.

Samenvatting VTH resultaten

Het kwantitatieve doel om tenminste 98% van de afgesproken werkpakketten te realiseren, is ruim gehaald. Nu zeggen aantallen niet zo veel, het gaat in de werkzaamheden van ODRA toch vooral om de impact (meerwaarde) van onze inspanningen op de leefomgevingskwaliteit. En die staat onder druk. Dit concluderen we vooral uit het over de hele linie toegenomen aantal klachten van burgers over allerlei vormen van overlast (vooral geluid en geur/lucht.) Met onze inzet pogen we de ervaren aantasting van de leefomgevingskwaliteit te verminderen. Dat lukt vaak, maar niet altijd. Onder andere omdat we de klacht niet altijd kunnen oplossen.

Middels milieu- en bouwvergunningen en afhandeling van milieu-meldingen, hebben we initiatiefnemers ruimte voor ontwikkeling gegeven en tegelijkertijd de belasting op de leefomgevingskwaliteit zo goed mogelijk geborgd (een vergunning is immers in feite een toestemming om te mogen belasten). Door middel van gerichte en zorgvuldig uitgevoerd toezicht, milieucontroles, bodemcontroles en bouwcontroles, zien we bovendien er op toe dat de belasting van de omgeving ook beperkt blijft tot hetgeen is toegestaan (vergund). Daar waar we constateren dat dit niet gebeurt, treden we handhavend op. Dat leidt tot dwangsommen en inning hiervan.

Samenvatting Provinciale programma's

2022 was een jaar waarin we resultaten geboekt hebben door de basis op orde te brengen. Het logistieke proces rondom de begroting en het programmaplan, de werkpakketten en de tertiaal rapportages hebben hieraan bijgedragen. Dat had een positief effect op het monitoren van de voortgang, waarborgen van continuïteit en is daarmee het vertrouwen tussen opdrachtgever (Provincie) opdrachtnemer versterkt. Dat ging ook gepaard met uitdagingen zoals de beschikbare capaciteit en senioriteit van specialisten binnen vergunningsverlening, toezicht en handhaving.

Om de basis in 2023 op orde te houden, blijft beschikbare capaciteit en senioriteit een punt van aandacht. Dat vraagt een gezamenlijke aanpak onder SamenSterk. Doorpakken op één opdracht, één team en één aanpak is noodzaak. Op 2 februari 2023 is een SamenSterk[er] event geweest waarin VTH kennis en kunde voor de provinciale opdracht samenkwamen.

Samenvatting organisatorische doelen

In 2022 hebben wij grote stappen gezet in het realiseren van een eigen pand en bijbehorende ICT. Per september 2022 zijn we gehuisvest in de Airborne toren en hebben we een hybride werkconcept gerealiseerd. We beschikken over 121 werkplekken (flexfactor 0,6) en over een variëteit aan overlegruimten die 'state of the art' zijn toegerust met audiovisuele opstellingen, zodat deelnemen aan overleg vanuit huis goed gefaciliteerd wordt.

Op de 13e etage hebben we prettige faciliteiten gerealiseerd om onze gasten te verwelkomen en kijken dagelijks uit op de voor ons zo relevante leef- en werkomgeving. Alle medewerkers beschikken over een laptop en smartphone waarmee op elk moment en op elke plek gewerkt kan worden. Ook is een veilig cloud-netwerk op basis van Office 365 gerealiseerd waarop medewerkers kunnen inloggen. Dit vormt de ontsluiting tot alle relevante informatie en documentatie. In 2022 is ook ingezet op arbeidsmarktcommunicatie zowel op eigen kracht als in Gelders verband; een grote noodzaak gezien de enorme krapte op de arbeidsmarkt. In de vorm van een frisse campagne met videomateriaal over ons werkveld, communicatie via sociale media, presentaties op banenmarkten en de inzet op opleiden van eigen young professionals en trainees pakken wij de werving op een andere manier aan. Voor de komende jaren verwachten wij deze inzet te moeten intensiveren. ODRA blijft voortdurend inzetten op scholing en training van haar medewerkers en het verbeteren van haar aantrekkelijkheid als goed werkgever.

B

PRESTATIES VERGUNNINGEN

1: Bouwvergunningen

Voor de gemeenten Arnhem, Lingewaard en Renkum hebben we in 2022, en voor gemeente Doesburg sinds 1 oktober 2022 de omgevingsvergunningen voor bouwen en de vergunningverlening voor de overige Wabo-activiteiten afgehandeld. Het gaat onder meer over kap-, inrit- en monumentenvergunningen. Daarnaast hebben we meldingen voor sloopwerkzaamheden en brandveiligheid afgehandeld en adviezen verstrekt over constructies, stikstof, welstandstoets en monumentenzorg. Om ons werk goed te kunnen doen, zoeken we altijd afstemming met de inhoudelijk deskundigen en betreffende afdelingen van de gemeenten over planologische afwijkingen, mobiliteit en archeologie.

We hebben voor Renkum, Lingewaard en provincie Gelderland de bezwaar- en beroepsprocedures afgehandeld. We hanteren de geldende kwaliteitsstandaarden en beschikken binnen de wettelijke termijnen. We ondersteunen inwoners en ondernemers professioneel en effectief bij de voorbereiding van (bouw)planontwikkeling, procedures en stappenplan en bij de beoordeling op juistheid en volledigheid.

2: Milieuvergunningen

Dat wij voor alle partners de milieuvergunningaanvragen en milieu-meldingen behandelen, is een basistaak in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). We beoordelen op juistheid en volledigheid en zorgen dat de aanvragers en melders binnen de wettelijke termijnen een antwoord krijgen. We streven naar een zo integraal mogelijk antwoord door intern met collega's te sparren en door aansluiting te zoeken bij de inhoudelijke deskundigen van de partners.

Sinds oktober 2022 zijn wij in samenwerking met de ODRN gestart met een pilot. Voor alle nieuwe binnengekomen aanvragen van gemeentelijk complexe bedrijven (in Odra werkgebied) nemen wij de volledige behandeling voor onze rekening. In de oude situatie verzorgde de ODRN het adviesdeel voor in de omgevingsvergunning. Met enkele tussentijdse evaluaties hebben we geconcludeerd dat dit tot op heden goed verloopt en de Odra qua advisering robuust is. In 2023 loopt deze pilot door.

Tabel 2: KPI's en productieresultaten Vergunningen

Programma vergunningen	Beoogd resultaat	tov begroot	Realisatie 2022	tov 2021	Begroot 2022	Real. 2021
Productie	Aantal producten >95% van de opdrachten	😊 3%	4.149	↗	4.020	4.036
	Aantal diensten (in uren) >95% van de opdrachten	😊 20%	16.457	↗	13.738	10.258
Tijdigheid	Verlenen vergunningen (Wabo) binnen de wettelijke termijn	😞 -3%	87%	↘	90%	89%
Kwaliteit	Medewerkers voldoen aan kwaliteitscriteria	😊	% niet te bepalen		😊	% niet te bepalen
Klant-tevredenheid	Klanten zijn (zeer) tevreden over de dienstverlening	😞 -5%	76%	↗	80%	74%
Financiële realisatie	<ul style="list-style-type: none"> kosten (x €1.000) baten (x €1.000) 	😊	Saldo € 79	↗	€ 260	€ 143
			€ 4.781	€ 4.274	€ 4.402	
			€ 4.860		€ 4.534	€ 4.545

3: Resultaten programma vergunningen

Korte toelichting op de resultaten van programma vergunningen

- **Productie:** Met name het aantal geleverde diensten is hoger dan begroot (en vorig jaar). Het leveren van 'juridische expertise' en 'begeleiden initiatief milieu' zijn meer dan verdubbeld (zie ook bijlage in katern 2).
- **Tijdigheid:** Een lichte daling tot onder de norm.
- **Kwaliteit:** de vergunning verleners voldoen aan de vth-kwaliteitscriteria
- **Klant tevredenheid:** Een verbetering tov vorig jaar, maar nog niet op de norm.
- **Kosten en baten:** In het programma vergunningen is ruim € 320.000 meer omzet gerealiseerd dan begroot.

C

NALEEFGEDRAG
VERBETEREN
(TOEZICHT EN
HANDHAVING)

Voor al onze partners voeren we het milieutoezicht bij bedrijven uit, houden we toezicht op asbestsaneringen en behandelen we overlastmeldingen van omwonenden. Daarnaast voeren we voor vier gemeentelijke partners ook het bouwtoezicht uit. Toezicht en handhaving zijn in onze ogen cruciale schakels in de reguleringsketen. We vinden dat preventief toezicht op (bedrijfsmatige) activiteiten de kans verkleint op ongevallen, incidenten of zelfs rampen. Wij zetten ons in om het naleefgedrag van bedrijven te verbeteren. We toetsen de wettelijke voorschriften, zijn oplossingsgericht en bij een overtreding volgen we de sanctiestrategie. Het gaat ons om een gezonde en veilige leefomgeving te bieden aan omwonenden en werknemers.

1: Bouwtoezicht

Voor Arnhem, Lingewaard en Renkum voeren we het toezicht uit op bouwprojecten, monumenten, (asbest)sloop, verbouwingen en bestaande bouw. Per 1 oktober doen we dat eveneens voor de gemeente Doesburg. Tevens behandelen we bouw gerelateerde overlastmeldingen. Het aantal uren bouwtoezicht is fors toegenomen en dat valt weer te koppelen aan het grote aantal verleende vergunningen in 2022. Opvallend over 2022 is dat we een toename zien bij illegale asbestsaneringen en dat vraagt om verschuiving van de aandacht van een gepland toezicht moment naar onaangekondigde controles. Het bouwtoezicht op de bestaande bouw is achtergebleven op de verwachte vraag en het lijkt een relatie te hebben met de oplopende bouw- en materiaalkosten. Alleen voor de gemeente Arnhem heeft het project Kamerverhuur gezorgd dat we de prognose hebben gehaald voor toezicht op de bestaande bebouwing.

2: Milieu toezicht

De werkprogramma's zijn voor wat betreft het planbare werk bij milieutoezicht volledig behaald. De toename in het aantal klachten is opmerkelijk, dit heeft bij een aantal partners ook tot meer controles geleid dan begroot. Nieuw is dat we afgelopen jaar de beoordeling van de Europese elektronische milieujaarverslagen van de grote bedrijven apart zijn gaan registreren, een taak die we uiteraard ook voorgaande jaren uitvoerden maar nu separaat inzichtelijk gemaakt hebben. Dit ook vanwege de doormelding aan het Rijk. Bij de gemeentelijk complexe bedrijven zijn we ook actiever onze meetdienst gaan inzetten voor luchtmetingen, bijvoorbeeld bij de steenfabrieken en asfaltcentrales. De resultaten hiervan geven een nog beter inzicht in de milieubelasting en waar wij op moeten inzetten bij toezicht.

LHS als referentie voor controles

De landelijke handhavingsstrategie (LHS) is voor ons een belangrijk referentiedocument. De LHS verbindt het gedrag van de overtreder aan de impact van de overtreding. 'Ruimte geven waar dat kan, maar direct doorpakken als het nodig is', is het leitmotiv. Als overheid is gelijke monniken gelijke kappen vertrekpunt voor toezicht en handhaving. Dat wil zeggen dat de gelijke interpretatie van de LHS en samenwerking belangrijk zijn. We geven daar aandacht aan door periodiek casuïstiek te bespreken, ondersteuning van toezichthouders door bijzonder opsporingsambtenaren (boa's) en uitwisseling en training binnen het Gelders Stelsel. Dit houdt in dat de basis op orde is en ODRA het strafrecht consequent inzet conform dit kader. Gevolg is ook dat we een toename zien in de inzet van BOA's voor strafrecht, zowel voor milieu-, bodem- en bouwtoezicht. We monitoren in 2023 of deze trend zich doorzet.

Toezichtstrategie 2022-2025

We hebben, als ODRA, op basis van nieuwe inzichten en een geactualiseerde risicoanalyse en prioriteitstelling van de partners uit 2020 onze toezichtstrategie aangepast. De toezichtstrategie is alvast 'Omgevingswet-proof' en draagt bij aan een effectieve en efficiënte uitvoering van ons werk. We zetten aan de hand van recente ontwikkelingen en nieuwe inzichten andere accenten in de uitvoeringsstrategie, bijvoorbeeld ten aanzien van technische hulpmiddelen, data-analyses en gebiedsgericht werken. Onderdeel is ook dat we eind 2022 in ons VTH-systeem de inrichtingen hebben geconverteerd naar MBA's.

Piket: Ruim 200 keer in actie

Onze piketdienst is 24 uur per dag, 365 dagen per jaar beschikbaar om direct actie te ondernemen bij situaties van acute overlast en calamiteiten. Dat doen we voor onze eigen regio en als achtervang voor het werkgebied van de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA). Ook weer bijna dagelijks is ons piketeam ingezet in 2022. Opvallend was dat er afgelopen jaar minder drugsdumpingen plaatsvonden, dit is een trend die zich in 2021 al aangekondigde. Wel zijn we vaker voor branden opgeroepen.

Kamerverhuurbeleid Arnhem

We werken intensief samen met de gemeente Arnhem om het kamerverhuurbeleid uit te voeren. Er zijn dit jaar in samenwerking met de VGGM 200 kamerverhuurpanden geïnspecteerd. Met de realisatie van 2021 liggen we op schema om de het project eind 2023 af te sluiten.

3: Resultaten programma Toezicht

In 2022 hebben we de begrote productie als totaal vrijwel gerealiseerd. Het aantal vervolgcontroles is ook gestegen ten opzichte van vorig jaar. Dit komt voornamelijk door het energietoezicht waar de vaak veel lange termijnen afgelopen jaar zijn verlopen, maar ook door steeds meer kennis van de toezichthouders over specifieke onderwerpen waardoor steeds meer overtredingen worden geconstateerd.

We voeren het toezicht uit op bodemsaneringen voor Arnhem en de provincie Gelderland. Daarnaast ondersteunen we de collegae van ODRN bij de uitvoering van het toezicht Wbb (Wet bodembescherming) in gemeente Nijmegen. Net als in 2022 ervaren we dat controles tijdens de uitvoering van saneringen meer tijd kosten, omdat zaken vaker niet (geheel) op orde zijn en we een deel van deze zaken ter plekke oplossen, en een deel loopt via een handhavingstraject. Ook met evaluaties van saneringen merken we steeds vaker dat we om aanvullende informatie moeten vragen of aanvragen volledig afkeuren en een geheel nieuwe evaluatie moet worden ingediend. Vanuit toezicht Bbk (Besluit bodemkwaliteit) is veel aandacht geweest voor de problematiek van immobilisaat, een bouwstof gemaakt van onder meer verbrandingsslakken. Bij onjuiste toepassing kan immobilisaat milieuproblemen (o.a. verontreinigd grondwater) veroorzaken. Een tikkende tijdbom. In 2022 is hier stevig op in gezet en de zaken lopen door in 2023. In de aanpak wordt nauw samengewerkt tussen de verschillende teams binnen ODRA en leren we ook steeds beter tijdig de betrokken gemeente te betrekken. In het kader van de problematiek rondom immobilisaat is ODRA trekker geweest van een landelijke werkgroep die aan OD NL adviseert. Naast vrije veld toezicht controleerden we ook saneringen van tanks en hielden we de aanleg van bodemenergiesystemen in de gaten.

Tabel 3: KPI's en productieresultaten Toezicht en handhaving

Programma vergunningen	Beoogd resultaat	tov begroot	Realisatie 2022	tov 2021	Begroot 2022	Real. 2021
Productie	Aantal producten >95% van de opdrachten	😊 15%	7.215	↗	6.272	4.036
	Aantal diensten (in uren) >95% van de opdrachten	😊 13%	56.869	↗	50.395	10.258
Tijdigheid	% van de klachtmeldingen, binnen 3 dagen in behandeling	😞	< 50%		80%	89%
Kwaliteit	Medewerkers voldoen aan VTH • % volledige naleving	😊	% niet te bepalen		😊	% niet te bepalen
Klanttevredenheid	% (zeer) tevreden over de dienstverlening van ODRA • controles • klachtafhandeling	😊 13%	90%	↔	80%	90%
		😞 -40%	48%	↘	80%	74%
Financiële realisatie	• kosten (x €1.000) • baten (x €1.000)	😊	€ 140	↗	€ 109	€ 1.083
			€ 10.428		€ 9.578	€ 9.805
			€ 10.568		€ 9.687	€ 10.888

Korte toelichting op de resultaten van programma toezicht en handhaving

- **Productie:** De toename van het aantal producten betreft vooral klachten, daarnaast ook controles Briks. Bij de diensten vooral controles bodem en complexe bedrijven (zie bijlage in katern 2).
- **Tijdigheid:** De meting van de tijdigheid van de klachten geeft niet het juiste beeld, omdat veel klachten pas achteraf in het systeem worden ingevoerd.
- **Kwaliteit:** Alle medewerkers zijn getoetst aan de VTH criteria.
- **Klanttevredenheid en klachtafhandeling:** voor de laatste geldt dat de gemeten waarde te negatief is weergegeven vanwege de wijze van registreren.
- **Kosten en baten:** De baten zijn circa € 900.000 hoger dan begroot; heeft vooral te maken met overheveling van diensten uit het programma "projecten".

D

ADVISEURS GELUID, TRILLINGEN EN EMISSIES

ODRA beschikt over de expertise om partners en andere opdrachtgevers gericht en gedegen te adviseren over geluid, trillingen, licht, emissies, luchtkwaliteit, bodem, duurzaamheid en externe veiligheid. We geven omgevingsadviezen en dat doen we veelal op basis van concrete vragen (vraag-gestuurd en maatwerk) van onze partners. We adviseren ook op projectbasis, zoals emissiemetingen bij bedrijven met een zware milieubelasting.

1: Meten en advies

Metten is weten en dat geldt zeker wanneer de kwaliteit van de leefomgeving in het geding is. Als geaccrediteerde meetdienst zijn onze experts betrokken als adviseur bij vergunningverlening, toezicht en handhaving. Zij werken voor ODRA-teams, de omgevingsdiensten in Gelderland en andere provincies. Zo zijn het afgelopen jaar wederom metingen verricht voor de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO), Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en Omgevingsdienst Twente.

Provincie Gelderland is onze belangrijkste opdrachtgever voor meten bij complexe inrichtingen. Onze deskundigen doen luchtkwaliteitsmetingen langs wegen, zoals de Pleyroute, Traverse Dieren, Lochem en Zutphen. Bij asfaltcentrales en biomassa gestookte installaties zijn in opdracht van provincie en gemeenten door onze mensen wederom metingen gedaan. Onze meetdienst is ook betrokken geweest bij landelijke aanpak van het varend ontgassen en een GGD onderzoek naar emissies i.r.t. de volksgezondheid.

2: Juridische diensten

We geven leiding aan de provinciale programma's Regulier, Complexe Handhaving en Aandachtsbedrijven. We geven ook voor reguliere werkzaamheden van onze partners juridisch advies en verzorgen de juridische handhaving in de vorm van het behandelen van handhavingverzoeken, handhavingsbesluiten, bezwaar en beroep en Woo-verzoeken. Om de kwaliteit op een nog hoger peil te brengen hebben wij het afgelopen jaar gewerkt aan een betere afstemming, frequenter contact en kortere communicatielijnen met onze partners. De feedback van onze partners is waardevol voor ons en leidt tot verbetering van ons werk.

3: Overige adviesdiensten

Minder verkeerslawaaï

In 2022 hebben we de uitvoering voortgezet van een aantal geluidsaneringsprojecten in Arnhem, zoals de Huissensestraat, de Apeldoornseweg en de Velperweg. Met rijks subsidie van Bureau Sanering Verkeerslawaaï (BSV) wordt de geluidsoverlast van wegverkeer verminderd.

Er worden geluid reducerende wegdekken aangelegd en geluidwerende voorzieningen aan gevels aangebracht. Verder is geadviseerd bij nieuwbouwprojecten en transformaties om de geluidhinder van wegverkeer in nieuwe situaties zo veel mogelijk te voorkomen.

Toezicht met drone

In verband met de verandering van wetgeving, van nationaal naar Europees, heeft het vergunning traject vertraging opgelopen en hebben we de drone nog niet volledig kunnen benutten. Het ontbreken van de vergunning maakte dat we niet overal mochten vliegen. Daar waar het wel mocht, buiten stedelijk en buiten het gecontroleerde luchtruim van vliegveld Deelen, hebben we geoefend en een aantal projecten uitgevoerd. Hierdoor zijn we nu in staat om naast fotograferen en filmen ook hoogte en volume bepalingen te doen van bijvoorbeeld opslagen. Onze piloten staan met geavanceerde apparatuur klaar om in 2023, met vergunning die nu zo goed als binnen is, te vliegen voor alle aspecten op het gebied van onze leefomgeving. Daarnaast speelt de ODRA een rol in een landelijke samenwerking rondom de inzet van een drone door omgevingsdiensten.

Externe veiligheid

ODRA adviseert over externe veiligheid voor RO-ontwikkelingen zoals bestemmingsplannen, waarbij het gaat over risico's voor mensen en milieu bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen. Verder worden verplichte risicovolle activiteiten geregistreerd en informeren wij onze partners over ontwikkelingen op gebied van externe veiligheid. Het Rijk heeft de omgevingswet aangepakt om een beleidswijziging door te voeren op de externe veiligheidswetgeving. Tevens krijgen we te maken met een andere registratieverplichting van risicovolle activiteiten, genaamd Register Externe Veiligheid (REV). In 2022 hebben we extra budget gekregen voor de migratie van risicovolle gegevens naar REV. Verder is ODRA bezig om een technische aansluiting van het zaakstelsel op REV te verkrijgen (dit is een vereisten vanuit REV). De EV werkzaamheden ten aanzien van de wetswijziging worden meegenomen in het ODRA project Omgevingswet.

Tabel 4: KPI's en productieresultaten Advies

Programma vergunningen	Beoogd resultaat	tov begroot	Realisatie 2022	tov 2021	Begroot 2022	Real. 2021
Productie	Aantal diensten (in uren) >95% van de opdrachten	😊 8%	24.680	↗	22.910	18.955
Kwaliteit	Medewerkers voldoen aan kwaliteitscriteria	😊	100% geaccrediteerd	↔		100%
Klanttevredenheid	Klanten zijn (zeer) tevreden over de dienstverlening		Wordt niet gemeten			nvt
Financiële realisatie	• kosten (x €1.000) • baten (x €1.000)	😊	€ 146 € 2.765 € 2.911	↗	€ 138 € 2.578 € 2.716	-€ 214 € 1.813 € 1.599

4: Resultaten programma advies

Korte toelichting op de resultaten van programma advies

- **Productie:** Aantal diensten neemt toe. Zijn vooral de adviesrapporten leefomgeving en lucht metingen (zie ook bijlage in Katern 2).
- **Kwaliteit:** De meetdienst is wederom volledig geaccrediteerd in 2022.
- **Klanttevredenheid:** Geen meting voorhanden.
- **Kosten en baten:** De omzet is hoger dan begroot en toegenomen tov 2021.

E

FOCUS OP PROJECTEN EN INNOVATIE

Projecten en projectmatig werken, krijgt naast de reguliere werkprogramma's, steeds meer gewicht binnen ODRA. Het team Programma's, Projecten en Innovatie (PPI) speelt in die ontwikkeling een belangrijke rol. De focus lag in 2022 op het geleidelijk uitbouwen van het aantal en de omvang van de projecten en het beter aansluiten bij de planning & control cyclus van de omgevingsdienst. De link met de partners loopt via thema-overleggen en natuurlijk via de programma's en projecten zelf. In 2022 zijn meerdere innovatie-initiatieven uitgevoerd. We hebben voor een deel combinaties gemaakt met SPUK aanvragen en zo nieuwe initiatieven, met bijbehorende financiering, voorbereid.

1a: Omgevingswet

De Omgevingswet gaat invloed hebben op al onze werkzaamheden en daar past dan ook een goede voorbereiding bij. Het is mooi om te zien dat we met alle partners en ketenpartners in de regio samenwerken in deze voorbereiding. Op 10 november 2022 hebben onze partners toegezegd te willen oefenen met de omgevingstafels in 2023. Verder hebben al onze medewerkers in 2022 een training gevolgd gericht op effectief samenwerken en een groot deel van onze partners sloten hierbij aan. Dit bracht mooie gesprekken op gang en inzichten. Een aantal medewerkers is opgeleid als train de trainer en oefenen nu in de verschillende teams met casuïstiek. Het belangrijk om, aan de hand van oefenen met de omgevingstafel en casuïstiek, mede vanwege herhaaldelijk uitstel, voorbereid te blijven in kennis en vaardigheden voor de Omgevingswet.

Daarnaast treffen we elkaar in diverse werkgroepen waarbij we gezamenlijk afspraken maken en oefenen met de Omgevingswet. In één van de ontmoetingen hebben we afgesteld dat er naast het samenwerkingsdocument ook behoefte is aan een samenwerkings-overeenkomst. Verder gaan we in de samenwerking als regio graag een stapje verder en zoeken elkaar ook op in het afstemmen van de legesverordening en de toepasbare regels. Ook trekken we samen op in de verkenning en de stappen met het Omgevingsplan. Heel concreet zijn er bijvoorbeeld bodemregels geformuleerd.

Het voorbereiden op de Omgevingswet ligt op schema, wel zijn we afhankelijk van de ontwikkeling van de techniek. Het zaakstelsel is aangesloten op het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). Tijdens het gezamenlijk testen van het zaakstelsel, zowel die van de partners als het zaakstelsel van ODRA, is geconstateerd dat nog niet alles goed functioneert. We kunnen op dit moment aanvragen ontvangen maar de functionaliteit van het zaakstelsel vraagt nog de benodigde aandacht. Het jaar 2023 staat vooral in het teken van het oefenen waardoor we op inhoud, proces, techniek en vaardigheden ons als regio voorbereiden op de komst van de Omgevingswet.

1b: Wet op de Kwaliteitsborging Bouw (WKB)

De wet op de Kwaliteitsborging Bouw (WKB) is gekoppeld aan de invoering van de Omgevingswet. Om klaar te zijn voor de WKB zijn we gestart met het aanpassen van VTH-systeem Open wave en worden de medewerkers via een training meegenomen in de aanstaande wijzigingen. De trainingen zijn deels uitgevoerd, omdat tijdens de training duidelijk werd dat de invoering WKB is doorgeschoven. In samenwerking met de bouwpartners zijn we een werkgroep bouw beleidsuitvoering gestart.

2: Theseus en ondermijning

Ondermijning en de dunne grens tussen onder- en bovenwereld, is voor ons en onze partners een belangrijk onderwerp. We hebben het thema ondergebracht in een project en willen daarmee bereiken dat we aan de voorkant proactief mee gaan denken over hoe we adequaat kunnen inspelen op signalen uit het veld. Dat doen we onder meer door analyses, gerichte controles en intensiever samen te werken met ketenpartners. De focus van de aanpak op ondermijnende criminaliteit heeft gelegen op bedrijventerreinen en buitengebied.

Naast de 'eigen' aanpak van ondermijning hebben we een prominente rol in het project Theseus, dat begin 2021 is gestart op initiatief van de provincie Gelderland. Theseus richt zich op de aanpak van ondermijnende criminaliteit op Gelderse bedrijventerreinen. Door middel van data-analyse en toezicht worden onder regie van gemeenten

samen met ketenpartners (RIEC en Politie) bedrijventerreinen in beeld gebracht en gecontroleerd. Signalen van ondermijnende criminaliteit worden gedeeld met de betrokken partners. Inmiddels is er door het projectteam bij 14 Gelderse gemeente ondersteuning gegeven in de aanpak van ondermijning op bedrijventerreinen. Er zijn 33 bedrijventerreinen gecontroleerd en meer dan 700 constateringen gedaan bij de eerste controle. Ook is er landelijk belangstelling voor het project Theseus. Het team is in 2022 uitgebreid met 2 toezichthouders. In samenwerking met onder meer het RIEC en de Politie Oost-Nederland is ook onderzocht of er gezamenlijke trainingen kunnen worden georganiseerd. In 2023 loopt het project door en zal hier verder invulling aan worden gegeven.

3: Programma energie

Samen met onze partners hebben we een substantiële bijdrage geleverd aan energiebesparing en de doelstellingen uit het Gelders Energieakkoord. In 2022 zijn er 166 bedrijven bezocht. Vanuit de energiebesparende maatregelenlijst is gekeken of deze bedrijven voldoen aan de energiewetgeving. Ook via regulier toezicht worden alle relevante bedrijven geïnformeerd over energiebesparing en de energiebesparingsplicht. Zo proberen we jaarlijks tevens de registratie van de energiegegevens in ons zaakstelsel te verbeteren.

In 2022 hebben we bij 73% van de bezochte bedrijven overtredingen geconstateerd in verschillende gradaties. We merken dat we elk jaar een beter beeld krijgen van de energiebesparingsplichtige bedrijven. Hierdoor wordt het intensiever om de resterende bedrijven in kaart te brengen. Onze schatting is dat we inmiddels (voor de gemeenten die gebruik maken van de co-financiering) gemiddeld genomen zo'n 70 tot 80% van de energiebesparingsplichtige bedrijven hebben bezocht.

Niet alle bedrijven hebben voldaan aan de energiebesparingsplicht. Deze zogenaamde 'duikers' komen nog steeds boven drijven. Wanneer een bedrijf wel heeft voldaan aan de informatieplicht, betekent dit niet dat alle energiebesparende maatregelen genomen zijn. Door middel van het EML-toezicht zorgen we ervoor dat de energiebesparende maatregelen alsnog genomen worden. Het gerichte EML-toezicht loont. In 2022 zijn er 223 EML-(her) controles uitgevoerd. In de meeste gevallen is de overtreding na de hersteltermijn opgeheven, in enkele gevallen is een handhavingstraject gestart.

Naast de preventieve controles worden bedrijven in samenspraak met gemeenten ook benaderd en ondersteund via stimuleringstrajecten. Het voordeel van een stimuleringstraject is dat een nauwe samenwerking met een bedrijf kan leiden tot meer energiebesparing dan wettelijk is vereist.

Per 1 januari 2023 moet een kantoorgebouw minimaal energielabel C hebben. In dit kader is er een projectplan opgesteld welke in 2023 verder wordt uitgewerkt. Richting de kantooareigenaren is er inmiddels een brief verzonden inzake de label C verplichting. In 2023 wordt het toezicht hierop verder uitgevoerd.

Verder hebben we in 2022 veel tijd geïnvesteerd in de aanvraag van de SPUK THE gelden (Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht). Zie hiervoor de toelichting bij SPUK aanvragen.

4: Circulaire economie

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat de omgevingsdienst een

belangrijke rol heeft in het versterken van de circulaire economie. Om deze rol ook te kunnen pakken zijn meerdere medewerkers opgeleid als CE-ambassadeurs. De medewerkers treffen elkaar regelmatig om de initiatieven waar zij bij betrokken zijn met elkaar te delen en spreken hun behoeften uit. Daarnaast is er behoefte aan instrumenten, producten en diensten om circulariteit te kunnen toetsen dan wel te borgen. In 2022 is een eerste aanzet geschreven om te zorgen dat circulaire economie een prominenter plek gaat innemen in VTH. Dit door zowel zichtbaar te zijn intern als extern en instrumenten, producten en diensten te ontwikkelen in afstemming met onze partners. Een interne werkgroep begeleidt de activiteiten.

5: SPUK aanvragen

Het Rijk heeft in 2022 meerdere regelingen voor specifieke uitkeringen (SPUK) open gesteld. Wij hebben SPUK aanvragen ingediend voor Energie en het InterBestuurlijkProgramma voor VTH kwaliteitsverbetering. Beide aanvragen zijn gehonoreerd. SPUK THE gelden (Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht) heeft een totale omvang van circa € 1.5 miljoen met een looptijd van 2023 tot 2026. Deze gelden zijn bedoeld om de interne capaciteit te versterken op het gebied van toezicht en handhaving op de energiebesparingsplicht. De volgende activiteiten worden door ODRA opgepakt: toezicht op energiebesparing bij ETS-, onderzoeksplichtige- en overige energiebesparingsplichtige bedrijven. Daarnaast wordt een deel overhead en opleiding ten behoeve van dit project vanuit de SPUK THE gefinancierd.

SPUK-IBP heeft een totale omvang van € 525.000 en een doorlooptijd tot eind 2023. OD NL heeft een algemeen kwaliteits-verbeter programma opgesteld waar ODRA haar bijdrage aan levert door deelname in werk- en projectgroepen. Daarnaast hebben drie projectvoorstellen van ODRA subsidie gekregen: Operationalisering toetsingskader afval of product / einde afvalstatus, Verbeteren dataregistratie en -kwaliteit en Versterken regionale beleidsadviesrol. Het projectvoorstel Inzet drones bij VTH is niet gehonoreerd. De activiteiten uit dit voorstel voor de inzet van drones worden gefinancierd uit het eigen Innovatiebudget 2023 van ODRA.

De SPUK activiteiten zijn aanvullend ten opzichte van het reguliere werk van ODRA en worden projectmatig aangepakt.

6: Innovatie

In 2022 zijn meerdere innovatie-initiatieven uitgevoerd. We hebben een combinatie gemaakt met de hiervoor genoemde SPUK aanvragen om nieuwe projecten voor te bereiden (SPUK gefinancierd): Operationalisering toetsingskader afval of product / einde afvalstatus, Verbeteren dataregistratie en -kwaliteit, Inzet drones bij VTH.

In 2022 is ook het project Rijk Verantwoord opgepakt. Doel is meer grip krijgen op de bijdrage van ODRA (omgevingsdiensten) aan het realiseren van maatschappelijke opgaven van haar partners, het in beeld brengen van de publieke waarde die ODRA creëert. Er is gewerkt aan het opstellen van een set kpi's voor energieopgave en de circulaire opgave waar ODRA voor staat. Daarnaast wordt in het project een procesbeschrijving ontwikkeld voor de vertaling van maatschappelijke opgaven naar bereikte effecten en wijze van sturing daarop. Het eindresultaat wordt begin 2023 opgeleverd.

Er is afgelopen jaar een start gemaakt met de verkenning en invulling van de mogelijkheden om GIS (geografische info systeem) in te zetten als ondersteuning bij de dagelijkse (VTH) werkzaamheden binnen de omgevingsdienst. Doel daarbij is effectiever en efficiëntere werkprocessen met ondersteuning van GIS. Hiervoor is geen standaardapplicatie beschikbaar, ontwikkeling is nodig. Het streven is om op basis van het verrichte voorwerk in 2023 een toepassing operationeel te hebben.

Aan het einde van 2022 hebben we als ODRA een aanvraag ingediend op het Ontwikkelbudget nieuwe prioriteiten omgevingsveiligheid - Omgevingsdienst. De aanvraag is voor een project waarin we standaardadviezen voor omgevingsveiligheid (EV) gaan ontwikkelen, die dan in een automatisch programma verwerkt kunnen worden zodat de EV specialisten meer tijd hebben voor complexere casussen. De aanvraag is gehonoreerd en we voeren het project uit in samenwerking met de Omgevingsdienst Achterhoek en een gespecialiseerd bureau.

7: Gezamenlijke diensten

Wij voeren voor alle partners en andere omgevingsdiensten gezamenlijk een aantal diensten uit, waaronder piketdienst, samenwerking met strafrecht, gegevens(data)beheer, ketensamenwerking en klantdesk (bouw en milieu). Deze diensten worden bekostigd door alle partners op basis van fixed price. In katern 2 geven we een overzicht van de kosten voor deze gezamenlijke diensten.

8: Resultaten programma advies

Tabel 5: KPI's en productieresultaten Projecten

Programma vergunningen	Beoogd resultaat	tov begroot	Realisatie 2022	tov 2021	Begroot 2022	Real. 2021
Productie	Aantal diensten (in uren) >95% van de opdrachten	😊 -11%	34.557	↗	39.015	21.079
Juridische kwaliteit	% bezwaren en beroepen die ongegrond zijn verklaard		niet gemeten			87%
Financiële realisatie	• kosten (x €1.000) • baten (x €1.000)	😊	-€ 4 € 3.689 € 3.685	↗	-€ 144 € 4.463 € 4.319	-€ 502 € 2.927 € 2.425

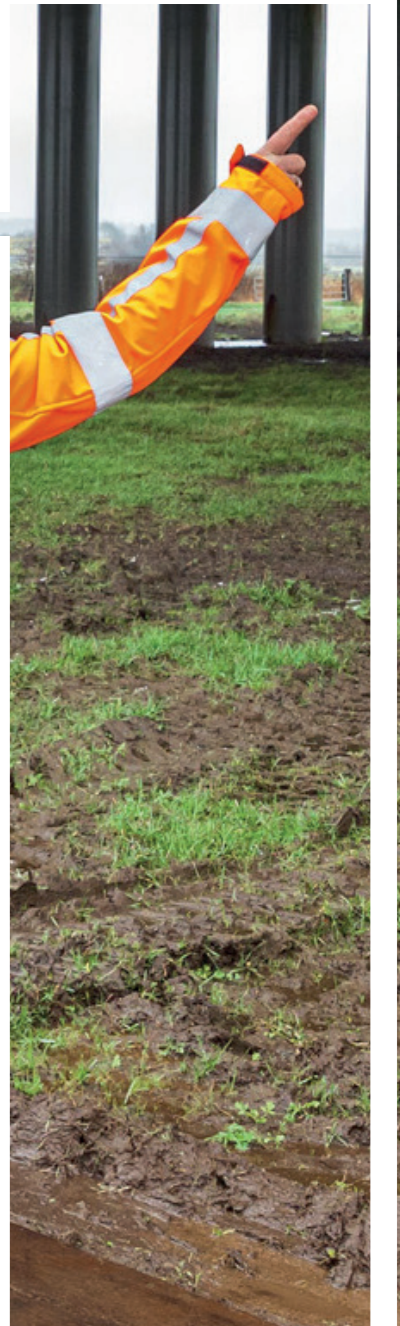
Korte toelichting op de productie van programma 'projecten'

- Productie: De productie is lager dan begroot; er zijn ruim 12.000 uur 'projectondersteuning' ondergebracht in het programma Toezicht en handhaving.
- Klant tevredenheid: Er zijn geen aparte metingen in dit programma gedaan.
- Kosten en baten; Daling van de omzet; hangt samen met de overheveling.

F

WE WERKEN SAMEN IN GELDERLAND

In Gelderland zijn sinds 2013 zeven autonome omgevingsdiensten actief. We werken als ODRA met de zes collega omgevingsdiensten samen waar het nuttig, effectief en efficiënt is. Deze afspraken gaan door het leven als 'de stelseltaken'. Wij nemen de stelseltaak handhaving en toezicht provinciale complexe bedrijven voor onze rekening. Daarnaast voeren we als gezamenlijke dienst het Diepgaand administratief toezicht (DAT) en het specialisme Landelijk meldpunt afval (LMA) uit.

1: Stelseltaken van andere omgevingsdiensten

De taken van de andere omgevingsdiensten zijn te verdelen in de taken op het VTH-gebied, en taken die in de overheadsfeer liggen.

Ten behoeve van het primaire proces zijn dat:

- de ODR voor ketentoezicht;
- de ODNV voor de BsBm (coördinatie handhaving);
- de ODRN heeft als taak de vergunningen voor de complexe bedrijven in Gelderland te verzorgen. Zij doen dat ook voor de gemeentelijke complexe bedrijven van ODRA. De kosten hiervan worden doorbelast (zie katern 2).

Met ingang van 1 maart 2022 is bezwaar en beroep vergunningverlening overgegaan van ODRA naar ODRN. Omdat complexe vergunningverlening bij ODRN is belegd komt dit de kwaliteit van deze bezwaar en beroepzaken ten goede.

De andere stelseltaken betreffen samenwerkingen op gebied van bedrijfsvoering:

- de OVJ verzorgt het portaal; (website en communicatie)
- de ODA; gezamenlijk beleid op HRM en coördinatie richting SGO
- de ODdV; I-go, databal en coördinatie in algemene zin van het Gelders stelsel.

2: Provinciale programma's

Onder de provinciale programma's rangschikken we drie afzonderlijke gebieden:

1: Samen Sterk

ODRA, ODRN (Nijmegen) en de provinciale afdeling VVHH in opdracht van de Gedeputeerde werken samen aan de uitvoering van de VTH-taken voor provinciale bedrijven. Dat betekent extra onderlinge afstemming van de werkzaamheden en samen optrekken 'als waren zij samen 1 uitvoeringsorganisatie'.

In 2021 is het Dashboard ontwikkeld (in 2022 live-gang) om de voortgang van VTH-werkzaamheden te monitoren. Daarnaast hebben we Bedrijf in Beeld gestart om de stap van reactief naar proactief te maken en aandachtsbedrijf te voorkomen. Met het rapporteren op KPI's is de basis gelegd om het Dashboard door te ontwikkelen. ODRN heeft hiervoor een plan ingediend om het Dashboard breder in te zetten en te verrijken met data. Zo laten we zien dat we blijvend professionaliseren.

2: Complexe handhaving door ODRA

In 2022 hebben we voortgebouwd op 2021 door de basis op orde te brengen door maandelijks de voortgang te bewaken. We laten zien dat we financieel in control zijn en dat we met extra regie op VTH scherper aan de wind varen. We blijven investeren (Bedrijf in Beeld) in de relaties met onze partners en geven aan wat wij nodig hebben om te leveren. We hebben aan de hand van concrete casussen aandacht besteed aan toepassen van de Landelijke handhaving strategie (LHS) en de onderbouwing van de keuze voor bepaalde classificering. Ook is er geoefend met het identificeren van mba's in voorbereiding op de Omgevingswet.

Dat vertrouwen zetten we voort in 2023 ook met de komst van de Omgevingswet. De basis houden we op orde en we intensiveren op datakwaliteit en professionaliseren van de pool. Hieraan is onlosmakelijk verbonden het neerzetten van één team dat werkt aan één opdracht met één aanpak. Dat vraagt samenwerking, discipline in kennisdeling, registratie en dossiervorming, vereenvoudiging van het

zaaksysteem + instructie en ondersteuning om dat op orde te houden. Tenslotte, visie ontwikkelen over vaststellen 'outcome'.

3: Aandachtsbedrijven

2022 stond in het teken van het fundament verder brengen, en de stap maken naar een jongvolwassen organisatie. De programmabeheersing en de capaciteit is beter op orde. De projectmatige aanpak van de aandachtsbedrijven wordt steeds professioneler. Het programma kent een eigen dynamiek met onder meer media-aandacht op casussen, pittige ontwikkelingen op dossiers en langdurige procedures.

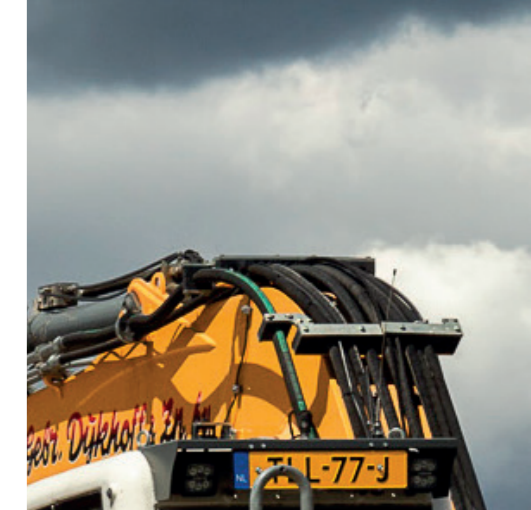
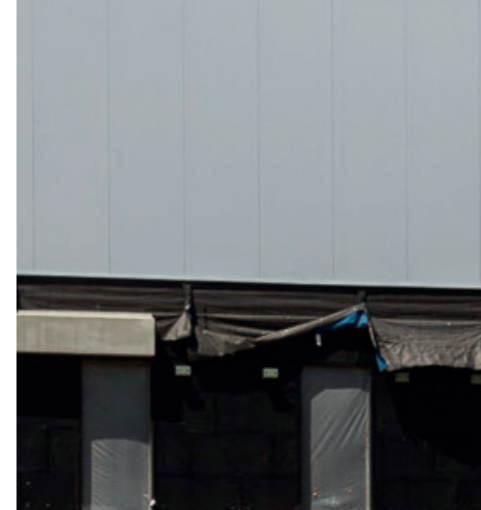
In september is samen met de opdrachtgevers een tweede evaluatie van het programma uitgevoerd. De verbeterpunten zijn benoemd en concentreren zich op vijf domeinen: data kwaliteit en verrijking, menskracht vasthouden, regie: breder perspectief, communicatie – media, delen van successen. Dat heeft geresulteerd in een aantal quick-wins. Voorbeelden zijn nieuwe formats voor projectplannen en bestuurlijke notities, periodieke voortgang- en urenrapportage, een uniform dossierarchief en de introductie van 'Bedrijf in Beeld'. Dit is een traject om vroegtijdig potentiële aandachtsbedrijven te bezien en indien nodig door intensivering van toezicht en handhaving te voorkómen dat het aandachtsbedrijven worden.

Het resultaat van regie op aandachtsbedrijven is dat we bij vijf bedrijven de opschaling tot aandachtsbedrijf voorkomen hebben. Daarnaast hebben we drie afgeschaald naar regulier. Op basis van uitgevoerde omgevingscans zijn ook drie bedrijven toegevoegd aan het programma.

G

WERKEN AAN DOELMATIGE BEDRIJFSVOERING

In 2021 is een eerste analyse gemaakt van de toekomstbestendigheid en doelmatigheid van onze bedrijfsvoering. Mede vanuit die analyse zijn in 2022 de verbeteringen ingang gezet op weg naar een duurzame organisatie, met als meest prominente verandering in 2022 onze verhuizing en ICT-transitie.

1: Op weg naar een duurzame organisatie

Duurzame huisvesting

Eind 2021 is het startsein gegeven voor herhuisvesting. Er is een 20-jarig huurcontract afgesloten voor de huur van 4 verdiepingen (de 9e – 10 – 11e en 13e) in de Airborne Tower. Evenals ons oude adres, aan de Eusebiusbuitensingel. In een halfjaar tijd zijn ontwerp en verbouw gerealiseerd. Het ontwerp is gebaseerd op duurzame uitgangspunten; zoveel mogelijk gebruik van reeds aanwezige inrichting, zoals plafonds en zonwering, volledig uitgerust met LED /bewegingssensoren en klimaatregulering. Voor de inrichting is circa 80% refurbished meubilair aangekocht. De ICT is nagenoeg draadloos en mobiel, volledig ondersteunend aan ons huisvestingsconcept. De investering inclusief ICT bedroeg € 1,3 miljoen.

Per 1 juli 2022 zijn twee verdiepingen opgeleverd, de andere twee gedurende augustus en september. Met de verhuurder is afgesproken dat er tot 1 februari 2023 geen huur wordt betaald (incentive) het eerste halfjaar.

Tot 1 september 2022 huurden we kantoorruimte van de gemeente Arnhem. Ook namen we tot 1 september de facilitaire dienstverlening voor kantoor en ICT af van De Connectie.

Tabel 6: Kerngegevens huisvesting en facilitair

Huisvesting & facilitair x € 1.000	Begroting 2023	Real. 2022	Real. 2021
Totaal	€ 742	€ 716,1	€ 868,1
Kengetallen			
• huurkosten per fte	€ 2.101	€ 1.437	€ 2.235
• facilitaire kosten per fte	€ 1.825	€ 1.805	€ 2.450
• huurkosten per m ²	€ 196	€ 145	€ 207
• aantal fte's (incl. extern)	189,0	204,1	185,3
• aantal m ²	2.023	2.023	2.002
• aantal werkplekken	121	121	102

Een maatstaf voor de effectiviteit van de huisvesting is de verhouding tussen het aantal medewerkers en het aantal werkplekken (rijksnorm 0,7). In ons werkplekconcept, welke uitgaat van werken op locatie (bij de klant) thuiswerken en ontmoeten op kantoor, hebben we een inrichting kunnen realiseren op een flexfactor van 0,6 werkplek per fte.

ICT transitie

Vanaf begin 2022 is gewerkt aan de ICT transitie, allereerst hebben wij de benodigde hardware Europees aanbesteed. Te denken valt aan laptops, smartphones, beeldschermen, audio visuele middelen en randapparatuur. Vervolgens is gestart met het loskoppelen van onze data bij De Connectie en het overbrengen van alle data naar een eigen op Cloud gebaseerd platform waarin het gebruik van Office 365 de spil vormt. Dit was een flinke uitdaging omdat het doel was gesteld om de ICT transitie voor de zomer te realiseren. Uiteindelijk hebben we dit binnen de termijn weten te realiseren en zijn we in staat om volledig cloud-gebaseerd veilig en flexibel, zowel op kantoor als thuis te werken.

2: Planning en Control cyclus

Partners en bestuur

Met onze partners hebben we afgesproken dat we maandelijks inzicht

geven in de voortgang van het werkpakket. Door diverse technische problemen met de systemen en onderbezetting hebben we de eerste drie maandcycli moeten overslaan. Met de maandrapportages proberen we meer voorspellende inhoud te geven. In september zijn we gestart om prognoses voor de realisatie op te stellen. Vanaf 2023 willen we dit structureel verankeren in de maandrapportage.

Het bestuur (zowel DB als AB) ontving voor elke vergadering een dashboard, waarin de belangrijkste productieresultaten, exploitatie kosten/baten, verzuim en kpi's worden weergegeven en geprognoseerd. De besprekingen in het bestuur zijn steeds meer gericht op risico mitigatie.

Interne sturing

Sturing van de organisatie vindt onder meer plaats aan de hand van een uitgebreid maandelijks dashboard. Het MT-dashboard is gebaseerd op de balanced score card methodiek en qua detaillering op teamniveau. Voor de team- en projectleiding zijn met ons bedrijfsinformatiesysteem (SAC) specifieke dashboards beschikbaar met tijdsbesteding en zaakrealisatie per team, per partner. De ontwikkeling van een dynamisch capaciteitsmodel (om de bezetting af te stemmen op de inkomende opdrachten) is medio 2022 gestart en zal verder worden uitgewerkt in 2023.

3: Financieel beleid en compliancy

Outputsturing

Sinds 2020 werken we met een systeem van beheerste output-financiering voor de partners en OD's. In deze methodiek wordt een mix gehanteerd van levering van diensten (gerealiseerd uren x tarief), gerealiseerde producten (aantal x productprijs) en een fixed price voor gezamenlijke diensten.

Voor de provinciale programma's en derden geldt enkel de levering van diensten (uren x tarief).

Het is een complex systeem gebleken, dat veel administratie met zich meebrengt om alle verschillende dimensies te kunnen onderscheiden. Outputfinanciering en outputsturing horen bij elkaar, vinden wij. In 2021 zijn we daarom gestart met de pilot 'Rijker verantwoord'. Een traject om van 'output' naar effect (outcome) te gaan. In 2022 zijn aanvullende pilots gedaan; in 2023 willen we werkwijze gaan verankeren in de bedrijfsvoering.

BBV-richtlijnen

Regeling Besluit begroting verantwoording (BBV)

In het BBV is een aantal, voor het jaarverslag verplichte onderdelen benoemd, waarover een toelichting moet worden opgenomen. Dit betreft:

- Verbonden partijen, ODRA kent geen verbonden partijen;
- Lidmaatschappen, ODRA is lid van de werkgeversvereniging WSGO en lid van ODNL;
- Grondbeleid, ODRA heeft geen grond in bezit of pacht, dit hoort niet bij het takenpakket;
- Vennootschapsbelasting, ODRA is vrijgesteld van deze belasting na afspraak met Belastingdienst;
- Lokale heffingen, ODRA heft geen leges of heeft geen andere inkomsten uit hoofde van vergunningverlening dan wel handhaving. ODRA levert wel informatie aan partners ter berekening van de leges.

In control statement

De verplichting om een control-statement op te stellen (in de jaarrekening) zou oorspronkelijk ingaan voor dit boekjaar. Er is door BZK besloten om die verplichting met een jaar uit te stellen. Over de jaarrekening 2023 geldt de verplichting voor het eerst. ODRA is in 2022 gestart met het voorbereiden hiervan. Het belangrijkste instrument om uiteindelijk een in control statement te formuleren, is het beschikbaar hebben van goede procesbeschrijvingen en een periodieke (maand)afsluiting van de systemen nodig. Door het uitstel is er in de planning van dit proces meer tijd genomen. En deel, zoals afronding van de procesbeschrijvingen, gebeurt in 2023.

AVG / privacy / BIO-richtlijn

In het afgelopen jaar zijn geen datalekken gemeld bij de Functioneel Gegevensbeschermmer van ODRA. In het kader van de taken die ODRA uitvoert is de vraag naar geanonimiseerde documenten toegenomen. Daardoor is in het afgelopen jaar een pilot gedraaid over het automatisch weghalen van persoonsgegevens in documenten die gedeeld moeten worden. Dit krijgt een vervolg in 2023. In de zomer van 2022 is ODRA overgegaan naar Microsoft Office 365 en wordt sinds die tijd gewerkt in de Cloud. Door de overgang naar een eigen ICT omgeving is het beveiligingsniveau verhoogd. In de praktijk is dit vooral merkbaar bij het verwerken van documenten en e-mailverkeer. Er zijn meer handelingen nodig omdat mailverkeer en documenten versleuteld worden opgeslagen en verzonden. De wijze waarop informatie-beveiliging is toegepast wordt in 2023 geëvalueerd. Als gevolg van de overgang naar het werken in de Cloud heeft ODRA haar telefoons en laptops standaard beveiligd met een tweetraps authenticatie. De informatiebeveiliging is dusdanig ingericht dat na een bepaalde tijd opnieuw ingelogd moet worden middels een extra verificatiestap. ODRA voldoet aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid Cybersecurity (BIO). De accountant heeft geconstateerd dat ODRA inconsequent heeft gehandeld in het afsluiten van verwerkersovereenkomsten. Dit krijgt extra aandacht in 2023. In 2022 is de verplichte vierjaarlijkse externe Wpg-audit uitgevoerd. Geconstateerde tekortkomingen/ verbeterpunten worden in 2023 verder opgepakt.

Wet elektronische publicaties (Wep)

In 2022 heeft ODRA zich georiënteerd op deze wet en hebben gesprekken met enkele partners plaatsgevonden om samen te kijken wat deze wet betekent. De Wep is uitgesteld tot 1 januari 2023. Dit heeft ons de ruimte gegeven om het digitaal ter inzage leggen van voorgenomen besluiten verder te automatiseren.

Wet open overheid (Woo)

Op basis van de Woo worden onverminderd verzoeken tot informatie gedaan. In de meeste gevallen zijn het onze opdrachtgevers zelf die de openbaarmaking van de documenten doen. ODRA levert stukken aan. Deze stukken worden van tevoren geanonimiseerd. Er zijn 35 wob/woo verzoeken gedaan in 2022.

Onze verslaggevingsrichtlijnen schrijven voor dat we jaarlijks in de begroting aandacht moeten besteden aan beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo en in de jaarlijkse verantwoordingsverslag moet doen van de uitvoering van de Woo in relatie tot die beleidsvoornemens. We kunnen hier nog niet aan voldoen. We weten nog niet wanneer we gaan beginnen met het openbaar maken. Het platform waarop de documenten geplaatst moeten worden is nog niet beschikbaar en de ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd.

Anonimiseren

In het kader van de taken die ODRA uitvoert is de vraag naar geanonimiseerde documenten toegenomen. Dat is erg tijdrovend. Daardoor is in het afgelopen jaar een pilot gedraaid over het automatisch weghalen van persoonsgegevens in documenten die gedeeld moeten worden. Dit krijgt een vervolg in 2023 met als doel om een anonimiseringstool te implementeren.

4: Governance en organisatie

De Eerste Kamer heeft op 14 december 2021 ingestemd met een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (hierna Wgr) en enig andere wetten met betrekking tot de gemeenschappelijke regelingen. Deze wijziging is op 1 juli 2022 in werking getreden. Deze wijziging beoogt een versterking van de democratische legitimatie van de gemeenschappelijke regelingen met betrekking tot de kaderstellende- en controlerende van raden en Staten. De gemeenschappelijke regeling ODRA is voor het laatst inhoudelijk gewijzigd in 2019. Nadien heeft het bestuur ODRA in december 2021 ingestemd met een gewijzigde versie van de gemeenschappelijke regeling ODRA, echter is deze versie nog niet voor zienswijzen aangeboden aan de raden en Staten, omdat de wijzigingen merendeels betrekking hebben op de invoering van de Omgevingswet. ODRA heeft dan ook besloten om, ingegeven vanuit efficiëntieoverwegingen, alle wijzigingen van de GR ODRA in één keer voor te leggen aan de colleges en raden. Op deze manier belasten we de colleges en raden niet twee keer achter elkaar met besluitvorming. Uiterlijk 1 juli 2024 dient de gehele wijziging van de Wgr geïmplementeerd te zijn.

Bestuur en partners (po)

Ons Algemeen Bestuur (AB) neemt besluiten op basis van de stemverhouding die is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling. De belangrijkste bevoegdheden zijn het vaststellen van begroting en jaarrekening. Het AB benoemt leden van het DB. Het AB is onze opdrachtgever. Elke partner beslist zelf over het mandaat dat zij verleent aan ODRA. Het AB geeft gevraagd en ongevraagd alle informatie aan de gemeenteraden en Provinciale Staten die nodig is voor een juiste beoordeling van het door het bestuur te voeren en gevoerde beleid. Wij hebben geen audit comité. De toezichtrol ligt bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Voorafgaand aan de vergaderingen van het AB vindt er een ambtelijk opdrachtgeversoverleg plaats, te weten het Partneroverleg (PO). Elke gemeente en de provincie Gelderland hebben een medewerker afgevaardigd (regisseur) die deelneemt aan het PO. In deze vergaderingen worden de vergaderingen voor het AB voorbereid met de regisseurs, zodat zij de eigen bestuurders goed kunnen adviseren over de oordeelsvormende- en besluitvormende agendapunten van de AB-vergaderingen. Het DB komt zo vaak als nodig bijeen. In 2022 is dit zes keer, waarvan vier keer fysiek en twee keer digitaal online. Het DB is bevoegd en verantwoordelijk voor bedrijfsvoering en operationele besluitvorming en hebben de eigenaarsrol. De voorzitter is voorzitter van AB en DB. Het AB is in 2022 vijf keer fysiek bij elkaar geweest. Na de gemeentelijke verkiezingen in maart 2022 is er een nieuw algemeen- en dagelijks bestuur aangetreden. Op 14 juli 2022 heeft het algemeen bestuur de leden van het dagelijks bestuur benoemd. In katern 2 (onderdeel WNT) is een overzicht opgenomen van alle bestuursleden en de wisselingen na de verkiezingen.

Organisatieontwikkeling

In 2022 is veel aandacht besteed aan het samenspel tussen de teams: De teamleiders zijn begeleid in hun verdere doorgroei om onze producten en diensten, als onderdeel van een keten, uit te werken in randvoorwaarden voor vergunningverlening en toezicht (en handhaving).

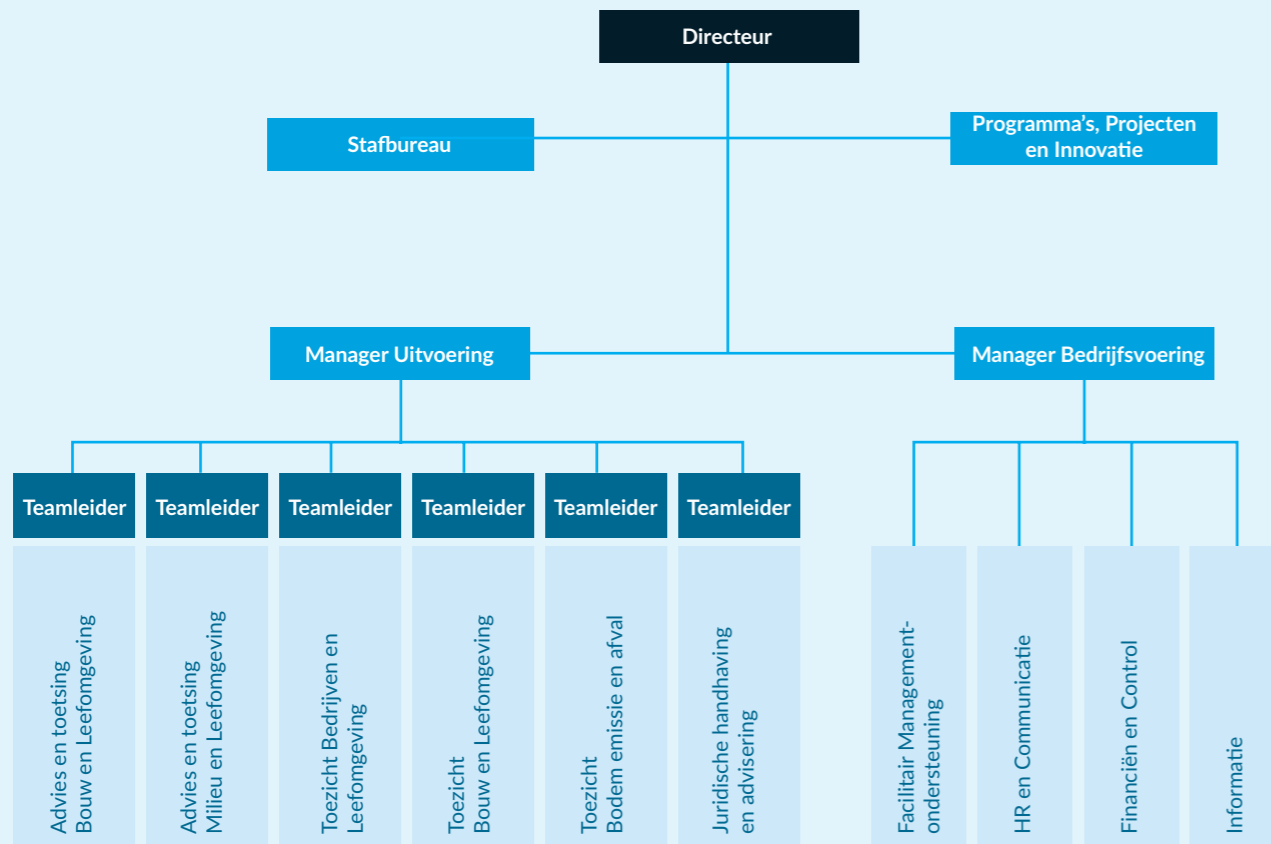
Door de groei van dienstverlening, en uitbreiding van de bezetting, is de maximale omvang van teams bereikt. In 2023 zullen we waarschijnlijk tot uitbreiding van het aantal teams en daarmee deels her-schikking van een aantal taken komen.

Voor Bedrijfsvoering geldt dat er eind 2021 een veranderplan lag dat onder andere voorzag in een geclusterde aansturing per discipline. Plan was ook dat de belangrijkste processen van bedrijfsvoering werden beschreven. Met beiden is een begin gemaakt doch onder meer door personele wisselingen op cruciale posities is dit traject nog niet af. Ook plaatste de groei van de organisatie en de verhuizing naar de Airborne Tower, de facilitering door bedrijfsvoering voor grote opgaven.

In 2022 is de ontwikkeling van het team Programma's, Projecten en Innovatie verder vormgegeven. Er ligt een visie op het team, de positie binnen ODRA en haar omgeving, er is duidelijkheid over de bemensing en de opgaven en er is gewerkt aan het borgen van de planning en control cyclus voor Programma's en projecten.

Managementteam

Aan het hoofd van de interne organisatie staat de directeur. Hij is bevoegd voor het nemen van operationele besluiten en deelt deze verantwoordelijkheid met twee managers, uitvoering en bedrijfsvoering. Zij hebben mandaat voor aangaan van verplichtingen tot € 100.000. Daarboven ligt het mandaat bij het Dagelijks Bestuur (DB).

H

SOCIAAL JAARVERSLAG

1: Sociaal beleid

ODRA is een professionele, ambitieuze werkgever met een actieve werksfeer. Ruime ontwikkel- en opleidingsmogelijkheden zijn voor onze medewerkers voorhanden en hebben we in 2022 verder vorm gegeven vanuit het opleidingsplan. We willen een goede werkgever zijn en streven tegelijkertijd naar realisatie van de organisatie-doelen alsmede realiseren van doelen van onze medewerkers. De medewerkers krijgen hierin veel verantwoordelijkheid en worden uitgenodigd het initiatief voor eigen ontwikkeling te nemen. De combinatie tussen zelfstandig functioneren en de verbinding met elkaar zoeken staat hierbij centraal, met de maatschappelijke opgaven als inspiratiebron. Het is een continu proces van aanpassen aan de dynamiek op de arbeidsmarkt en de vraag van de partners naar expertises en kwaliteitsverbetering. Professionaliseren, pro activiteit, ontwikkelen, flexibiliteit en samenwerken zijn voor alle medewerkers, vereiste competenties en randvoorwaarden. Medio 2022 hebben wij ons gericht op het thema duurzame inzetbaarheid versus binden en boeien welke een vervolg zal krijgen in 2023. Daarnaast is onze ICT-infrastructuur dusdanig ingericht dat onze medewerkers volledig locatie-onafhankelijk kunnen werken. In het laatste kwartaal van dit jaar hebben wij de eerste stappen gezet naar het onderzoeken van de mogelijkheden m.b.t. de arbeidsmarkt. In 2023 bouwen wij verder aan de verbinding met werving en selectie kanalen, het onderwijs en diverse netwerken.

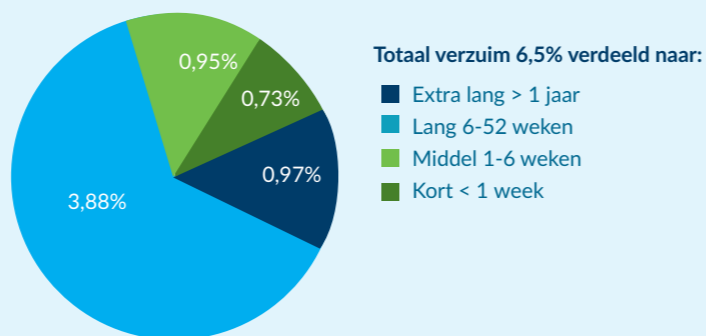
Bedrijfsgezondheid

Sinds 2020 werken we samen met de arbodienst Care-to-work. Waar nodig schakelen we aanvullende specialistische diensten in. De bedrijfsadviseur van dit bedrijf is beschikbaar voor preventiegesprekken over vitaliteit en gezondheid in relatie tot het werk. Medewerkers komen in geval van een ziekmelding in contact met de bedrijfsadviseur en de bedrijfsarts. Care-to-work adviseert het management van ODRA over samenwerken aan een voorspoedig herstel. Daarnaast zijn er dit jaar 6 SMT (Sociaal Medisch Team) bijeenkomsten georganiseerd waar gezamenlijk met de bedrijfsadviseur, de managers, teamleiders en op aanvraag de bedrijfsarts de nadruk op preventie is gelegd.

Tabel 8: Bezoeken spreekuren in aantallen 2022			Tabel 9: Sociale inzetbaarheid		
Bedrijfsgezondheid	2022	2021	Sociale inzetbaarheid	2022	2021
Spreekuur bedrijfsarts	22	15 bezoeken	Aantal stagiaires	4	6
Spreekuur bedrijfsadviseur	56	66 bezoeken	WW-uitkeringen	1	1
Preventief bedrijfsadviseur	1	4 bezoeken	Ouderschapsverlof	10	12
Preventief bedrijfsarts	2	1 bezoek	Zorgverlof	3	2

Verzuim

Bij ODRA is het gemiddelde ziekteverzuimpercentage over alle teams in 2022 6,6%. Dat is een stijging ten opzichte van de twee voorgaande jaren, waarin het percentage 4,8% en 5,0% was. Van de 6,6% zien we dat het grootste deel voortkomt uit verzuim dat langer duurt dan 42 dagen. De oorzaken van het verzuim zijn grotendeels te wijten aan klachten en dan met name de combinatie tussen privé en werkdruk. Daarnaast kunnen wij spreken van een aantal medewerkers met langdurige fysieke klachten waarvan twee medewerkers met long COVID. Thuiswerken biedt soms meer balans tussen werk en privé voor de medewerkers, hierdoor zijn zij echter wel minder zichtbaar voor de leidinggevenden waardoor preventieve maatregelen anders ingezet moeten worden. De gemiddelde verzuimcijfers bij de overheidsorganisaties, van de afgelopen twee jaar waren 5,4% (in 2022) en 5,8% (in 2021). Alleen ziekmeldingen die (deels) binnen de contractperiode van de organisatie vallen tellen mee. Bepaalde verzuimoorzaken, bijv. ziekte t.g.v. zwangerschap of bevalling, orgaantransplantatie e.d. tellen niet mee. Zwangerschapsverlof telt niet mee.

Verzuim leeftijd categorie

- Het langst durende verzuim: Categorie tussen de 36 en 40 jaar
- Het hoogste verzuimcijfer: Categorie tussen de 36 en 40 en 61 en 65 jaar

Inclusie

Bij ODRA doet iedereen mee. De maatschappij is onze klant én inspiratiebron. Zo benaderen wij ook de arbeidsmarkt en de kanalen die wij hiervoor inzetten. Met als doel een personeelsbestand te vormen dat een afspiegeling van de samenleving is. Daarbij hechten wij waarde aan een prettige en open werksfeer voor onze medewerkers. We zijn trots op onze 123 mannen (65,4%) en 65 vrouwen (34,6%)! In totaal 188 collega's, die een bijdrage leveren aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Bij ODRA zet de dalende lijn van de gemiddelde leeftijd door. Is de gemiddelde leeftijd voorgaande jaren nog boven de 46, nu is die 44 jaar. De meeste mannen zijn in de leeftijd van 30-55 jaar. Vrouwelijke collega's zijn in de leeftijd van 40 tot 55 jaar. Binnen de teams van Handhaving en Advies zijn vooral mannen werkzaam, vrouwen vooral binnen bedrijfsvoering en staf.

Arbeidsmarkt

De krapte op de arbeidsmarkt gooit ook dit jaar roet in het eten. Nieuwe collega's zijn schaars, er wordt een beroep gedaan op onze creativiteit en het zoeken van verbindingen t.b.v. werving en selectie. Onze vacatures worden zorgvuldig opgesteld om nieuwe collega's aan te spreken en zo is er ook gewerkt aan een arbeidsmarktcommunicatie campagne i.s.m. het Gelders Stelsel. Dit jaar zijn wij ook gestart met onderzoek naar de mogelijkheden om ons netwerk uit te breiden en samenwerkingen op te zoeken met instanties zoals het onderwijs en nieuwe werving en selectiebureaus. In het laatste kwartaal heeft ODRA deelgenomen aan een bedrijven contactdag bij de HAN in Arnhem en zijn wij aangesloten bij het netwerk De Mobiliteitstafel. Deze strategie zetten wij voort in 2023.

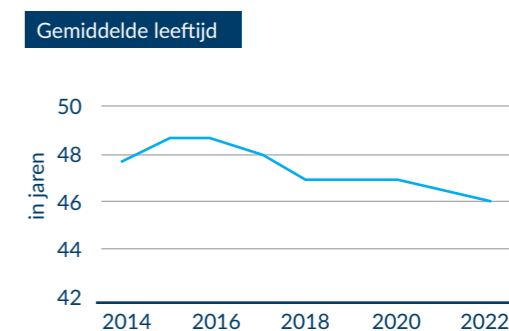
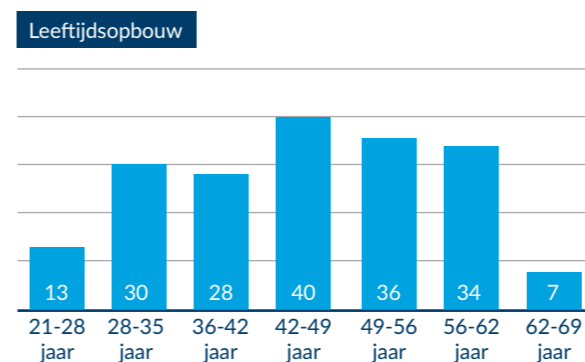
Senior medewerkers coachen en begeleiden startende- en junior medewerkers, waardoor er meer rust is ontstaan en de senior minder belast wordt op de lange termijn. De groep mannelijke collega's van 56 jaar en ouder (17% van het totale ODRA-bestand), die binnen 10-15 jaar vanwege pensioen uitstromen, vragen de aankomende jaren onze aandacht.

In-door - en uitstroom

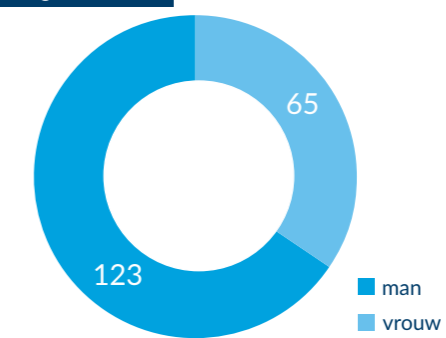
Groei in een dynamische omgeving, dat blijkt onder meer uit het feit dat 38 nieuwe collega's zijn aangenomen in de loop van 2022. Wij zijn constant op zoek naar methoden om ODRA zichtbaar te maken voor potentiële medewerkers. Dat geldt ook voor stagiaires. Vier stagiaires hebben hun opleiding een impuls kunnen geven met de praktijkervaring die zij bij ODRA hebben opgedaan. Er zijn nieuwe contacten gelegd met diverse opleidingsinstanties om dit verder op te bouwen en scholieren hebben kennis met ons kunnen maken via een bedrijvencontactdag bij de HAN in Arnhem. Dit jaar hebben wij diverse medewerkers blij kunnen maken met een doorstroom naar een nieuwe uitdagende functie of niveau van werkzaamheden. Dit geeft energie voor alle betrokkenen en dit heeft een bijdrage geleverd aan het behouden van onze medewerkers, zoals de onderstaande cijfers en de grafiek ook aangeven. Om de continuïteit van onze organisatie en de medewerkers te borgen ontkwamen wij er niet aan om dit jaar met inhuurkrachten te werken, ons doel is wel dit binnen de gestelde verhouding tot vast personeel te houden.

VTH-kwaliteit

De samenleving verwacht van ons professionele kwaliteit in de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Gemeenten en provincies hebben meer taken gekregen voor de fysieke leefomgeving. Zij zijn volop bezig met grote opgaven zoals de energietransitie, (woning)bouwopgave en de omgevingswet. Om al deze taken goed uit te kunnen voeren, is het noodzakelijk dat de kwaliteit van onze organisatie op orde is. VTH-kwaliteitscriteria dragen bij aan borgen en bevorderen van de kwaliteit van de dienstverlening.

Verhouding man/vrouw

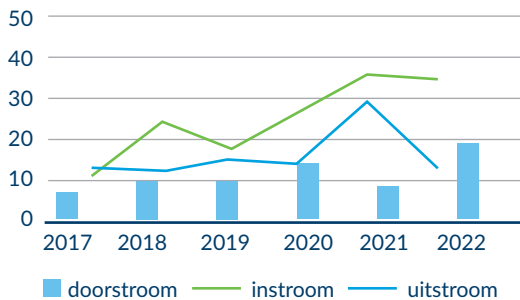
Eind 2022 is het gemeten beeld als volgt:

- Er zijn 29 onderdelen die vallen onder de generieke deskundigheidsgebieden. We voldoen voor 80% hieraan. Voor de 17% waaraan we niet voldoen ligt dat aan de frequentie (lees: we hebben de kennis en ervaring in huis doch op papier kunnen we niet voldoende tijd besteden aan het deskundigheidsgebied); 3% van deze deskundigheidsgebieden hebben we elders belegd (namelijk forensisch ketentoezicht)
- Er zijn 33 onderdelen die vallen onder de specialistische deskundigheidsgebieden voldoen we voor 76%. Daar waar we niet voldoen

(9%), is dit voornamelijk vanwege de frequentie; in een paar gevallen ook vanwege te weinig medewerkers die dit deskundigheidsgebied beheersen en in een tweetal gevallen (complexe bouwfysica en indirecte afvalwaterlozingen) hebben we de kennis echt niet in huis; 15% van de specialistische deskundigheidsgebieden is niet van toepassing (dit doen de gemeenten nog zelf).

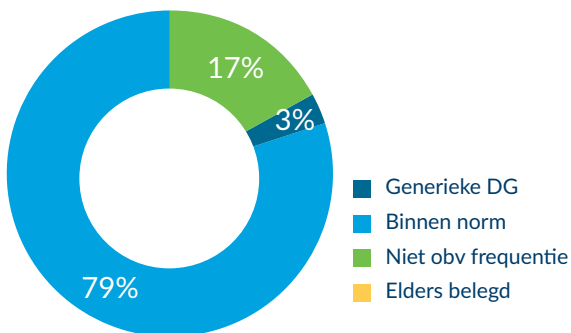
De jaarrekening van ODRA is opgenomen in katern 2.

In -uit en doorstroom

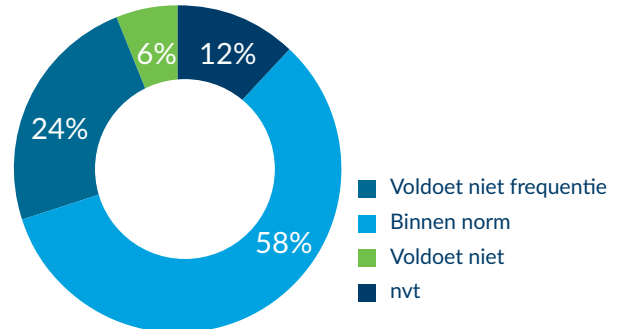

We zien over heel 2022 dat van 14 medewerkers afscheid is genomen, ten opzichte van de 32 van vorig jaar is dat een aanzienlijke vooruitgang. De grootste uitstroom heeft zich voorgedaan bij de teams Advies Bouw en Leefomgeving en Juridische Handhaving & Advisering. Hoewel wij de meeste functies ook weer ingevuld krijgen blijft dit in de huidige arbeidsmarkt een flinke uitdaging.

Generieke deskundigheidsgebieden (29 stuks)

Specialistische deskundigheidsgebieden (33 stuks)

2022

was een druk jaar

Onze prestaties op een rij!

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Jaarverslag en -rekening 2022
KATERN 2

JAARREKENING ODRA 2022

Ons financieel en sociaal jaarverslag bestaat uit twee katernen. In katern 1 hebben de focus op de inhoudelijk behaalde resultaten conform afgesproken programma- en taakveldindeling van het Gelders Stelsel.

In dit katern (2) van het jaarverslag verantwoorden we ons over de financiën 2022. Dit doen we aan de hand van de grondslagen en uitgangspunten, die in hoofdzaak zijn bepaald door de richtlijnen uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Daarnaast hebben we met de zeven omgevingsdiensten in Gelderland en onze partners (gemeenten en provincie) afspraken gemaakt over de programma- en taakveldindeling en de detaillering van onze verantwoording. We spreken over de programma's Vergunningen, Toezicht en handhaving, Advies, Projecten en Stelseltaken en de taakvelden Milieu, Algemeen en Bouw. We geven in Katern 2 dus aanvullend op Katern 1 de financiële verantwoording over de programma's en de staat van 'baten en lasten'. In dit katern nemen we ook alle vereiste cijfers en toelichtingen op onze balanspositie en alle door de BBV voorgeschreven overzichten.

Grondslagen en uitgangspunten

Wettelijk kader en bestuurlijke afspraken

- BBV: Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
- Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2012
- Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)
- De systematiek van 'Beheerste outputfinanciering'; diensten en producten worden afgerekend tegen vooral vastgestelde prijzen (vastgelegd in de PDC 22/23) en werkelijke aantallen. Deze methode geldt voor alle opdrachten van klanten, met uitzondering van de provinciale programma's en opdrachten van derden. Deze worden geheel op uren x tarief afgerekend

Toerekening en berekeningswijzen

- *Baten en lasten* worden toegerekend aan het jaar waarop de dienst en/of product betrekking heeft:
- Baten betreffen de in rekening gebrachte bedragen aan partners, omgevingsdiensten in Gelderland, derden en Provinciale programma's. Dat doen we op basis van de afgesproken tarieven voor producten en diensten en gerealiseerde aantallen producten en diensten. Alsmede subsidies en overige inkomsten (onttrekkingen uit reserves en voorzieningen) waar diensten tegenover staan
- Voor nog niet afgeronde producten (onderhandenwerk) wordt op basis van verstreken doorlooptijd in relatie tot de gemiddelde doorlooptijd per product, een percentage berekend. Dat percentage x het tarief van betreffende product is de waarde die is opgenomen, onder aftrek van de stand van voorgaand jaar
- Lasten zijn de personeelskosten (eigen medewerkers en inhuur), huisvesting, facilitair, bovenregionale kosten, advieskosten en materiële kosten voor projecten
- Bijzondere lasten zijn correcties uit voorgaande jaren en dotaties aan voorzieningen die niet waren voorzien in de begroting
- *Directe kosten en overhead* onderscheiden we in:
  - Directe kosten, personeelskosten en kosten die volledig gerelateerd kunnen worden aan het primaire proces. Deze kosten worden toegerekend aan de programma's en taakvelden op basis van de verhouding van de tijdsbesteding door medewerkers
  - Overheadkosten (indirect), loonkosten van medewerkers bedrijfsvoering, staf en management, teamleiding, huisvesting, ICT en facilitair voor zover deze niet worden gemaakt voor projecten en specifieke opdrachten en activiteiten in het primaire proces
  - *Voorzieningen* worden berekend op basis van het financiële risico, toekomstige kosten voor zover deze tijdens het opstellen van de jaarrekening (februari 2023) konden worden vastgesteld
  - *Exploitatieresultaat* is het verschil van baten, lasten en dotatie/onttrekking aan voorzieningen. Het exploitatieresultaat wordt na afsluiten van het boekjaar gemuteerd op de Algemene reserve en Bestemmingsreserves, tenzij anders wordt besloten door het Algemeen Bestuur
  - *Algemene reserve* is maximaal 5% van de jaarlijkse exploitatielasten (max € 500.000). Het Algemeen Bestuur kan besluiten tot instellen van Bestemmingsreserves. Mocht na verrekenen van het exploitatieresultaat 2022 met de Algemene Reserve en/of bestemmingsreserves nog een saldo resten, dan kan dit, op basis van de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling, via de sleutel 'stemverhouding' worden afgerekend
  - *Continuïteit ODRA*, er zijn geen meerjarige toezeggingen van klanten

aan ODRA over de meerjarige begroting. Elk jaar wordt op basis van de geaccordeerde begroting een werkprogramma afgesproken. De bijdragen zijn voor een deel van structurele aard, ODRA voert de wettelijke taken voor milieuvergunningen en toezicht uit

Positief resultaat

We hebben boekjaar 2022 met een positief exploitatieresultaat van afgerond € 53.300 (na fondsmutaties, maar vóór bestemming) afgesloten. Het resultaat is te splitsen in resultaat uit reguliere bedrijfsvoering (afgerond € 378.000 positief) en uit correcties en dotaties (afgerond € 325.000).

J

BATEN EN LASTEN; PROGRAMMA- INDELING, PRODUCT – EN KLANTGROEPEN

In het bijgevoegde overzicht van baten en lasten hanteren we een indeling in programma's en taakvelden. We hebben de afgelopen jaren gezien dat het aandeel van kosten en baten met een algemeen karakter toeneemt of voor alle programma's en taakvelden gelden. De meeste kosten hebben we ondergebracht in het programma Projecten en het Taakveld milieu. Kosten en baten gefinancierd uit bestemmings- en balansfondsen hebben we niet gecategoriseerd op programmaniveau. Deze zijn opgenomen en toegelicht in de categoriale exploitatie rekening.

Indelingen klant -en productgroepen

We hanteren naast de dimensies programma's en taakvelden, ook een indeling in klantgroepen en productgroepen. We gebruiken klantgroepen en productgroepen om het systeem van beheerste outputfinanciering te laten werken.

Klanten

We hebben enkel publiekrechtelijke organisaties als klant. We maken in de staat van baten en lasten onderscheid tussen vier klanten:

- Partners – dat zijn de 10 gemeenten in de regio Arnhem en de provincie Gelderland voor reguliere taken
- Provincie - voor de provinciale programma's PCH (toezicht op complexe bedrijven) en PAB (aandachtsbedrijven)
- Omgevingsdiensten in Gelderland
- Derden - alle overige klanten, zoals gemeenten, omgevingsdiensten buiten Gelderland en Omgevingsdiensten NL, brancheorganisaties en verschillende ministeries

Productgroepen

In ons financieringssysteem hanteren we een vijftal productgroepen, gebaseerd op de volgende methodiek:

- Producten - worden in rekening gebracht op basis van vaste productprijs x aantal geleverde producten
- Diensten - op basis van een uniform uurtarief (€ 92)
- Gezamenlijke diensten - op basis van fixed price voor het gehele pakket aan diensten
- Materiele kosten - worden 1 op 1 doorbelast op basis van nacalculatie werkelijke kosten;
- Provinciale programma's: worden op basis van de bestede uren (€ 92) afgerekend

Producten- en dienstencatalogus

Wij werken met een producten- en diensten catalogus (PDC) waarin elk van de circa 80 producten en diensten zijn beschreven op inhoud, kwaliteitsniveau en prijs. We hebben elke dienst en product gekoppeld aan een programma en taakveld. De realisatie van de baten komt geheel vanuit deze koppeling voort. De realisatie van de programma/taakveld-kosten baseren we op de verhouding van de tijdsbesteding op de producten x gemiddeld tarief.

Voor partners, omgevingsdiensten en de provincie voor de provinciale programma's geldt dat we vooraf een werkpakket afspreken. Werk voor overige klanten en de projecten worden beschouwd als 'aanvullend werk' en daarmee een extra dimensie in de monitoring en beheersing van ons werk.

Het systeem van outputfinanciering is door de indeling in product -en klantgroepen administratief complexer geworden dan we bij aanvang aannamen. Mede versterkt door het relatief hoge aandeel van aanvullend werk dat in 2022 is binnengekomen.

Staat van baten en lasten

14 april 2021 heeft het Algemeen Bestuur (AB) de begroting 2022 besproken en 8 juli 2021, met de zienswijzen van Gemeenteraden en Provinciale Staten, definitief vastgesteld. Deze begroting is het uitgangspunt voor werkpakketten, provinciale programma's en analyses over de realisatie van 2021.

Voorjaar 2022 zijn we gestart met opstellen van een begrotingsactualisatie, omdat op dat moment sprake is van meerdere wijzigingen. Zoals een aantal (grote) aanvullende opdrachten, mutaties in de werkpakketten en verhuizing van stadskantoor naar Airborne Tower (investeringen). In de geactualiseerde begroting hebben we de nieuwe PDC (producten diensten catalogus) als uitgangspunt genomen. In de PDC hebben we geanticipeerd op de Omgevingswet en tegelijkertijd een herijking van een aantal kengetallen en veranderingen in producten-aanbod doorgevoerd.

20 oktober 2022 is de geactualiseerde begroting door het AB vastgesteld. Het is een actualisatie en geen begrotingswijziging, daarom hebben we conform onze Gemeenschappelijke Regeling geen zienswijzen gevraagd bij Gemeenteraden en Provinciale Staten.

De totale omvang van de initiële begroting is € 20,6 miljoen. De geactualiseerde begroting gaat uit van € 21,6 miljoen. De belangrijkste aanpassingen zijn:

- € 451.000 hogere omzet door aanvullend werk, nieuwe projecten en actualisatie werkprogramma's
- € 222.000 extra middelen uit reserves en voorzieningen (uitkomsten jaarrekening 2021)
- € 673.000 hogere kosten voor personeel (aanvullend werk) en lagere kosten voor huisvesting en ICT na de verhuizing

Verschillen begroting en realisatie per programma

In de tabel is te zien dat de saldi van kosten en baten per programma relatief klein zijn. Waar deze optreden betreft dit onder meer het verschil tussen urenrealisatie en de afgerekende productprijzen (kengetallen). Na afloop van elk jaar maken we een analyse van deze kengetallen. Als gevolg van deze analyse over 2020 hebben we op enkele onderdelen de PDC voor 2022 – 2023 aangepast. De analyse over 2022 maken we in het voorjaar 2023 en zal input zijn voor de werkpakketten 2024.

Tabel 4: Overzicht van dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen x € 1.000	Actuele begroting 2022			Realisatie 2022			Realisatie 2021		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
Exploitatie	21.035	21.035	0	21.544	21.462	83	19.490	19.425	64
Overzicht van dekkingsmiddelen									
• lokale heffingen									
• algemene uitkeringen									
• dividend									
• saldo financieringsfunctie	222	222	0	480	509	-29	107	89	18
• reserves (na resultaat bestemming)						53,3			64
Saldo	21.257	21.257	0	22.024	21.971	0	19.597	19.514	0

Toelichting op tabel 4

We kennen vier financieringsstromen die gerekend worden tot de algemene dekkingsmiddelen: baten van partners, baten uit provinciale programma's, baten van de omgevingsdiensten in Gelderland en baten van derden.

Het saldo financieringsmiddelen bestaat uit vrijval uit reserves en voorzieningen en rente. We hebben in 2022 een lening bij de Bank Nederlandse Gemeenten BNG afgesloten voor de financiering van onze herhuisvesting in de Airborne Tower. De eerste rentetermijn vervalt in 2023. Over het saldo in de schatkist is € 9.912 aan rente ontvangen. We hebben geen beleggingen uitstaan en dus geen dividend uitgekeerd. We innen geen lokale heffingen en ontvangen geen uitkeringen uit algemene fondsen.

Tabel 5: Overzicht financiering uit reserves

Mutaties reserves x € 1.000	Actuele begroting 2022			Realisatie 2022			Realisatie 2021		
	toev.	onttr.	saldo	toev.	onttr.	saldo	toev.	onttr.	saldo
Algemene reserve			470			470	0	0	470
BR provincietaken			92			92	0	0	92
BR bur. mil. metingen		-9	182			191	0	-10	191
BR omzetting mba's	64	-64	0		53	-53			0
BR innovatie		-45	48	64	48	110	120	-26	93
BR opleidingen omgevingswet		-104	0		104	0		-54	104
Resultaat			0			0	0		0
• onverdeeld resultaat 2022			0	53,3		53,3	naar BR mba's		64
Saldo	64	-222	792	118	205	863	120	-89	1.014

Toelichting op tabel 5

We hebben het positieve saldo van boekjaar 2021, na een bestuursbesluit in oktober 2022, kunnen toevoegen aan het nieuwe Bestemmingsfonds Omzetting mba's (milieubelastende activiteiten). Een verplichting die voortkomt uit de Omgevingswet. De inhoudelijke toelichting op de dotaties en onttrekkingen van de fondsen is opgenomen bij de toelichtingen op de balans. Wij stellen voor dat het saldo 2022 € 53.300 wordt toegevoegd aan de algemene reserve. Op dit moment geldt conform de Gemeenschappelijke Regeling een maximum van € 0,5 miljoen. Dit bedrag is bij de oprichting van

Tabel 6: Overzicht incidentele kosten en baten

Incidentele baten en lasten x € 1.000	Actuele begroting 2022			Realisatie 2022			Realisatie 2021		
	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo	baten	lasten	saldo
• Opdrachten derden*	735	*		734	314	421	460		460
• Projecten en subsidies, aanvullend werk				1.206	1.185	21	627	595	32

* De kosten van derden zijn niet berekend in de begroting; in de realisatie zijn de kosten toegekend obv verhouding tijdsbesteding.

ODRA vastgesteld en was toen circa 3,3% van de omzet. Gezien onze omzetgroei - in de afgelopen jaren is het geldende maximum gedaald naar 2,2% van de omzet - stellen we aan de partners voor een nieuw maximum af te spreken. Tot hiertoe is besloten door onze partners, stellen we voor het meerdere (afgerond € 20.000) te reserveren in algemene zin.

Toelichting op tabel 6

De afspraken die we met onze partners hebben gemaakt over de milieutaken zijn te beschouwen als structurele taken. Voor de meeste taken geldt dat deze (verplicht) zijn bevestigd bij ODRA. Voor de bouw-taken (Wabo-breed) geldt dat niet, maar zijn feitelijk toch te zien als structureel. Ook team 'Meten en advies' (gefinancierd door Provincie Gelderland) zijn structurele activiteiten. Bovenstaande activiteiten worden vastgelegd in een werkpakket, dat voorafgaand aan het jaar (in november) met onze partners wordt afgesproken. Gedurende het jaar worden door onze partners aanvullende opdrachten verstrekt. Deze zijn grotendeels als incidenteel aan te merken. Een deel wordt in een volgend jaar gecontinueerd. Voor de provinciale programma's geldt dat deze in 2020 zijn bevestigd bij ODRA voor drie jaar. In 2022 is besloten dat deze worden gecontinueerd. Een termijn is niet afgesproken. Daardoor hebben ook de provinciale programma's een structureel karakter. Onze partners hebben de verantwoordelijkheid om de benodigde capaciteit en kwaliteit die wij moeten aanwenden in stand te houden, dan wel verantwoord af te bouwen bij majeure verandering van taken. Incidenteel zijn onze opdrachten voor derden, aanvullende opdrachten bij partners en 'gesubsidieerde' projecten (Theseus - Circulaire economie en SPUK-energie, SPUK-IBP).

K

STAAT VAN BATEN EN LASTEN - CATEGORIALE INDELING

Onze Begroting 2022 is in twee ronden tot stand gekomen. De initiële begroting is vastgesteld 9 april 2021 en de bijgestelde begroting is vastgesteld 20 oktober 2022. In deze laatste ronde is de omvang van onze begroting vastgesteld op € 21,3 miljoen.

Tabel 7: Staat van baten

Staat van baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	Initieel bg 2022	Actuele bg 2022	Realisatie 2022	% tov bg 2022	Aandeel in real.	Realisatie 2021	Aandeel aanvullend 2022
Baten dienstverlening							
Partners	13.620	14.580	15.009	103%	68%	14.118,3	106,7
Omgevingsdiensten	408	535	390,8	73%	2%	459,9	70,7
Derden en projecten	427	735	734,5	100%	3%	540,1	734,5
Provinciale programma's	5.307	4.711	4.848,4	103%	22%	3.744,6	
Baten dienstverlening	19.762	20.561	20.983,0	102%	95%	18.862,9	911,9
Doorbelaste materiële kosten	822	475	670,9	141%	3%	585,5	33,1
Overige inkomsten	-	-	9,9	-	0%	41,3	55,8
Vrijval balans		222	360,1	163%	2%	107,2	204,8
Totaal baten	20.584	21.257	22.023,9	104%	100%	19.596,9	1.205,6
tov initieel		3%				tov real.	5%

Toelichting tabel 7

In de voorgaande hoofdstukken hebben we de baten gepresenteerd op programma of taakveld en per productgroep. In tabel 7 is de verdeling over de klantgroepen weergegeven.

Voor de omzet bij partners en derden is toegenomen. Het betreft aanvullende opdrachten en levering van meer diensten. Het totaal aan aanvullend werk is 6% van onze omzet.

Ook de provinciale programma's hebben een hogere realisatie. Dat is deels een inhaalslag ten opzichte van 2021 toen de realisatie achterbleef op het werkprogramma.

Materiële kosten en de vrijval uit de balans, hogere realisatie doordat we een groter aandeel externe expertise hebben ingehuurd, respectievelijk projecten zijn opgestart.

De overige inkomsten betreft rente. Na enkele jaren van een

Tabel 8: Staat van lasten

Kosten x € 1.000	Initieel bg 2022	Actuele begroting 2022	Realisatie 2022	%	Aandeel in bg	Realisatie 2021
Personele kosten						
• Loonkosten mdw. ODRA	1.597,6	13.291	13.172,1	99%		11.859,6
• Kosten externe inhuur	3.341,7	3.613	4.653,9	129%		1.541,1
Loonkosten intern & extern	15.939,3	16.903	17.826,1	105%	81%	15.690,5
• Opleidingen	281,5	369	274,7	74%		224,2
• Alg. personeelskosten	563,0	532	555,8	104%		594,1
• Voormalig personeel/uitkeringen	100,0	60	-110,8	-185%		16,7
• Harmonisatie bijdrage	-100,0	-100	-66,0	66%		-109,8
Overige personeelskosten	844,5	861	653,6	76%	3%	725,1
Totaal personeel	16.783,72	17.765	18.479,68	104%	84%	16.415,6
Huur en service kosten	395,0	320	316,6	99%		424,0
Facilitaire kosten	356,3	298	293,2	99%		343,4
Afschrijvingen huisvesting	-	-	41,8			
Wagenpark en parkeren	80,3	80	64,5	81%		100,7
Huisvesting/vervoer	831,6	698	716,1	103%	3%	868,1
ICT - connectie	586,6	272	248,3	374%		476,0
ICT beheer & infrastr.	259,1	511	452,6	89%		320,1
Afschrijvingen ICT	36,9	45	103,7	230%		46,0
ICT kosten	882,6	828	804,5	97%	4%	842,1
Bedrijfs & program kosten						
Advieskosten	203,0	409	490,2	120%		310,3
Bovenregionale kosten	383,4	364	307,6	84%		348,2
Org. kosten/onvoorzien	119,0	303	101,2	33%		43,9
Progr. kosten (ODRA - balans)	-	-	61,0			
Progr. kosten (door te belasten)	831,0	891	685,6	77%		597,2
Bodemtaken (stelpost)	549,7	-	-			
Bedrijfs & program kosten	2.086,0	1.967	1.654,6	84%	7%	1.299,6
Totaal kosten	20.583,9	21.257	21.645,8	102%	98,3%	19.425,4
Saldo voor mutaties fondsen	0,0	0	378,1			171,5
Mutaties fondsen en balans			324,8		1,5%	107,2
Voorstel bestemming naar algemene reserve				53,3		64,3
Saldo na bestemming				53,3	-53,3	0,0

0-situatie wordt sinds oktober 2022 weer rente uitgekeerd door de BNG en schatkiest op onze openstaande tegoeden.

Toelichting tabel 8

Onze begroting 2022 is opgebouwd vanuit een aantal uitgangspunten en kengetallen. De belangrijkste zijn die betrekking hebben op onze capaciteit (zie verder op tabel 9). Hiervoor geldt:

Capaciteit

- Actuele begrote formatie van 195 fte. April 2021 is initieel 185 fte begroot; sterke groei werkaanbod
De personeelskosten en kosten inhuren zijn samen 81% van de omzet. Huisvesting en ICT totaal 7%, de bedrijfs- en overige kosten 7%
Flexibele schil (externen) van 15%
Personele overhead van 17%. De totale overhead inclusief materiële overhead (zie tabel 3) is begroot op 27% van de omzet. Meerjarig is het doel 25%
Uurtarief diensten is voor partners €92 en is niet gewijzigd in actuele begroting, ondanks cao-afspraken

Uitgangspunten overige personeelskosten

- Overige personeelskosten (Arbo, werving, reiskosten, WKR-vergoedingen) genormeerd op 4% loonsom
Opleidingen zijn genormeerd op 2% van de loonsom. In de actuele begroting zijn deze aangevuld met de beschikbare middelen uit het bestemmingsfonds opleidingen omgevingswet

Uitgangspunten huisvesting en ICT en overige kosten

- De actuele begroting hebben we aangepast op basis van de businesscase herhuisvesting en ICT-transitie die eind december 2021, respectievelijk februari 2022, door het Algemeen Bestuur is geaccordeerd. Daarin is uitgegaan van een normering van 121 werkplekken (0,6 flexfactor) met gelijkblijvend gehuurd oppervlakte (2.100 m²)
In de begroting hebben we de kosten voor onze gastheren 'de

gemeente Arnhem en de Connectie' her-begroet. Deze kosten liepen tot 1 jul respectievelijk 1 september door. De kosten daarna zijn de kosten uit eigen contracten met externe bedrijven voor facilitaire- en ICT-diensten en afschrijvingen

- In de onderhandelingen met de nieuwe huurder is afgesproken dat de huur per 1 februari 2023 ingaat. De budgetruimte die hierdoor ontstaat zijn aangewend voor incidentele kosten voor de verhuizing en ICT-transitie

Toelichting tabel 9

In tabel 9 is de realisatie van de bezetting weergegeven ten opzichte van de uitgangspunten. Tevens zijn de gemiddelde loonkosten per categorie geduid:

Overall-beeld op de capaciteit:

- Ten opzichte van de actuele begroting is de bezetting 9,3 fte hoger uitgekomen. De hogere bezetting loopt synchroon met een groter aantal (aanvullende) opdrachten
We hadden meer capaciteit nodig voor hoger verzuim en verloop in personeelsbestand (meer inwerken)

Loonkosten

- Onze loonkosten komen (in- en extern) € 0,9 miljoen hoger uit dan begroot, waarvan afgerond € 0,8 miljoen door de hogere bezetting en € 0,1 miljoen door gemiddeld hogere prijzen. Deze hogere prijzen zitten in de categorie 'inhuren pool' - medewerkers van andere omgevingsdiensten voor provinciale programma's. De hogere tarieven van andere omgevingsdiensten worden vergoed door de Provincie.
Onze loonkosten zijn ook hoger dan begroot, vanwege de éénmalige uitkering, die vlak voor Kerst in de cao is opgenomen.

Verhouding intern-extern:

- Het aandeel externe inhuren is 20%. Onze (lange termijn) norm is 15%. De verklaringen vinden we in de arbeidsmarkt in combinatie met de groei van het aantal opdrachten. Qua budgetverdeling is het 26% dat wordt besteed aan externe inhuren. Dit is wel inclusief de

Tabel 9: Formatie bezetting en personele kengetallen

Table with 4 columns: Formatie bezetting en personele kengetallen, WP & opdrachten act bg 2022 (intern, tot. ext., totaal), Realisatie 2022 (intern, tot. ext., totaal, %). Rows include Formatie bezetting (lijn afdelingen, bedrijfsv./staf/man.), Reguliere capaciteit, Verhouding in fte's, Loonkosten (oonkosten intern, inhuren capaciteit, inhuren ondersteuning), Kosten capaciteit, Gemiddelde kosten/fte -per uur.

Table with 2 main columns: Prijs en bezettingsanalyse, T.o.v. initiële begroting and T.o.v. actuele begroting. Rows include Prijsverschil lonen p/fte, Prijsverschil in €, Bezettingsverschil in fte's, Bezettingsverschil in €, Totaal.

inhuren van de pool voor PCH/PAB, die tegen tarief van de betreffende omgevingsdienst wordt ingehuurd.

- Opleidingen, we onderscheiden drie categorieën:
VTH gerelateerde opleidingen voor medewerkers om blijvend te voldoen aan kwaliteitscriteria. Hier is € 177.000 aan uitgegeven (in 2021 € 123.000)
Opleidingen Omgevingswet. Daar hebben we € 66.000 aan uitgegeven (in 2021 € 57.000). Deze kosten worden gefinancierd uit het budget dat apart is toegekend
Individuele -en algemene 'groep' opleidingen en cursussen, € 30.000

Tabel 10: Bezoldiging directeur en samenstelling Algemeen Bestuur

Table with 2 columns: Bedragen x € 1, Dhr. R. Vlaander. Rows include Functie gegevens, Bezoldiging (Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen, Beloningen betaalbaar op termijn, Subtotaal), Gegevens 2021, Bezoldiging (Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen, Beloningen betaalbaar op termijn, Subtotaal).

De WNT is van toepassing op Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). Het voor ODRA toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000, het algemeen bezoldigingsmaximum. Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Tabel 11: Samenstelling Algemeen Bestuur

Table with 4 columns: Naam topfunctionaris, Functie, Partner, Periode. Lists members of the Executive Board and their terms of office.

* In 2022 afgetreden

Budget voor reguliere opleidingen (excl. omgevingswet) ad 2% is niet besteed. Realisatie is 1,6%.

- De overige personeelskosten bestaan uit kosten voor werving, Arbo en kleding, reiskosten en WKR-kosten (werkkostenregeling). Totaal € 555.000 (in 2021 € 594.000). Dat is 4,2% van de loonsom
Het merendeel van de externe inhuren werven we via Werken in Gelderland'. Dit platform biedt een DAS-constructie (dynamisch aankoopstelsel) waarbij alle aanbestedingen aan de richtlijnen voor Europese aanbesteding voldoen. Aan werving is € 8.000 uitgegeven (in 2021 € 4.500)
Thuiswerken is structureel geworden. Het is een onderdeel van ons huisvestingsconcept. Medewerkers komen naar kantoor om elkaar te ontmoeten, zijn bij klanten of werken thuis als ze geconcentreerd moeten werken. De (Arbo) faciliteiten zijn hierop ingericht, zowel op kantoor als thuis. Elke medewerker heeft voor een periode van 5 jaar een budget van € 1.000 ter beschikking om haar/zijn thuiswerkplek in te richten. Aan Arbo en bedrijfskleding, BHV en verzuimbegeleiding is € 82.000 uitgegeven (in 2021 € 28.000)
In oktober 2022 zijn we weer teruggegaan naar een systeem van vaste vergoedingen voor woonwerk verkeer en thuiswerkvergoeding. In de corona periode waren we overgegaan op vergoedingen achteraf, op basis van werkelijke thuiswerk- en kantoor dagen. De reiskosten zijn de grootste post binnen de 'overige personeelskosten', te weten € 260.000 (in 2021 € 132.000, lager vanwege corona-jaar). Onder de WKR vallen onkosten en vergoedingen aan medewerkers die tot € 116.707 (norm voor 2022) onbelast konden worden gedaan. Teamuitjes, representatie en de vergoeding voor ziekkostenverzekering vallen hier ook onder. We hebben € 112.000 uitgegeven (in 2021 € 55.000)
Uitkeringen en kosten voormalige medewerkers. Betreffen Wazouitkeringen van het UWV voor medewerkers met zwangerschapsverlof. Ten opzichte van voorgaande jaren hebben we daar in 2022 relatief veel aan uitgegeven. Daarnaast hebben we kosten voor voormalige medewerkers. Die worden gefinancierd uit de voorzieningen
Harmonisatiebijdragen zijn vergoedingen van toelagen die worden gegeven aan medewerkers die bij de oprichting van ODRA in 2013 zijn overgekomen van de partners. De vergoeding is lager dan begroot, omdat de voorziening die hiervoor is gevormd is geïndexeerd voor hogere cao-lonen.

L

BALANS PER 31
DECEMBER 2021

Onze jaarrekening 2022 is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de Financiële verordening Omgevingsdienst Regio Arnhem 2016. We lichten de grondslagen hierna verder toe.

Grondslagen balans

Vaste activa

- Immateriële vaste activa - zijn bij ODRA niet aanwezig
- Materiële vaste activa - de materiële vaste activa met economisch nut zijn geactiveerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de ontvangen bijdragen, die hierop betrekking hebben. Duurzame waardeverminderingen worden onafhankelijk van het resultaat in aanmerking genomen. Deze worden lineair afgeschreven op basis van de economische levensduur. De investeringen in de inrichting van de ICT-systemen behoren tot de (im)materiële activa
- Financiële vaste activa - zijn bij ODRA niet aanwezig

Vlottende activa

- Voorraden - zijn niet van toepassing bij ODRA.
- Uitzettingen met rentelooptijd korter dan een jaar - hieronder vallen onderhanden werk en dat is gewaardeerd op basis van de gerealiseerde doorlooptijd van het product in relatie tot de gemiddelde doorlooptijd van het betreffende product. Onderhanden werk is gefactureerd aan de klanten, verrekend met het saldo van voorgaand jaar
- Liquide middelen - betreft de BNG rekening - worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De rekening 'Rijkschatkist' is opgenomen onder de uitzettingen minder dan een jaar

Vaste passiva

- Eigen Vermogen - betreft de Algemene Reserve, de Bestemmings-reserves en het saldo van de rekening van baten en lasten (resultaat)

Voorzieningen

ODRA kent vier voorzieningen:

- Harmonisatie-voorziening - deze is gevormd bij de oprichting van ODRA in 2013 ter dekking van toekomstige kosten van werknemers die door ODRA van de betreffende gemeenten en provincie zijn overgenomen
- Voorzieningen voor kosten van voormalige medewerkers
- Voorzieningen voor (bovenmatig) verlof dat als gevolg van de covid-19 pandemie niet door werknemers kon worden opgenomen en naar verwachting vanaf 2022 wel wordt opgenomen
- Begin 2023 is bekend geworden dat ook een voorziening voor verlofsparen moet worden gevormd. Deze is verdisconteerd met de 'covid-voorziening' bovenmatig verlof

Vlottende Passiva

- Passiva met rentelooptijd korter dan een jaar - zoals de vooruit ontvangen betalingen en hebben betrekking op programma's en projecten die in het boekjaar nog niet volledig zijn afgerond. Deze zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde na aftrek van de gemaakte kosten. De overige schulden en de overlopende passiva, deze zijn gewaardeerd tegen nominale waarde
- Langlopende lening - afgesloten met de BNG ter dekking van de investering in de huisvesting

Tabel 16: Vaste en vlottende activa

Activa x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021	Passiva x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Vaste activa			Eigen vermogen		
• materiële vaste activa	1.386,5	283,2	• algemene reserve	470,2	470,2
• financiële vaste activa			• bestemmingsreserves	339,4	480,0
Vlottende activa			• onverdeeld gerealiseerd resultaat	53,3	64,3
• voorraden/ohw		205,7	Voorzieningen	895,5	661,3
• liquide middelen	-		Schulden >1 jaar	625,0	
• uitzettingen met rente- typische looptijd <1 jaar	5.081,7	6.881,4	Totaal vaste passiva	2.383,4	1.675,8
Vooruitbetaalde bedragen	219,8	90,2	Vlottende passiva		
Totale activa	6.688,1	7.460,5	• netto vlottende schulden	3.599,8	5.383,1
			• vooruitontvangen subsidies	516,1	
			• overige schulden	188,7	391,6
			• overlopende passiva	-	10,0
			Totaal vlottende passiva	4.304,6	5.784,7
			Totale passiva	6.688,1	7.460,5

*De liquide middelen op de bng-rekening waren op 31 december 2022 negatief (rood stand). Cf. de richtlijnen BBV zijn deze in de netto vlottende schulden opgenomen.

Tabel 17: Materiële vaste activa

(Im)Materiële vaste activa x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2022	Investe- -ringen	Desinveste- -ringen	Afschrij- -vingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 01-01-2021
Investeringen in openbare ruimte met economisch nut						
Apparatuur en vervoermiddelen kantoor	23,8	8,4		0,5		15,9
Apparatuur en voertuigen meetdienst	145,4	28,7		5,0		121,7
Machines/installaties	-30,1			30,1		
Infrastructuur kantoor	455,0	931,0		15,7	460,2	
Meubilair	368,9	395,0		26,1		
ICT-apparatuur	325,4	405,8		85,3		4,9
Immateriële activa (software)	0,0					
• implementatie SAP	43,6			21,9		65,5
• implementatie VTH	54,5			20,6		75,1
(Im)Materiële vaste activa	1.386,5	1.768,8	0,0	205,1	460,2	283,2

Toelichting tabel 17

We hanteren de volgende afschrijftermijnen

- Apparatuur voor meetdienst - 5 tot 10 afhankelijk type apparatuur
- Apparatuur ten behoeve van bedrijfsvoering en kantoor - 5 jaar
- Huisvesting infrastructuur - 15 jaar
- Meubilair - 10 jaar, voor bureaustoelen wordt 4 jaar gehanteerd.
- ICT-apparatuur, laptops en audiovisuele schermen - 4 jaar
- Mobiele telefonie - 2 jaar
- Software investeringen - 5 jaar

- We hebben geïnvesteerd in meetapparatuur voor € 24.000 (roetmeter)
- We hebben geïnvesteerd in huisvesting en inrichting (€ 1,36 miljoen), € 460.232 betaald door de verhuurder. Dit bedrag is in de huur verdisconteerd
- We hebben geïnvesteerd in grotendeels refurbished meubilair. Voor bureaustoelen geldt dat deze naar verwachting iets minder robuust zijn dan nieuw; daarom hanteren we een iets kortere afschrijftermijn.
- We hebben geïnvesteerd in ICT - alle medewerkers zijn per 1 juli voorzien van een laptop en telefoon (investering € 294.000). Voor externe inhuur hebben we 'wissellaptops' aangeschaft. Daarnaast is er geïnvesteerd in wifi en telefoonverbindingen en audiovisuele apparatuur in de vergaderzalen (€ 92.000)
- Wagenpark - in 2022 zijn geen nieuwe auto's gekocht. Van de 10 auto's zijn 5 auto's geactiveerd, de andere zijn geleased
- We hebben in juli 2019 de eerste fase van de implementatie van het bedrijfsvoeringssysteem (SAP-by Design) afgerond. Begin 2020 is ook de tweede fase (HRM) operationeel geworden. De projectkosten voor de implementatie (inrichting software) zijn geactiveerd en hebben we in 5 jaar afgeschreven. Het nieuwe VTH-systeem (Open Wave) is 6 januari 2021 live gegaan. Ook voor deze implementatie geldt dat de inrichtingskosten door ons worden geactiveerd, evenals majeure aanpassingen in het systeem.

Tabel 18: Uitzettingen korter dan een jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < jaar x € 1.000	Stand 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Stand 31-12-2021
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	2.651,3		5.599,4
Vorderingen op openbare lichamen	2.315,1		612,2
Overige vorderingen OHW*	115,3		760,0 pm*
Totaal uitzettingen	5.081,7	0,0	6.971,6

* Ohw '22; is € 47.106 in mindering gebracht op de facturen aan partners.

Toelichting tabel 18

In tabel 18 hebben we een onderscheid gemaakt tussen de 'uitzettingen korter dan een jaar' en de vorderingen. De uitzettingen betreffen de middelen die zijn ondergebracht in de Rijks-schatkist. Er is een saldo van € 2,65 miljoen beschikbaar op 31 december 2022. De nog te betalen kosten zijn op balansdatum eveneens hoog, zoals crediteuren en belastingen (btw).

Met ingang van 2020 is de bekostigingsmethode veranderd naar een 'beheerste' vorm outputfinanciering. Dit houdt in dat onze producten worden afgerekend met een vaste productprijs nadat ze zijn afgerond. Voor producten die nog niet gereed zijn, geldt dat deze door ons zijn

gefactureerd aan de klanten, waarbij tevens de producten die uit 2021 onderhanden waren, zijn verdisconteerd. Het betreft een bedrag van € 592.900 met aftrek van de € 636.800 van vorig jaar. In 2023 zal dezelfde werkwijze worden gevolgd.

Tabel 19: Liquide middelen

Liquide middelen x € 1.000	Stand 31-12-2022	Stand 31-12-2021
BNG betaalrekening	-94,5	205,7
Liquide middelen	-94,5	205,7

Toelichting tabel 19

We maken gebruik van twee bankrekeningen - BNG en een rekening-courant bij het Rijk (schatkistbankieren SKB). Voor de liquiditeitspositie wordt de BNG-rekening weergegeven. De schatkist is opgenomen bij de 'uitzettingen'. De negatieve waarde is vlak na balansdatum aangevuld vanuit de schatkist.

Omdat het saldo negatief was per 31 dec 2022, is het in de balans opgenomen onder de vlottende passiva. Het negatieve saldo heeft nauwelijks effect op de kaspositie of exploitatie. We hebben een lopend krediet bij de BNG van € 1,0 miljoen.

Tabel 20: Benutting drempelbedrag

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x €1000): Verslagjaar 2021		2022 1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
(1)	Afgesproken Drempelbedrag*	1.750	1.750	1.750	1.750
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	577	717	659	632
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.173	1.033	1.091	1.118
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar 2021			
(4a)	Begrotingstotaal 2022	22.024			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan €500 miljoen	22.024			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de €500 miljoen te boven gaat	0			
(4d)	Drempelbedrag ODRA (richtlijn)	1.750 (1000)	1.750 (1000)	1.750 (1000)	1.750 (1000)
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
(5a)	Som van per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	51.938	65.274	60.604	58.125
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	577	717	659	632

Toelichting tabel 20

Standaard is een drempelbedrag van €1,0 miljoen. We hebben echter een specifieke afspraak (25-9-2013) met het Ministerie van Financiën. Daarin is vastgelegd dat de limiet €1,75 miljoen is.

Vaste passiva**Reserves**

Het resultaat van 2021 (€ 64.300) is toegevoegd aan het bestemmingsfonds Omzetting mba's. Dit zijn verplichte activiteiten, die in 2022 (en 2023) worden uitgevoerd in het kader van de Omgevingswet.

Toelichting tabel 21

In de reserves muteren we (vóór resultaat) per saldo € 204.800,

Tabel 21: Reserves

Reserves x € 1.000	Saldo 31-12-2022	Resultaat bestemming	Toevoegingen	Rente-toerekening	Onttrekkingen 2022	Saldo 31-12-2021
Algemene reserve	470,2					470,2
BR Provincietaken	91,8					91,8
BR Bureau milieumetingen	191,1					191,1
BR Innovatie	45,6				-9,1	93,5
BR Opleidingen Omg wet	0,0				103,6	103,6
BR omzetting mba's	11,0		64,3		53,3	0,0
Onderdeeld resultaat 2020	0,0					0,0
Resultaat	53,3	53,3				0,0
• voorstel aan bestemming MBA	0,0		-64,3			64,3
Reserves	863,0	53,3	0,0	0,0	147,8	1.014,4

waaronder de besteding van het batig resultaat 2021, dat door het bestuur is toegevoegd aan het bestemmingsfonds voor de Omzetting mba's.

- Mba's - van dit fonds is nog € 11.000 over ter dekking van de laatste activiteiten in 2023
- Het in 2019 gevormde fonds voor de Omgevingswet is geheel besteed, zowel aan kosten voor gevolgde opleidingen als aan (interne) opleidingsuren
- Innovatie - kosten voor 'Rijker verantwoord', drones en voorbereidingen op SPUK zijn deels gedekt uit het innovatiefonds
- Nota bene. De genoemde activiteiten zijn in katern 1 inhoudelijk toegelicht. Nadere specificatie is ook opgenomen in de bijlage 'gezamenlijke diensten'.

In onderstaande fondsen hebben geen mutaties plaatsgevonden:

- Bestemmingsreserve provincie taken - is in 2013 (bij de oprichting van ODRA) ingesteld voor niet voorzienbare werkzaamheden voor Provincie Gelderland, die niet via de reguliere begroting gedekt kunnen worden. Er zijn afgelopen jaren geen activiteiten geweest die voor dekking uit dit fonds in aanmerking kwamen. Er is nog geen invulling voor dit fonds afgesproken met de provincie
- Bestemmingsreserve Bureau milieumetingen - is ingesteld ten behoeve van de dekking van kosten uit (vervanging) investeringen van de apparatuur voor Bureau milieumetingen (nu: team meten & advies).

Batig saldo

Wij stellen voor om het positieve resultaat van € 53.300 toe te voegen aan de algemene reserve. Deze wordt dan met € 23.000 overschreden. Het is aan het Algemeen Bestuur om hierover te beslissen. Na accordering van dit voorstel door AB zal dit na balansdatum worden verwerkt.

Tabel 22: Voorzieningen en langlopende schuld

Voorzieningen x € 1.000	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Aanwendungen	Saldo 31-12-2021
Harmonisatietoelage Prov. Gelderland	381,4		10,7	392,1
Verlof sparen/Bovenmatig verlof	483,1	483,1	158,3	158,3
Personele kosten	31,0	25,9	82,1	87,2
Frictie	0,0		23,7	23,7
Voorzieningen	895,5	509,0	274,8	661,3
Langlopende schuld BNG	625,0	625,0	-	0,0

Toelichting op tabel 22

De voorzieningen voor toekomstige verplichtingen zijn in 2022 met € 76.000 toegenomen:

- Voorziening 'harmonisatietoelagen' - is bij de oprichting van ODRA ingesteld om garantie toelagen die overgekomen medewerkers ontvangen, tot hun uitdiensttreding te dekken. Daar is nog € 381.000 nodig lopend tot 2041. Bij de berekening hebben we de CBP-index voor komende jaren gehanteerd en is de nieuwe pensioenleeftijd meegenomen. De vrijval van € 10.700 is daardoor lager dan gemiddeld in voorgaande jaren
- Voorziening 'personele kosten' - hebben we zowel onttrokken als gedoteerd ter dekking van de kosten van voormalige medewerkers waaruit mobiliteit en detachingskosten kunnen worden betaald
- Reserve 'bovenmatig verlof' - in 2020-2021 gevormd voor niet opgenomen verlofuren als gevolg van de covid-19 pandemie. Deze reserve is in 2021 verder aangevuld, omdat wederom medewerkers minder verlof konden/wilden opnemen. Deze valt vrij, het is verdisconteerd met het verlofsparen
- Verlofsparen - de cao is de mogelijkheid opgenomen om het bovenwettelijk verlof om te zetten in verlofsparen. Voorheen moest het wettelijk verlof worden opgenomen binnen 5 jaar, vanaf dit jaar geldt dat het verlof geen vervaldatum meer kent (wel een maximum van 3.600 uur) en gebruikt kan worden voor sabbatical of eerder met pensioen. De commissie BBV heeft in december 2022 nadere toelichting gepubliceerd en aangegeven dat vanwege "de niet gelijkmatige opbouw en afbouw het bovenwettelijke verlof" er geen gelijkmatige kostenpatronen ontstaan, en dus een voorziening moet worden gevormd van het totaal aan bovenwettelijk verlof per balansdatum. Het gaat bij ons om 8.350 uur (4,5 fte) met gemiddelde loonkosten

van € 57,81 per uur

- Contract met De Connectie is opgezegd - een voorziening voor restwaardes van niet meer bruikbare apparatuur. In de afrekening met de Connectie is dit gebruikt

Langlopende schulden

- Bij de BNG is een lening afgesloten voor de financiering van de infrastructuur. Per 1 juli'22; looptijd 15 jaar lineair. De eerste aflossing is per 1 juli 2023.

Flottende passiva (met looptijd korter dan jaar)

Toelichting op tabel 23

Eind 2022 zijn diverse subsidies binnengekomen voor projecten die begin 2023 starten.

- Subsidies voor bodemtaken - worden in 2023 aangewend (samen met andere te verwachten subsidies) voor de 'warme overdracht'

Tabel 23: Vooruit ontvangen bedragen

Vooruitontvangen betalingen x € 1.000	Saldo 31-12-2022	Toevoegingen	Aanwendungen	Saldo 31-12-2021
Opleidingen circulaire economie	0,0		10,0	10,0
Subsidies bodemtaken	30,0	30,0		
SPUK subsidie energie	311,2	311,2		
SPUK subsidie IBP	174,9	174,9		
Vooruitontvangen betalingen	516,1	516,1	10,0	10,0

van de bodemtaken van provincie naar gemeenten (is onderdeel Omgevingswet)

- SPUK-THE - toezicht en handhaving op energie-besparingsplicht, het ontvangen bedrag is een eerste voorschot op het totale project dat tot 2026 loopt. Er is een beschikking afgegeven voor een totaalbedrag van € 1.565.897
- SPUK-IBP - kwaliteitsprogramma vanuit de OD NL en Ministerie van I&W, voortvloeiend uit de aanbevelingen van de Commissie van Aartsen. Het ontvangen bedrag is een voorschot. In totaal is tot eind 2023 een bedrag van € 525.000 toegezegd

De verantwoording van de SPUK-subsidies loopt via de Sisa-richtlijnen en maken onderdeel uit van de jaarrekening (inhoudelijk zijn de projecten in katern 1 toegelicht).

Toelichting op tabel 25 en 26

Onze schuldenpositie is aan het einde van het boekjaar altijd relatief groot. Leveranciersfacturen en afdracht belastingen en premies worden toegerekend aan het boekjaar, maar betaald in de eerste maand van het nieuwe jaar.

Voor de BTW- afdracht geldt dat het opgenomen bedrag in de tabel de verschuldigde belasting is over het vierde kwartaal 2022. Bij opstellen van jaarrekening is geconstateerd dat in de aangiften 2020 fouten zijn gemaakt, die leiden tot een aanvullende aangifte bij de belastingdienst. De post 'afrekening voorschot' partners; bij een aantal partners is er minder gerealiseerd dan het afgesproken werkpakket, op basis waarvan de voorschotten waren gebaseerd. Derhalve ontvangen zij geld terug. Onder de post 'crediteuren privaat' zijn verschuldigde bedragen aan de personeelsvereniging en nog te betalen vergoedingen aan private personen opgenomen.

Tabel 24: SPUK verantwoordingstabellen

Beschikingsnummer	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
SPUK-IBP	Ontvangen gelden	Besteding ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding t.l.v. Rijksmiddelen	Eindverantwoording (ja/nee)	Naam activiteit	Besteding per activiteit	Cumulatieve besteding per activiteit
IenW E93 IENW/BSK-2022/298276	€ 524.590	€ -	€ -	nee	Regeling specifieke uitkering interbestuurlijk programma VTH	€ -	€ -
Beschikingsnummer	Indicator	Indicator 01	Indicator 02	Indicator 03	Indicator 04	Indicator 05	
SPUK-energie	Ontvangen gelden	Besteding ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding t.l.v. Rijksmiddelen	Voldaan aan artikel 6, tweede lid van de regeling (ja/nee)	Voldaan aan artikel 6, zesde lid van de regeling (ja/nee)	Eindverantwoording (ja/nee)	
EZKF21 THE-22-03351958	€ 311.249	€ -	€ -	nee	ja	nee	

Tabel 25: Schulden korter dan 1 jaar

Schulden < jaar x €1.000	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2021
Te betalen lonen, loonbelasting	977,8	1.128,5
Premies IP/OP/NP/FPU	186,4	352,8
Crediteuren	1.079,2	2.367,1
Crediteuren privaat	12,0	20,1
Te betalen BTW	111,5	
Afrekening voorschot partners	896,5	
BNG-liquiditeit	94,5	
Divers	242,1	13,1
Overige schulden	3.599,8	3.881,6

Tabel 26: Overlopende passiva

Overlopende passiva (nog te betalen) x €1.000	Saldo 31-12-2022	Saldo 31-12-2021
Facturen leveranciers	168,5	1.501,5
CAO 2021 nabetalen	16,0	231,0
Afrekeningen met klanten	4,2	160,6
Overlopende passiva	188,7	1.893,1

Tabel 27: Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Overzicht niet uit de balans blijvende verplichtingen x € 1.000		Looptijd eindigt	Contractw. 2022	Contractw. p/jaar>2023	Toelichting
Leasecontracten vervoersmiddelen					
• Ambtng car expert	3 maal Kia Picanto lease	1-4-2021	9,6	9,4	3 jarig contract; daarna verlengd
• Ambtng car expert	1 maal Kia Picanto lease	1-4-2022	3,2	3,1	3 jarig contract
• BK mobility	Peugeot e-Bus	1-2-2026	10,8		3 jarig contract
ICT licenties en beheer					
• T2en	Licenties SAP / SAC en helpdesk	1-1-2025	90,0	123,6	optie tot verlenging met 5 jaar
• REM automatisering	Licenties Open Wave	1-1-2026	54,0	54,0	optie tot verlenging met 5 jaar
• Rubicon	Cloud-beheer	1-6-2024	17,3	17,3	
• telefoon / wifi	Wilroff Rijtsema	1-7-2026		26,3	onderhoudscontract
Huisvesting					
• Eusebius B5	Huurcontract & services	1-2-2042	81,9	387,7	
Facilitair					
• Provincie Gelderland	Huur en services pand Markt	1-1-2022	14,8	14,5	contract wordt (stilzwijgend) jaarlijks verlengd
• Hommerson	Schoonmaak	1-1-2024	12,0	24,5	verlening
• Ten Brinke	Beplanting	1-7-2027	17,5	8,0	lease contract 5 jaar
Personeel					
• Care2Work	Verzuimbegeleiding en arbo	1-4-2020	12,3	12,1	jaarlijks opzegbaar
• Medewerkers ODRA	Thuiswerkplek vergoeding	1-5-2026	34,0		voor 5 jaar tot €1.000 p/medewerker
Primaire proces					
Stantec	Milieur controles	1-4-2025	150,0	150,0	ingegaan per april 2021
Totaal			507,4	782,0	

Toelichting op tabel 27

We hebben doorlopende verplichtingen die niet uit de balans op te maken zijn. Dat zijn bijvoorbeeld doorlopende contracten met een looptijd langer dan één jaar, die mogelijk tot frictie/afkoop leiden bij tussentijdse beëindiging.

In 2022 is een aantal langlopende verplichtingen beëindigd vanwege de verhuizing. Het betreft:

- Huurcontract met de gemeente Arnhem
- Facilitaire en ICT-diensten met De Connectie
- ICT-contracten gekoppeld aan diensten van De Connectie

Diverse verplichtingen

- Opgebouwd (IKB) is niet gekapitaliseerd. Dit is geen verplichting in het BBV vanuit de aanname dat deze jaarlijks gelijk zijn. Wij rekenen de opgebouwde IKB aan het eind van het jaar af
- Reguliere verlofsaldi hoeven volgens de BBV niet gekapitaliseerd te worden. Er wordt uitgegaan van gelijke opnamen in de jaren. Omdat 2020 en 2021 bijzondere jaren waren vanwege de covid-19 pandemie, zijn de 'bovenmatige niet opgenomen verlof uren 2021' wel als verplichting opgenomen

De (nieuwe) verplichting om bovenwettelijk verlof wel als voorziening op te nemen is verwerkt in de balans

- Alle medewerkers in vaste dienst hebben een trekkingsrecht van maximaal €1.000 voor vijf jaar ter besteding aan een Arbo-geschikte thuiswerkplek. De feitelijk afgeroepen vergoeding is in de exploitatie opgenomen bij de algemene personeelskosten. De reservering staat (gesaldeerd) op de balans en bedraagt € 79.600
- Afspraken rond het generatiepact zijn niet gewaardeerd in de jaarrekening

Gebeurtenissen met gevolgen voor 2022 en later

- We hebben geen juridische claims, garantstellingen en borgstellingen lopen
- We hebben eind december 2021 de huurovereenkomst met de gemeente Arnhem en de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met De Connectie opgezegd. In een finale 'kwijtingsbrief' van december 2022 zijn alle lopende verplichtingen (frictiekosten en transitiekosten) afgewikkeld
- Er wordt een suppletie-aangifte omzetbelasting ingediend, die nog betrekking heeft of onvolledige aangifte in 2020. Op de vordering die ODRA denkt te hebben op de belastingdienst is nog geen beschikking binnengekomen
- Verder zijn geen andere relevante gebeurtenissen na balansdatum

M

FINANCIËLE WEERBAARHEID EN RISICO'S

Wij brengen ons bestuur aan de hand van een dashboard periodiek op de hoogte van de stand van zaken in onze bedrijfsvoering en staan dan stil bij de operationele risico's, financiën en ons weerstandsvermogen. De financiële positie ultimo 2022 geeft geen directe aanleiding om in 2023 maatregelen voor te stellen aan ons bestuur.

In de tabellen wordt de financiële positie verder geduid:

- **Weerstandsvermogen** - Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate wij in staat zijn financiële tegenvallers in de toekomst op te vangen. In de Gemeenschappelijke Regeling (GR) is bepaald welke vermogensbestanddelen wij kunnen aanhouden. Deze bestaan uit een algemene reserve en bestemmingsreserves. De algemene reserve is gemaximeerd tot € 500.000, dat is maximaal 2,3% van de omzet in 2022. Daarnaast kunnen we bestemmingsreserves aanhouden voor kosten die we in de toekomst verwachten.

Tabel 28: Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen x € 1.000	Stand 31-12-2021	Stand 31-12-2022	Resultaat bestemming	% omzet	Begroot 2022
Algemene Reserve	470,2	470,2	29,8	2,3%	483,0
• resultaat boekjaar	64,3	53,3			
• te bestemmen voor bestuur (na balansdatum)			23,5		
Bestemmingsreserves					92,0
• provincietaken	91,8	91,8			
• milieu metingen	191,1	191,1			
• innovatie	93,5	102,6			
• opleidingen omgevingswet	103,6	0,0			
• mba's	0,0	11,0			
Totaal	1.014,4	920,0	53,3	0,2%	699,0
Totale baten (omzet)	19.489,7	22.023,9			21.257,4
• percentage omzet ex resultaat	5,2%	3,7%			3,3%

Toelichting op tabel 28

Het weerstandsvermogen (zonder resultaatbestemming) is als percentage van de omzet gedaald met 1,5% ten opzichte van 2021. Wij achten het weerstandsvermogen van ruim € 0,8 miljoen onvoldoende om de huidige risico's en latente verplichtingen (in het kader van bestemmingsfondsen) af te dekken.

In 2023 zullen voorstellen ontwikkeld worden ter versterking van het vermogen. Inhoud en omvang bepaalt het Algemeen Bestuur.

Risico's

1. Exploitatiesaldo

Een saldo in de exploitatie kan ontstaan door niet realiseren van begrote inkomsten, tegenvallende kosten of kosten voor onvoorziene gebeurtenissen. Nieuw in deze categorie is ook de structurele krappe arbeidsmarkt, waardoor niet aan verplichtingen jegens klanten kan worden voldaan, en er omzetmarge wordt misgelopen. Prognoses - in 2022 is geconstateerd dat bij het maken van prognoses de marges, die door bovenstaande onzekerheden ontstaan, kunnen oplopen tot 2% á 3% van de omzet. Gemiddeld € 500.000. Outputfinanciering - uit een voorlopige analyse over 2022 blijkt dat het gemiddelde prijs van een product uitkomt op € 654,- (begroot € 712). Er worden meer 'goedkopere producten dan duurdere geleverd'. Er is een disbalans in aantallen, maar ook in bestede tijd per product. Bij een aantal producten is het 'kengetal' (de gemiddelde tijdsbesteding) nog niet stabiel. Voor de zomer 2023 wordt een gedetailleerd onderzoek gedaan naar de kostprijzen ten behoeve van de volgende begrotingscyclus.

2. Taakuitvoering

We kunnen aansprakelijk worden gesteld voor fouten in de taakuitvoering en bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld als gedelegeerde bevoegdheden onduidelijk zijn en niet helder zijn vastgelegd. Dit betreft vooral een bestuurlijk- en imago probleem. We zijn verzekerd voor schadeclaims tot een bedrag van maximaal twee keer €2,5 miljoen per jaar. Met een eigen risico. In 2022 zijn er geen substantiële claims binnen gekomen waarvoor de verzekering is ingezet.

ring en bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld als gedelegeerde bevoegdheden onduidelijk zijn en niet helder zijn vastgelegd. Dit betreft vooral een bestuurlijk- en imago probleem. We zijn verzekerd voor schadeclaims tot een bedrag van maximaal twee keer €2,5 miljoen per jaar. Met een eigen risico. In 2022 zijn er geen substantiële claims binnen gekomen waarvoor de verzekering is ingezet.

3. Frictiekosten

Ondanks de groei van afgelopen jaren, de krappe arbeidsmarkt en organisatorische turbulentie, is in 2022 weinig frictie ontstaan met financiële consequenties. Partners hebben in 2022 vooral meer taken bij ons neergelegd. Er zijn geen partners die taken weer terug in eigen beheer hebben genomen. Binnen het Gelders Stelsel zijn enkele taken verschoven, maar allen budgetneutraal.

4. Niet voldoen aan wet- en regelgeving

Dat wij niet voldoen aan algemene wet- en regelgeving, zoals belastingwetten, privacy, Europese -en nationale verordeningen is een risico, maar dat is in 2022 beperkt gebleven, omdat bijvoorbeeld geen wijzigingen zijn doorgevoerd in de belastingplicht (omgevingsdiensten zijn vrijgesteld van vennootschapsbelasting).

5. Liquiditeit

Ons werkkapitaal wordt gevormd door vermogen, beschikbare voorzieningen en voorschotten die partners betalen voor onze dienstverlening. Bij uitblijven van betalingen van de voorschotten lopen wij een risico dat we salarissen, loonheffing, premies, BTW en crediteuren te laat betalen. We hebben aan het eind van elk kwartaal een saldo van minimaal twee miljoen euro nodig. We dekken een groot deel van de liquiditeitsbehoefte uit de voorschotten van onze partners, en zijn daarbij afhankelijk van hun betalingsdiscipline. Die is in 2022 sterk verbeterd ten opzichte van 2021.

Tabel 29: Financiële kengetallen

Kengetallen	Stand 31-12-2022	Stand 31-12-2021
Netto schuldquote	3,0%	7,1%
Netto schuldquote gecorr. voor	0,0%	7,1%
Solvabiliteitsrisico	7,0%	6,3%
Structurele exploitatieruimte	pm	pm
Liquiditeit	334,2%	135,2%
Grondexploitatie	nvt	nvt
Belastingcapaciteit	nvt	nvt

Toelichting op tabel 29

Met bovenstaande kengetallen geven we inzicht in de structurele evenwichtigheid en duurzaamheid van onze begroting.

- De netto schuld quotes geven inzicht in het niveau van onze schuldenlast ten opzichte van de baten middelen. In de toelichting op de balans zijn de schulden en eigen vermogen gespecificeerd. De schuldquote is lager dan in 2021. Feitelijk financieren we de lopende verplichtingen met eigen middelen.
- De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Het betreft het eigen vermogen versus het balanstotaal. Het percentage is licht gestegen naar 7,0%.
- Voor de beoordeling van het structurele- en reële evenwicht van de begroting maken wij het onderscheid tussen structurele- en incidentele lasten. We hebben geen toezeggingen op een meerjarige omzet, ondanks het aanwezig zijn van wettelijke verplichte basis-milieutaken.
- Grondexploitatie en belastingcapaciteit zijn bij ODRA niet van toepassing.

Financiering, treasury, bankieren

In ons Treasurystatuut van eind 2016 hebben we de doelstellingen geformuleerd naar de verschillende deelgebieden van treasury: rente risicobeheer, financiën en kasbeheer.

- **Ons financieringsvraagstuk** - in 2022 zijn we een lening aangegaan ter dekking van de investeringen in de huisvesting. Gaat om een 15-jarige lening van € 625.000. De afschrijving van de investeringen loopt hiermee gelijk. De investeringen in ICT worden gefinancierd uit

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem van 13 april 2023.

De voorzitter,
Joa Maouche

De secretaris,
Ruben Vlaander

onze liquiditeit. Dit gezien de relatief korte looptijd.

- **Investeringen in apparatuur meetdienst** - worden eventueel gedekt met het bestemmingsfonds.
- **We zijn sinds eind 2013 verplicht deel te nemen aan schatkistbankieren** - alle banktegoeden boven drempelwaarde van €1,75 miljoen, die wij met het Ministerie van Financiën hebben afgesproken, worden verplicht gestort op een rekening-courant bij het Ministerie. De overige liquiditeit is onze rekening-courant tegoeden en die hebben we ondergebracht bij de BNG. In de financieringsovereenkomst (juni 2020) met de BNG is een kredietlimiet afgesproken van maximaal één miljoen euro. Sinds oktober 2022 wordt er (weer) rente vergoed over de tegoeden.
- **Kasgeldlimiet Fido** - in de wet Financiering decentrale overheden (Fido) is een kasgeldlimiet gesteld aan het maximumbedrag waarop wij onze financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd minder dan 1 jaar) mogen financieren. Voor ons is de norm 8,2% van het begrotingstotaal. Wij komen hier niet boven.

Bijlagen

Bijlage 1: Specificatie producten en diensten

Productnaam	Geactualiseerde bg 2022			Realisatie 2022				Realisatie 2021		
	Taakveld	Kengetal	Aantallen	Baten x € 1.000	Aantallen	prod. %	Baten	% bg	Aantallen	Baten
Programma 1. Vergunningverlening										
Intrekken omgevingsvergunning mba	Milieu	13	8	€ 9,6	6	0%	€ 7,2	75%		
Intrekkingsbesluit BRIKS	Bouw	4	40	€ 14,7	26	0%	€ 9,6	65%		
Maatwerk milieu	Milieu	14	59	€ 76,0	56	0%	€ 72,1	95%		
Meldingen beh. Besluit bouw en leefomg.	Bouw	1	1.383	€ 127,2	1.469	13%	€ 135,1	106%		
Meldingen mba	Milieu	10	451	€ 414,9	394	3%	€ 362,5	87%		
Meldingen mba-rio	Milieu			€ -	0	0%	€ -			
Omgevingsverg. BRIKS cat 1 / gevolgklasse 1	Bouw	9	1.368	€ 1.132,7	1.490	13%	€ 1.291,5	114%		
Omgevingsverg. BRIKS cat 2 / gevolgklasse 2	Bouw	23	484	€ 1.024,1	492	4%	€ 1.053,8	103%		
Omgevingsverg. milieubelastende act.	Milieu	22	55	€ 111,3	33	0%	€ 66,8	60%		
Vergunning vuurwerkontbrandingen	Milieu	11	172	€ 174,1	183	3%	€ 185,2	106%		
Subtotaal vergunningen		8,3	4.020	€ 3.084,7	4.149	37%	€ 3.183,8	103%	4.036	€ 3.325,1
aandeel bouw		81%	3.275	€ 2.298,8	84%	3.477	78%	€ 2.490,0	3.482	€ 2.483,7
aandeel milieu & algemeen		19%	745	€ 785,9	7%	278	10%	€ 331,3	554	€ 841,3
Programma 2. Toezicht en Handhaving										
Controle asbest/sloop	Bouw	9	229	€ 189,6	230	2%	190	100%		
Controle BRIKS/gevolgklasse 2 Bbl	Bouw	23	229	€ 484,6	202	2%	427	88%		
Controle BRIKS/gevolgklasse 3 Bbl	Bouw	48	93	€ 410,7	64	1%	283	69%		
Controle BRIKS categorie 1	Bouw	8	1.107	€ 814,8	1.379	12%	1.015	125%		
Controle BRIKS categorie 1 - RIT	Bouw			€ -	12	0%	9	0%		
Handhavingscontrole	Milieu	10	98	€ 90,2	116	1%	107	118%		
Handhavingscontrole - RIO	Milieu	6	609	€ 336,2	0	0%	0	0%		
Hercontrole milieu	Milieu			€ -	429	4%	237	0%		
Hercontrole milieu - RIO	Milieu			€ -	3	0%	2	0%		
Klachtbehandeling	Milieu	2	1.882	€ 346,3	2.907	26%	535	154%		
Prev. controle mba - RIT	Milieu	9	1.620	€ 1.341,4	0	0%	0	0%		
Prev. milieutoezicht	Milieu			€ -	1.548	14%	1.282	0%		
Prev. milieutoezicht - RIO	Milieu			€ -	4	0%	3	0%		
Projectcontrole - WNB	Milieu			€ -	45	0%	33	0%		
Rapp. verpl. overig	Milieu	4	290	€ 106,7	176	2%	65	61%		
Toez. vuurwerk.	Milieu	12	115	€ 127,0	100	1%	110	87%		
Subtotaal Toezicht en handhaving		7,4	6.272	€ 4.247,3	7.215	63%	€ 4.297,7	101%	7.885	€ 5.875
aandeel bouw		26%	1.658	€ 1.899,6	26%	1.887	45%	€ 1.924,3	1.936	€ 1.984,7
aandeel milieu & algemeen		74%	4.614	€ 2.347,7	74%	5.328	55%	€ 2.373,4	5.949	€ 3.890,1
Totaal producten	verhouding	10.292	€ 7.331,9	11.364	**	€ 7.481,5	110%	11.921	€ 9.199,9	
aandeel bouw		57%	4.933	€ 4.198,4	47%	5.364	€ 4.414,3	5.418	€ 4.468,4	
aandeel milieu & algemeen		43%	5.359	€ 3.133,5	49%	5.606	€ 2.704,7	6.503	€ 4.731,4	

* De realisatie is gebaseerd op de PDC 2021. De actuele begroting is gebaseerd op de PDC 2022/2023. Conversie 2021 op productniveau is niet gemaakt.

** Betreft realisatie exclusief verrekening OHW ad € 47,1 + materiele kosten ad € 3,6

Bijlage 1b: Specificatie diensten

Taakveld	Tarief € 92,00	Geactualiseerd bg '22		Realisatie '22			Realisatie 2021*			
	Taakveld	Aantal uren	Baten	Aantal uren	Baten	% bg	Aantal	Bedrag		
Programma; Vergunningen										
Advies omgevingskwaliteit	Bouw									
Advies omgevingsverg. en meldingen	Milieu	292	€ 27	681	€ 63	233%				
Begeleiden initiatief BRIKS	Bouw	2.633	€ 242	645	€ 59	24%				
Begeleiden initiatief milieu	Milieu	1.315	€ 121	4.456	€ 410	339%				
Beoordelingen Bbl	Bouw	2.290	€ 211	1.499	€ 138	65%				
Juridische expertise vergunningen	Algemeen	2.204	€ 203	5.180	€ 476	235%				
Omgevingsverg. BRIKS cat 3 / gevolgl	Bouw	3.320	€ 213	1.945	€ 179	84%				
Omgevingsvergunning compl. Bedrijven	Milieu	2.684	€ 247	2.051	€ 189	76%				
Subtotaal vergunningen		13.738	€ 1.264	16.457	€ 1.513	120%	10.528	€ 969		
aandeel bouw		53%	7.243	€ 666	48%	7.900	€ 726	41%	4.264	€ 392
aandeel milieu & algemeen		47%	6.495	€ 598	52%	8.557	€ 787	59%	6.263	€ 576
Programma 2. Toezicht en Handhaving										
Adviesrapport leefomgeving - GUO	Algemeen			0	€ -	0%				
Bestuursdwang uitvoeren	Bouw	250	€ 23	32	€ 3	12%				
Contr. best. bouw en RO		4.312	€ 397	4.194	€ 385	97%				
Controle bodemsanering				6.210	€ 571	0%				
Controle complex bedrijf	Milieu	5.808	€ 534	11.631	€ 1.070	200%				
Contr. grav. i/bodem o/IW	Milieu	9.649	€ 888	4.729	€ 435	49%				
Contr. grav. i/bodem o/IW - A15	Milieu	2.619	€ 241	15	€ 1	1%				
Handh. besl. nemen	Algemeen	10.316	€ 949	10.776	€ 991	104%				
Jur. exp. handhaving	Algemeen	4.990	€ 459	5.479	€ 504	110%				
Projectcontrole - ENE	Milieu	2.504	€ 230	3.454	€ 318	138%				
Rapp. beh. meld. ong. voorv.	Milieu	1.464	€ 135	602	€ 55	41%				
Rapp. verpl. EPRT	Algemeen	1.101	€ 101	1.205	€ 111	109%				
Transportcontrole	Milieu	250	€ 23	191	€ 18	76%				
Meewerken progr./proj.	Algemeen			12.944	€ 1.191	0%				
Diensten PCH		6.393		8.351	€ 879					
Subtotaal Toezicht en handhaving		49.656	€ 4.568	69.813	€ 6.531	143%	9.031	€ 831		
aandeel bouw		9%	4.312	€ 397	6%	4.194	€ 385	28%	2.507	€ 231
aandeel milieu & algemeen		45.344	€ 4.172	65.619	€ 6.145		6.524	€ 600		
Programma 3. Advies										
Adviesrapport leefomgeving	Milieu	9.642	€ 887	10.151	€ 934	105%				
Adviesrapport leefomgeving - A15	Milieu		€ -	4	€ 0	0%				
Adviesrapport leefomgeving - GUO	Milieu		€ -	1.056	€ 97	0%				
Adviesrapport leefomgeving	Milieu	465	€ 43	805	€ 74	173%				
Beoordeling saneringsevaluatie	Bouw	2.380	€ 219	3.950	€ 363	166%				
Meetadviesrapport leefomgeving	Milieu	8.255	€ 759	7.116	€ 654	86%				
Meten luchtkwaliteit langs wegen	Milieu	2.168	€ 199	-2	€ -	0%				
Meetadvies lucht divers				1.481	€ 136					
				119	€ -					
Subtotaal advies		22.910	€ 2.108	24.680	€ 2.259	107%	19.177	€ 1.764		
aandeel bouw		10%	2.380	€ 219	16%	3.950	€ 363	0	€ -	
aandeel milieu & algemeen		90%	20.530	€ 1.889	84%	20.730	€ 1.896	14.253	€ 1.311	
Programma 4. Stelseltaken										
Ontwikkeling en afstemming DAT	Milieu	0	€ -				119	€ 11		
Ontwikkeling en afstemming LMA	Milieu	0	€ -				245	€ 23		
Coördinatie complexe handhaving	Milieu	0	€ -							
Subtotaal stelseltaken		0	€ -	0	€ -		5.066	€ 466		
aandeel bouw		0	€ -	0	€ -		0	€ -		
aandeel milieu & algemeen		0	€ -	0	€ -		5.066	€ 466		
Programma 5. Algemeen en Projecten										
Beleids- en bestuursondersteuning	Algemeen	2.745	€ 253	2.234	€ 205	81%				
Beleids- en bestuursondersteuning - RIO	Algemeen			48		0%				
Detachering	Algemeen	1.556	€ 143	1.829	€ 181	126%				
Externe communicatie	Algemeen			1.050	€ 96	0%				
Faciliteren part. traject	Milieu	1.876	€ 173	593	€ 54	32%				
Inzet toezichthouders	Milieu			433	€ 40	0%				
Kennisontwikkeling	Algemeen			3.756	€ 345	0%				
Omgevingsscans	Milieu			953	€ 88	0%				
Partnerspecifieke werkafspraken	Algemeen	1.046	€ 96	373	€ 34	36%				
Partnerspecifieke werkafspraken - ASB	Algemeen			0		0%				
Programma- en projectmanagement	Algemeen	16.443	€ 1.513	9.563	€ 918	61%				
Programma- en projectmedewerking	Algemeen	14.750	€ 1.357	0		0%				
Programma- en projectmedewerking	Algemeen	600	€ 55	0		0%				
Projecten / divers				829	€ 42					
Subtotaal projecten		39.015	€ 3.586	21.613	€ 2.004	56%	21.079	€ 1.963		
		0		0			0			
		100%	39.015	€ 3.589	100%	21.613	€ 2.004	100%	21.079	€ 1.963
Totaal diensten (in uren)										
		125.319	€ 11.529	132.563	€ 12.307		64.881	€ 5.993		
aandeel bouw		11%	13.935	€ 1.282	9%	12.233	€ 1.125	10%	6.771	€ 623
aandeel milieu & algemeen		89%	111.384	€ 10.247	91%	120.330	€ 11.182	74%	46.312	€ 4.453

* De realisatie is gebaseerd op de PDC 2021. De actuele begroting is gebaseerd op de PDC 2022/2023. Conversie 2021 voor diensten is niet gemaakt.

** Hierin ook opgenomen en uren tbv projecten afgerekend via balans

Bijlage 2: Specificatie per partner

Begroting per klant (groep)

Baten per klant x € 1.000	Producten aantal x tarief	Diensten uren x tarief	Collectieve diensten	Overige baten	Totaal	% Bouw	Begroot 2022	
							aantal producten	aantal diensten
Arnhem	€ 3.227	€ 1.819	€ 588	€ 35	€ 5.669	50%	4.436	19.776
Doesburg	€ 65	€ 50	€ 30	€ -	€ 146	8%	95	544
Duiven	€ 193	€ 161	€ 43	€ -	€ 397	4%	262	1.753
Lingewaard	€ 1.521	€ 1.406	€ 217	€ 117	€ 3.261	41%	2.045	15.283
Overbetuwe	€ 495	€ 376	€ 109	€ 14	€ 994	6%	698	4.092
Provincie regulier	€ 310	€ 611	€ 85	€ 214	€ 1.220		313	6.640
Provincie Bodemtaken	€ -	€ 550	€ -	€ -	€ 550	33%		5.975
Provincie Complexe Handhaving	€ -	€ 3.359	€ 128	€ 45	€ 3.533	1%		3.514
Provincie Aandachtsbedrijven	€ -	€ 1.136	€ -	€ 42	€ 1.178			12.348
Renkum	€ 825	€ 412	€ 151	€ -	€ 1.388	51%	1.090	4.481
Rheden	€ 286	€ 143	€ 103	€ 7	€ 538	11%	714	1.555
Rozendaal	€ 10	€ 4	€ 16	€ -	€ 31	11%	19	46
Westervoort	€ 46	€ 30	€ 30	€ -	€ 106	2%	64	326
Zevenaar	€ 324	€ 289	€ 88	€ 14	€ 715	7%	487	3.144
Subtotaal Partners	€ 7.302	€ 10.348	€ 1.590	€ 487	€ 19.726	27%	10.223	112.477
% van de omzet	37%	52%	8%	2%				
Subtaal OD's	€ 30	€ 332	€ 55	€ -	€ 417	27%	64	3.610
Subtotaal derden	€ 0	€ 318	€ 7	€ 101	€ 427	22%	-	3.458
Balans								
Overigen								406
div inkomsten								901
Subtotaal uit balans/overig	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -		-	5.258
Totaal klanten	€ 7.331	€ 10.998	€ 1.653	€ 588	€ 20.570	27%	10.287	124.803
% van de omzet	36%	53%	8%	3%			7,75 gemiddeld kengetal	

Realisatie per klant

Realisatie 2022		Realisatie 2022					Taakvelden real. 2022		
Real. producten	Real. diensten	Producten x tarief	Uren x tarief	Col. diensten	Div. materieel	Totaal	Bouw	mil / alg	Aandeel bouw
5.455	22.639	€ 3.506	€ 2.082	€ 588	€ 71	€ 6.248	€ 3.340	€ 2.908	53%
177	651	€ 149	€ 60	€ 30	€ -	€ 238	€ 87	€ 152	36%
212	1.442	€ 154	€ 132	€ 43	€ 10	€ 340	€ 10	€ 330	3%
1.736	13.170	€ 1.282	€ 1.211	€ 217	€ 82	€ 2.792	€ 1.142	€ 1.650	41%
603	4.124	€ 412	€ 379	€ 109	€ 25	€ 925	€ 1	€ 925	0%
362	11.113	€ 300	€ 593	€ 86	€ 277	€ 1.255	-€ 32	€ 1.287	-3%
	8.484	€ -	€ 780	€ -	€ -	€ 780	€ 363	€ 417	47%
	38.371	€ -	€ 3.540	€ -	€ 62	€ 3.601	€ 66	€ 3.536	2%
	13.612	€ -	€ 1.252	€ -	€ 2	€ 1.254	€ -	€ 1.254	
1.471	5.043	€ 902	€ 463	€ 151	€ -	€ 1.517	€ 794	€ 723	52%
738	1.830	€ 287	€ 168	€ 103	€ -	€ 558	€ 48	€ 511	9%
15	15	€ 11	€ 1	€ 16	€ -	€ 29	€ 3	€ 25	12%
72	169	€ 51	€ 15	€ 30	€ -	€ 96	€ 3	€ 93	3%
452	4.543	€ 294	€ 418	€ 88	€ 50	€ 849	€ 53	€ 796	6%
11.293	125.206	€ 7.349	€ 11.095	€ 1.462	€ 579	€ 20.485	€ 5.897	€ 14.606	29%
		36%	54%	7%	3%				
71	3.448	€ 15	€ 317	€ 57	€ 3	€ 391	€ 85	€ 306	22%
-	2.602	€ 71	€ 680	€ -	€ 20	€ 778	€ 91	€ 688	12%
		€ -	€ 37	€ -	€ 120	€ 205	€ -	€ 205	
	406	€ -	€ 45	€ 145	€ -145	€ -0	€ -59	€ 58	
	901	€ -	€ 72	€ -	€ 94	€ 166	€ -	€ 16	
-	1.307	€ -	€ 154	€ 145	€ 68	€ 370	€ -59	€ 429	-16%
11.364	132.563	€ 7.434	€ 12.247	€ 1.664	€ 669	€ 22.024	€ 5.996	€ 16.028	27%
	7,11	34%	56%	8%	3%		27%	73%	

Bijlage 3: Specificaties productie/bestedingen

Collectieve diensten en EML-controles / complexe vergunningen

Projecten en gezamenlijke diensten x €1.000	ini-bg '22	Uren act bg 2022	Materiële act bg '22	ini-bg '22	Realisatie (uitvoering) €92	Interne uren à €57,81	Materieel realisatie	Kosten 2022	Te betalen door klanten - fixed price	Overig bekostiging	Toelichting	Toelichting	
Project omgevingswet	128,8			128,8	215,3		60,9	276,2	128,9	103,6	uit balans	€ -43,7	
Programma energie	138,0			138,0	203,1		0,4	203,5	138,0	55,2	bijdrage gea/goed	€ -10,3	
• Circulaire economie	46,0			46,0	31,2			31,2	46,0	10,0	bijdrage IPO	€ 24,8	
• GUOV	23,0			22,9	20,4			20,4	22,9			€ 2,5	
Project ondermijning	23,0							0,0	0,0			-	
Gezam. algemeen deel projecten	358,8	0,0	0,0	335,8	470,0	0,0	61,4	531,3	335,8	168,8	504,6	-26,7	
Gegevensbeheer	81,2				0,0	-99,3		0,0	0,0			€ -0,0	
Beheer kaarten/zones/data	130,2			167,3	126,0	99,3		21,4	147,4	167,3		€ 19,9	
Keten en data gedreven toezicht	152,3			170,9	132,1	-41,3		44,6	176,7	170,9		€ -5,8	
Klantadvies milieu	65,4			65,3	5,4			5,4	65,3			€ 59,9	
Ontwikkeling strafrecht	147,2			147,2	254,0			254,0	147,2			€ -106,8	
Piketdienst abonnement	107,0			106,9	75,8			93,8	106,9			€ 13,1	
Omzetting mba's					37,3			16,0	53,3		53,3	uit balans	
Innovatie	100,0			100,0	88,9	41,3	28,5	30,5	147,9	100,0	47,896	uit balans	
Gezam. alle partners	783,3	0,0	0,0	757,6	719,5	0,0	28,5	130,6	878,5	757,6	101,2	0,0	
Klantadvies BRIKS	368,0			368,0	425,4			425,4	368,0			€ -57,4	
Gezam. Bouw-partners		0,0	0,0	368,0	425,4	0,0	0,0	425,4	368,0	0,0	368,0	-57,4	
Overige klanten													
OD's: DAT/LMA/ ketentoezicht	143,9			110,4	55,2			55,2	55,2			€ -	
Gem. Beheerkaarten/zones/data				7,5	8,0			8,0	8,0			€ -	
Totaal-generaal	1654,0	0,0	0,0	1579,3	1678,1	0,0	28,5	191,9	1898,5	1524,6	270,0	1794,6	-103,8

EML-controle	real 2022	real 2021
Gemeente Arnhem	209	165
Gemeente Doesburg	17	7
Gemeente Duiven	1	
Gemeente Lingewaard	55	34
Gemeente Overbetuwe	52	35
Gemeente Renkum	31	19
Gemeente Rheden	53	61
Gemeente Rozendaal	4	1
Gemeente Westervoort	1	
Gemeente Zevenaar	9	
Totaal	432	322

Milieuverg. complex kosten ODRN x € 1.000	Real. 2022	Real. 2021	Real. 2020
Arnhem	15,4	7,5	3,9
Duiven	9,4	0,8	
Lingewaard			2,9
Overbetuwe	23,6	2,1	7,3
Renkum			
Rheden			
Zevenaar	49,2	29,3	1,2
Totaal x € 1.000	97,6	39,7	15,3

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de in de jaarstukken 2021, Katern 2: opgenomen jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2021 een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem per 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de bepalingen van de Wet op de Openbare Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de toelichtingen van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen, en zijn de toelichtingen van relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader, correct en volledig.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2021;
- 2 het overzicht van baten en lasten over 2021; en
- 3 de toelichtingen met een overzicht van de gehanteerde grondslagen en de toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, de vastgestelde Controleprotocol en het Controleprotocol WNT 2021 van de Nederlandse Vereniging van Accountants (NVA) waarvan hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden van de accountant'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Arnhem zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2, lid 7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door het algemeen bestuur vastgesteld. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken het jaarverslag, onder andere bestaande uit de programmaverantwoording en de verplichte paragrafen, en bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- alle informatie bevat die op grond van het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

De andere informatie is opgesteld op basis van de vereisten volgens de Nederlandse Standaard 720. Deze informatie is opgesteld op basis van onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De andere informatie omvat de toelichtingen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in

Werkzaamheden met betrekking tot de jaarrekening

Controle van de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd op het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de WNT.

De jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva van de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties en de toelichtingen tot standkoming betekent in overeenstemming met de begroting en de toelichtingen in het normenkader.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de Gemeenschappelijk Regeling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het dagelijks bestuur het voornemen heeft om de Gemeenschappelijk Regeling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de Gemeenschappelijk Regeling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

deJong&Laan

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast. Het controleprotocol vastgesteld op basis van de onafhankelijkheidseisen van de Nederlandse Accountantsvereniging (NAV).

- het identificeren en inschatten van het risico van fouten of fraude als gevolg van fouten of fraude; het verkrijgen van controle-informatie om het risico dat een afwijking van de jaarrekening voortvloeit uit samenspanning, valsheid in gescreven voorstellen van zaken of andere onregelmatigheden te beperken;
- het verkrijgen van inzicht in de werking van de controlewerkzaamheden als doel om een oordeel te vormen over de juistheid van de jaarrekening;
- het evalueren van de geschiktheid van de rechtmatigheidscriteria en de toereikendheid van de controleprocedures;
- het evalueren van de prestaties van de controlewerkzaamheden en
- het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.
- Tijdens onze controle hebben wij vanwege Covid-19 maatregelen noodgedwongen meer werkzaamheden op afstand uitgevoerd. Deze manier van werken heeft het moeilijker voor ons gemaakt om bepaalde waarnemingen te doen wat er toe kan leiden dat bepaalde signalen worden gemist. Bij het plannen van onze werkzaamheden hebben wij aandacht besteed aan de risico's hiervan en hebben waar nodig aanvullende werkzaamheden gepland en uitgevoerd. Wij zijn dan ook van mening dat de verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Elst, mrt 2022

De Jong & Laan Accountants B.V.

Origineel getekend door N.C. van der Wolf MSc RA

Omgevingsdienst
Regio Arnhem

Omgevingsdienst Regio Arnhem Accountantsverslag 2022

Aan het dagelijks en algemeen bestuur van Omgevingsdienst
Regio Arnhem

31 Maart 2023

---

deJong&Laan

Het dagelijks en algemeen bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem
Eusebiusbuitensingel 75
6828 HZ Arnhem

Datum 31 Maart 2023
Betreft **Accountantsverslag 2022**

Geachte leden van het dagelijks en algemeen bestuur,

Wij hebben het genoegen ons accountantsverslag voor het boekjaar eindigend op 31 december 2022 aan u te presenteren. In dit verslag presenteren wij u onze bevindingen ten aanzien van uw organisatie vanuit de controleopdracht. Hierbij hebben wij onze kennis van uw organisatie verwerkt met de resultaten uit de jaarrekeningcontrole.

Deze rapportage is uitgebracht met als doel de bevindingen met betrekking tot de jaarrekeningcontrole 2022 duidelijk met elkaar te bespreken en vast te leggen. Hierdoor worden verrassingen voorkomen en wordt een duidelijk overzicht gegeven van de uitkomsten.

Dit verslag, dat is uitgegeven conform artikel 2:393 lid 4 BW, is uitsluitend opgesteld voor gebruik door u als bestuur en mag zonder onze toestemming vooraf niet aan derden ter beschikking worden gesteld. Als gevolg hiervan accepteren wij geen aansprakelijkheid of verantwoordelijkheid tegenover enige andere persoon die dit verslag in handen of ter inzage krijgt.

Op 27 maart 2023 hebben wij de bevindingen uit onze controle besproken met het management van ODRA. De uitkomsten daarvan zijn verwerkt in deze rapportage.

Graag bedanken wij u en uw betrokken medewerkers voor de plezierige samenwerking gedurende onze controle.

Met vriendelijke groet,
De Jong & Laan Controle B.V.

N.C. van der Wolf MSc RA

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	4
1. Kernpunten uit onze rapportage	5
2. Controleaanpak	6
Interne beheersing	7
3. Interne beheersing	8
Risicoanalyse	10
4. Risicoanalyse	11
5. Risico's en response	12
Overige	16
5. Uitkomsten jaarrekeningcontrole	17
6. Rechtmatigheidsbeheer	20
Bijlagen	23

Management- samenvatting

1. Kernpunten uit onze rapportage

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Conclusie van onze bevindingen	<i>De door ons geconstateerde controle- en presentatieverschillen voor getrouwheid vallen binnen de door u vastgestelde toleranties. Wij hebben geen controleverschillen ten aanzien van rechtmatigheid geconstateerd.</i>
	De jaarrekening voldoet aan de vereisten van het BBV	<i>Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2022 van ODRA. Dit betekent dat het jaarverslag en de jaarrekening 2022 zijn ingericht in overeenstemming met de Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en dat de in de jaarrekening opgenomen balans en toelichting en staat van baten en lasten een getrouwe weergave zijn van de financiële positie en baten en lasten van ODRA.</i>
	De baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening zijn rechtmatig	<i>Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening met betrekking tot het aspect rechtmatigheid. Dit betekent dat de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2022 in overeenstemming zijn met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader van ODRA.</i>
Financiële positie	Presentatie resultaat	<i>De hoogte van het weerstandsvermogen is gebaseerd op de relatie tussen de risico's waar geen specifieke maatregelen voor zijn getroffen, de capaciteit van middelen en mogelijkheden die ODRA heeft om niet geraamde kosten op te vangen. De deelnemers aan de regeling hebben bepaald dat ODRA een algemene reserve kan aanhouden van maximaal € 500k of 2,3% van de jaarlijkse exploitatiebaten, indien dit lager is. Daarnaast kan het Algemeen Bestuur besluiten tot het vormen van bestemmingsreserves. Over 2022 is een saldo van baten en lasten gerealiseerd van € 53,3k. Het dagelijks bestuur stelt voor om het batig saldo toe te voegen aan de algemene reserve. Als het Algemeen bestuur definitief besluit tot deze resultaatbestemming bedraagt de algemene reserve € 523,3k en komt hiermee uit boven het gestelde maximum voor de algemene reserve. Wij hebben begrepen dat, mede in het licht van de vereiste robuustheid van omgevingsdiensten, een evaluatie plaatsvindt ten aanzien van de hoogte van de algemene reserve van de omgevingsdienst.</i>
Interne beheersing	Tussentijdse controle	<i>Bij onze tussentijdse controle hebben wij de administratieve organisatie en interne controle beoordeeld (opzet en bestaan), voor zover relevant voor de jaarrekeningcontrole. De hieruit volgende bevindingen zijn opgenomen in hoofdstuk 3.</i>

2. Controleaanpak

Opdracht

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2022 van ODRA gecontroleerd. Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het *Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)*, het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol, de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2022 en het Controleprotocol WNT 2022.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Opzet en reikwijdte

Onze controle is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Niet uitgesloten is dat afwijkingen voorkomen die voor de jaarrekening als geheel niet van belang zijn.

Ons onderzoek richt zich niet specifiek op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij de directie van de organisatie. De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude.

Materialiteit

Bij het uitvoeren van onze controle maken wij gebruik van het begrip materialiteit. In bijlage 1 geven wij aan hoe de materialiteit bepaald is.

Controleaanpak

Wij hanteren een risicogerichte controleaanpak. Dit betekent dat wij eerst de risico's op een afwijking in de jaarrekening bepalen, alvorens wij onze werkzaamheden bepalen en uitvoeren. De door ons onderkende risico's hebben wij opgenomen in hoofdstuk 6.

In de najaar van 2022 hebben wij de administratieve organisatie en interne beheersing van uw organisatie in opzet en bestaan beoordeeld met daarbij de vaststelling of de werking van de maatregelen dienovereenkomstig is. Wij hebben gekozen voor een gegevensgerichte controleaanpak. Deze controleaanpak houdt in dat wij niet steunen op de procedures rond de interne beheersing van de basisgegevens voor de controle van de jaarrekening 2022. Wij hebben de processen beoordeeld ter kennisneming van de bedrijfsactiviteiten.

Andere informatie

Naast de jaarrekening omvat het jaarrapport andere informatie, namelijk de ontwikkelingen, programma's en paragrafen en de overige informatie. De overige informatie is door de directie opgesteld en is door ons beoordeeld.

Interne beheersing

3. Interne beheersing (1)

Administratieve organisatie en interne beheersing

Wij hebben werkzaamheden verricht om inzicht te krijgen in de interne beheersingsmaatregelen, processen en structuren die betrekking hebben op:

- hoe de verantwoordelijkheden van het management om toezicht uit te oefenen worden uitgedragen;
- de toewijzing door de entiteit van bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- hoe de entiteit competente personen aantrekt, ontwikkelt en behoudt;
- hoe de entiteit personen verantwoording laat afleggen over hun verantwoordelijkheden bij het nastreven van de doelstellingen van het interne beheersingssysteem;
- wanneer de met governance belaste personen afgezonderd zijn van het management, de onafhankelijkheid van en toezicht op het interne beheersingssysteem van de entiteit door de met governance belaste personen.

Onze werkzaamheden zijn ook gericht op het verkrijgen van inzicht in het risico-inschattingsproces van de entiteit zelf, alsook de interne monitoring van het interne beheersingssysteem.

Daarnaast hebben wij werkzaamheden verricht om inzicht te krijgen in het informatiesysteem, voor zover relevant voor het opstellen van de financiële overzichten, en de communicatie hierover (intern en extern). Dit hebben wij gedaan door vast te stellen:

- hoe de informatie verwerkt wordt;
- hoe de administratieve vastlegging gebeurt;
- hoe de financiële verslaglegging verloopt, en
- welke middelen hiervoor worden gebruikt, inclusief de IT-omgeving (zie volgende pagina).

Door bovenstaande werkzaamheden hebben wij inzicht verkregen in de administratieve organisatie en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing (AO/IB).

Significante processen

Het in kaart brengen van de AO/IB en het vaststellen van het bestaan van de ingestelde processen en procedures wordt voornamelijk tijdens de interim controle uitgevoerd. De controle heeft zich gericht op het volgende:

- bespreken van de opvolgingen gegeven aan de bevindingen vanuit het accountantsverslag 2021;
- bespreken tussentijdse cijfers en de wijze van totstandkoming;
- bespreken van (wijzigingen in) de opzet van de AO/IB;
- bespreken van (wijzigingen in) de opzet en inrichting van de IT-omgeving; en
- uitvoeren lijncontroles ter vaststellen van het bestaan van de administratieve organisatie en interne beheersing.

Bij de interim controle hebben we ons gericht op de volgende processen:

- inkopen & betalingen;
- Dienstverlening;
- Aanbesteding;
- personeel; en
- IT-omgeving en general IT controls.

Wij hebben verschillende medewerkers geïnterviewd en verschillende lijncontroles uitgevoerd. Daarbij hebben wij inzicht verkregen in de opzet en het bestaan van de processen zoals hierboven benoemd.

3. Interne beheersing (2)

IT-omgeving en general IT controls

De posten in de jaarrekening komen veelal tot stand vanuit de IT-omgeving. Om een professioneel oordeel over de jaarrekening te kunnen vormen is kennis van de informatietechnologie bij ODRA nodig. Met onze IT-gerelateerde werkzaamheden willen wij inzicht verkrijgen in de systemen die worden gebruikt, de componenten van de systemen en de eventuele risico's voor de jaarrekeningcontrole.

Tijdens de interim controle hebben wij werkzaamheden verricht om inzicht te krijgen in de IT-omgeving van de organisatie (opzet en bestaan van de IT-gerelateerde processen en procedures). De controle heeft zich gericht op het volgende:

- IT-omgeving, bestaande uit:
  - ✓ IT-applicaties;
  - ✓ ondersteunende IT-infrastructuur; en
  - ✓ IT-processen en personeel betrokken bij die processen.
- Interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de IT-processen (general IT controls per applicatie), bestaande uit:
  - ✓ logische en fysieke toegangsbeheer;
  - ✓ wijzigingsbeheer; en
  - ✓ continuïteitsbeheer.

Automatisering

Op grond van artikel 393 lid 4 BW2 rapporteren wij onze bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. In het kader van de controle van de jaarrekening hebben wij - voor zover noodzakelijk - de administratieve organisatie binnen uw onderneming, waartoe ook de geautomatiseerde gegevensverwerking behoort, beoordeeld. Er heeft derhalve geen beoordeling plaatsgevonden van de geautomatiseerde gegevensverwerking op zich.

Bevindingen

Voor de opsomming van de verschillende observaties die gedaan tijdens de beoordeling van de administratieve organisatie, interne beheersing en automatisering wordt verwezen naar de uitgebrachte management letter d.d. 22 november 2022.

Risicoanalyse

4. Risicoanalyse

Algemeen

Onze controle is gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Daarom hanteren wij een risicogerichte controleaanpak.

Risicoanalyse

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude of fouten in te schatten:

- verzoeken van inlichtingen;
- uitvoeren van cijferanalyses; en
- waarneming en inspectie.

In onze risicoanalyse behandelen wij o.a. de volgende vragen:

- Is de omvang van de jaarrekeningpost en/of onderliggende transactiestroom kwantitatief materieel?
- Is de jaarrekeningpost of toelichting kwalitatief van materieel belang?
- Is er sprake van een inherent risico?
- Is er sprake van een intern beheersingsrisico?

Wij maken onderscheid tussen risico's die de hele jaarrekening raken en risico's die betrekking hebben op een specifieke post of toelichting.

Een risico is inherent als deze voortkomt uit de aard en/of activiteiten. Wij spreken van een intern beheersingsrisico als het risico voortkomt uit leemtes in de interne beheersing.

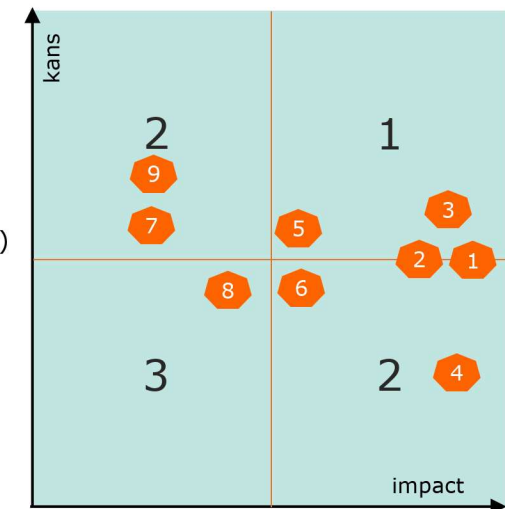
Voor de geïdentificeerde risico's schatten wij de waarschijnlijkheid (kans) en de orde van grootte (impact) van een afwijking in. Voor deze inschatting zijn inherente risicofactoren van belang. Dergelijke factoren kunnen kwalitatief of kwantitatief zijn en omvatten complexiteit, subjectiviteit, wijzigingen, onzekerheid of vatbaarheid voor afwijkingen als gevolg van tendentie bij het management of andere frauderisicofactoren voor zover ze het inherente risico beïnvloeden.

Wij spreken van een significant risico als de inschatting van het inherente risico dicht bij de bovengrens van het spectrum is vanwege de combinatie van de kans en de impact van de potentiële afwijking (zie hieronder, vlak "1"), of dat moet worden behandeld als een significant risico in overeenstemming met de vereisten van andere Standaarden.

Risico's

Wij hebben de volgende risico's onderkend:

1. Verantwoording van de baten
2. Verantwoording van de lasten
3. Onrechtmatige betalingen als gevolg van wijzigen crediteurenstamgegevens
4. Naleving van aanbestedingswetgeving
5. Naleven van wet- en regelgeving (WNT/ BBV)
6. CAO wijziging spaarverlof
7. Waardering harmonisatie
8. Nieuwe huisvesting
9. Verwerking bestemmingsreserves

5. Risico's en response (1)

#	Risico-omschrijving	Werkzaamheden en bevindingen
1	<p>Frauduleuze financiële verslaggeving - verantwoording van baten (Fraude) De omgevingsdienst ontvangt naast de baten van partners die direct te relateren zijn aan de begrote programma's overige bijdragen van haar partners, andere omgevingsdiensten en overheidsorganen, al dan niet middels vooruitbetalingen. Met deze bijdragen kan het jaarresultaat beïnvloed worden door de uit deze bijdragen voortvloeiende baten niet aan de juiste verslaggevingsperiode toe te rekenen, dit met het doel om de realisatie beter aan te laten sluiten bij de begroting.</p> <p>Risico raakt de beweringen nauwkeurigheid, afgrenzing en voorkomen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Detailcontroles op verantwoorde baten, overlopende activa en passiva door vergelijking van verantwoorde bedragen met informatie over toegekende bedragen en opdrachtovereenkomsten. • Aansluiting tussen de bankmutaties en de verantwoording hiervan in de financiële administratie. • Vergelijking van de begrote met verantwoorde baten. <p>Vanuit onze werkzaamheden hebben we geen bevindingen onderkend.</p>
2	<p>Frauduleuze financiële verslaggeving - verantwoording van lasten (Fraude) Het risico bestaat dat het jaarresultaat beïnvloed wordt door lasten niet juist toe te rekenen aan het boekjaar.</p> <p>Risico raakt de beweringen nauwkeurigheid, afgrenzing en voorkomen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Detailcontroles op de verantwoorde lasten, overlopende activa en passiva, door vergelijking van verantwoorde bedragen met onderliggende documentatie. • Aansluiting tussen de bankmutaties en de verantwoording hiervan in de financiële administratie. • Een controle op inkopen en betalingen in het volgende boekjaar om vast te stellen dat lasten in het juiste boekjaar zijn verantwoord. • Vergelijking begroting met verantwoorde lasten. <p>Vanuit onze werkzaamheden hebben we geen bevindingen onderkend.</p>
3	<p>Oneigenlijke toe-eigening van activa – onrechtmatige betalingen (Fraude) Administratief medewerkers beschikken over gebruikersrechten om stamgegevens van crediteuren te wijzigen. In 2022 vindt geen (zichtbare) interne controle plaats op wijzigingen van deze stamgegevens, waardoor er risico bestaat op onrechtmatige betalingen.</p> <p>Risico raakt de beweringen nauwkeurigheid, afgrenzing en voorkomen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Detailcontroles op de verantwoorde lasten met onderliggende overeenkomsten. • Controle van de uitgaande gelden, waaronder controle op bankrekeningnummers en -namen. <p>Vanuit onze werkzaamheden hebben we geen bevindingen onderkend.</p>

5. Risico's en response (2)

#	Risico-omschrijving	Werkzaamheden en bevindingen
4	<p>Naleving wet- en regelgeving (Significant c.q. frauderisico) Het risico bestaat dat aanbestedingswetgeving niet wordt nageleefd. Dit kan het geval zijn als gevolg van de complexiteit van de wetgeving (significant risico). Ook kan dit bewust plaatsvinden door dezelfde diensten bij meerdere aanbieders onder te brengen, waardoor de omvang van dienstverlening per aanbieder beneden de aanbestedingsnorm blijft, of door opdrachten in meerdere losse overeenkomsten vast te leggen (frauderisico).</p> <p>Risico raakt de bewering rechten en verplichtingen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beoordelen van kosten per leverancier over een periode van 4 jaar om de totale omvang van dienstverlening te bepalen. • Detailcontrole op onderliggende contracten van kosten boven de aanbestedingsnorm om te toetsen of aanbesteding heeft plaatsgevonden. • Analyseren van kosten op indicaties dat zij onterecht niet zijn aanbesteed. <p>Vanuit onze werkzaamheden hebben we geen bevindingen onderkend.</p>
5	<p>Naleving wet- en regelgeving (significant) ODRA is actief in de publieke sector en dient zich derhalve te houden aan diverse wet- en regelgeving, waaronder in het bijzonder de WNT en het BBV. Door de complexiteit van deze wetten is een significant risico onderkend op het naleven van wet- en regelgeving.</p> <p>Risico raakt de beweringen rechten en verplichtingen en presentatie en classificatie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Controle van WNT-verantwoording op basis van het hiervoor geldende controleprotocol en consulteren van onze controlebevindingen bij ons bureau Vaktechniek. • Toetsen van de jaarrekening aan het BBV. • Beoordeling van wijzigingen in wet- en regelgeving en de gevolgen hiervan voor de omgevingsdienst. <p>Vanuit onze werkzaamheden hebben we geen bevindingen onderkend.</p>
6	<p>Onjuiste waardering van voorziening voor spaarverlof (significant) Als gevolg van de cao-wijziging in 2022 hebben medewerkers de mogelijkheid om bovenwettelijk verlof om te zetten in spaarverlof. De commissie BBV is van mening dat ten aanzien van het spaarverlof, in tegenstelling tot jaarlijks regulier verlof, een keuze gemaakt kan worden tot het opnemen van een verplichting in de balans. Doordat de waardering van deze post in de jaarrekening niet-routinematig is en vatbaar voor subjectiviteit, is hiertoe een significant risico onderkend.</p> <p>Risico raakt de bewering waardering en toerekening.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Controle op de aanvaardbaarheid van de gehanteerde uitgangspunten; • Controleberekening aan de hand van brondocumentatie; <p>Vanuit onze werkzaamheden komen geen materiële afwijkingen. Voor onze bevindingen met betrekking tot deze post wordt verwezen naar hoofdstuk 6.</p>

5. Risico's en response (3)

#	Risico-omschrijving	Werkzaamheden en bevindingen
7	<p>Onjuiste waardering harmonisatievoorziening (Significant) De waardering van deze post in de jaarrekening is niet-routinematig is en vatbaar voor subjectiviteit.</p> <p>Risico raakt de bewering waardering en toerekening.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beoordelen van uitgangspunten of deze verenigbaar zijn met de werkelijkheid • Rekenkundige juistheid vaststellen <p>Vanuit onze werkzaamheden hebben we geen bevindingen onderkend.</p>
8	<p>Onjuiste verwerking nieuwe huisvesting (Normaal) De nieuwe huisvesting heeft geleid tot materiële verwerking van investeringen en bijbehorende financiering in de jaarrekening. Omdat dit een niet-routinematig verwerking betreft hebben wij een risico onderkend ten aanzien van de juistheid hiervan.</p> <p>Risico raakt de bewering nauwkeurigheid, afgrenzing en voorkomen</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Controle op verwerking op basis van het wettelijke kader vanuit de BBV; • Deelwaarneming op onderliggende documentatie; • Controle op splitsing van de verschillende elementen. <p>Vanuit onze werkzaamheden hebben we geen bevindingen onderkend.</p>
9	<p>Onjuiste verwerking mutaties bestemmingsreserves (Normaal) Wij onderkennen een risico dat de verwerking van bestemmingsreserves onjuist plaatsvindt, bijvoorbeeld doordat de specifieke bestedingen waartoe de bestemmingsreserves zijn gevormd direct in de reserve worden verwerkt en niet via de staat van baten en lasten of dat de mutaties afwijken van de hiertoe genomen bestuursbesluiten.</p> <p>Risico raakt de beweringen waardering en toerekening en presentatie en toelichting.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Controle op het bestaan van directe mutaties ten laste van de bestemmingsreserve. • Vaststellen dat de mutaties in de bestemmingsreserves juist in de staat van baten en lasten zijn verwerkt en in overeenstemming zijn met (voorgenomen) bestuursbesluiten. <p>Vanuit onze werkzaamheden hebben we geen bevindingen.</p>

5. Risico's en response (4)

Frauderisico's in de controleverklaring

Wij zijn vanaf boekjaar 2022 (boekjaren die aanvangen op of na 15 december 2021) verplicht om in onze controleverklaring specifiek te rapporteren over de werkzaamheden die wij hebben verricht op het gebied van fraude. Deze verplichting is het gevolg van de behoefte aan informatie hierover van de gebruikers van de jaarrekening. Deze verplichting is opgenomen in NV COS 700 "Het vormen van een oordeel en het rapporteren over financiële overzichten". Naast een schriftelijke analyse van de belangrijkste frauderisico's en de bijbehorende maatregelen van fraudebeheersing in uw organisatie, vraagt deze verplichting ook om adequate toelichting over de risico's in de jaarrekening.

Voor de rapportage van de frauderisico's nemen wij een aparte sectie op in onze controleverklaring, waarin we een beschrijving kunnen opnemen van onder andere:

- de aangelegenheden en frauderisico's die (extra) aandacht vereisten bij de controle;
- de toelichting in de jaarrekening over deze onderwerpen;
- een korte beschrijving van de uitgevoerde werkzaamheden; en
- een indicatie van de uitkomsten van onze werkzaamheden of belangrijke waarnemingen.

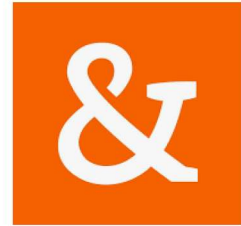
In de controleverklaring bij de jaarrekening 2022 van Omgevingsdienst Regio Arnhem zullen wij rapporteren over de volgende frauderisico's:

- Frauduleuze verslaggevingsfraude
- Oneigenlijke toe-eigening van gelden
- Naleving wet- en regelgeving

Tevens wordt beschreven welke werkzaamheden zijn uitgevoerd om voldoende en geschikte controle informatie te verkrijgen met betrekking tot de geïdentificeerde frauderisico's.

Voor een samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden, de bevindingen en de uitkomsten wordt verwezen naar de tabel op de vorige pagina. Tevens verwijzen wij naar bijgevoegd concept controleverklaring waarin de sectie met betrekking tot frauderisico's is opgenomen.

Overige

6. Uitkomsten Jaarrekeningcontrole (1)

Voordelig resultaat nader besproken

Het saldo van baten en lasten (na bestemming) bedraagt over het jaar 2022 € 53k voordelig, ten opzichte van een begroot sluitend saldo van 0.

Het gerealiseerde resultaat over 2022 kan ten opzichte van de begroting als volgt worden weergegeven:

Bedragen x € 1.000	Begroting 2022	Realisatie 2022	Afwijking
Baten programma's	21.256	22.024	768
Lasten programma's	15.452	16.086	-634
Overhead en onvoorzien	5.805	5.885	-80
Saldo baten en lasten	-1	53	54
Mutatie bestemmings- reserves	0	0	-
Gerealiseerd resultaat	-1	53	54

Resultaat

Over 2022 is een positief resultaat van € 53k gerealiseerd. ODRA heeft voorgenomen het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Door het voorstel komt de algemene reserve uit boven het ingestelde maximum van € 500K. In de loop der jaren zijn de baten van de omgevingsdienst gestegen door de aanvullende diensten die door de partners bij de omgevingsdienst zijn belegd. Het maximum van de algemene reserve is in dezelfde periode niet meegestegen. Wij hebben begrepen dat, mede in het licht van de vereiste robuustheid van omgevingsdiensten, een evaluatie plaatsvindt ten aanzien van de hoogte van de algemene reserve van de omgevingsdienst.

Begrotingsbeheer

Uit het schema blijkt dat de werkelijke lasten hoger zijn dan de door het algemeen bestuur geautoriseerde lasten, daarnaast zien we dat de baten tevens hoger zijn. Bij programma vergunningen, handhaving en advies zijn de kosten hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de toegenomen vraag vanuit de gemeenten en provincie. Bij de overige programma's zijn de kosten lager dan begroot.

In het hoofdstuk rechtmatigheidsbeheer gaan wij verder in op dit onderwerp.

6. Uitkomsten Jaarrekeningcontrole (2)

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

In het kader van de jaarrekening 2022 heeft uw gemeenschappelijke regeling een analyse uitgevoerd van topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben hierbij een correctie en presentatiewijzigingen voorgesteld. Deze correctie is verwerkt in de WNT-verantwoording van de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de toelichting na wijziging voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het dagelijks bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichting in de jaarrekening.

Schatkistbankieren

De centrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 10 miljoen plus 0,75% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 1.000.000. De benutting van het drempelbedrag wordt berekend als gemiddelde over alle bedragen in het kwartaal. Gemiddeld mag een decentrale overheid dus maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist hebben gehouden.

In het BBV zijn regels opgenomen over het rapporteren over (het gebruik van) het drempelbedrag in de jaarrekening. In de toelichting bij de balans moet worden gerapporteerd over het drempelbedrag en het gebruik daarvan in elk kwartaal. Teneinde de onrechtmatigheid hiervan te wegen in het accountantsoordeel wordt de mogelijke overschrijding met het geldende rentepercentage vermenigvuldigd zijnde het gemiste bedrag voor de staat. Bij ODRA is geen sprake van overschrijdingen.

6. Uitkomsten Jaarrekeningcontrole (3)

#	Jaarrekeningpost / onderwerp	Bevinding	Impact op jaarrekening
1	Voorzieningen	Door de mogelijkheid tot verlofsparen en de uitspraak van de commissie BBV hieromtrent dat hiervoor een voorziening moet worden opgenomen is door ODRA een voorziening in haar jaarrekening verwerkt. Omdat de personeelsadministratie nog niet zodanig is ingericht dat er een exacte uitsplitsing is te maken inzake bovenwettelijk en spaarverlof. Bij de waardering van de voorziening zijn dan ook aannames gedaan, waaronder het hanteren van een gemiddeld uurloon voor alle uren die zijn voorzien.	Wij constateren geen risico op een afwijking van materieel belang als gevolg van de gemaakte schattingen en daarmee op het niet volledig zijn van deze voorziening en stellen voor om de berekeningswijze in komende boekjaren nader te evalueren.
2	Contractenbeheer	<p>Bij onze controle op de juiste naleving van Europese aanbestedingsregels beoordelen wij de overeenkomsten met externe partijen op rechtmatigheid. Wij hebben in enkele gevallen vastgesteld dat verlengingen van overeenkomsten (in casu inhuur personeel) niet bevestigd zijn middels een overeenkomst.</p> <p>Het niet hebben van overeenkomsten of schriftelijke bevestigingen kan in juridische geschillen leiden tot aanspraken en ongewenste uitstroom van middelen bij de omgevingsdienst en ook tot het risico van onrechtmatige bestedingen in het kader van Europese aanbestedingsregels.</p>	Gezien de omvang van de bedragen die gemoeid zijn met onze constatering is geen sprake van onrechtmatigheid en daarmee geen impact voor de jaarrekening 2022. Wij raden u wel aan om in de interne procedures aandacht te hebben voor de continuering van dit type overeenkomsten.

7. Rechtmatigheidsbeheer (1)

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2022 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van de Commissie Bedrijfsvoering Auditing Decentrale Overheden (hierna: BADO) en het controleprotocol van ODRA. Voor het boekjaar 2022 hebben wij hierbij specifiek aandacht besteed aan de gevolgen van Covid-19 en de Oekraïne oorlog op de bedrijfsvoering en daarmee de jaarrekening en ons oordeel ten aanzien van de (Begrotings-)rechtmatigheid.

Begrotingscriterium

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd. Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

Het algemeen bestuur autoriseert de begroting (en begrotingswijzigingen) en geeft daarmee toestemming voor de uitvoering van het beleid en de daarvoor benodigde middelen. Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan het algemeen bestuur. Door een goede inrichting van de planning & controlcyclus zorgt het dagelijks bestuur er voor dat de begroting en budgetten worden bewaakt en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan het algemeen bestuur, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen.

Indien desondanks budgetten worden overschreden en niet meer gedurende het jaar kunnen worden voorgelegd aan het algemeen bestuur, is strikt genomen sprake van een onrechtmatigheid. Deze overschrijdingen hoeven echter niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Voor een juiste oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het algemeen bestuur geformuleerde beleid, deze wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten of kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen. Deze overschrijdingen dienen te worden weergegeven in de jaarrekening en kunnen door het vaststellen van de jaarrekening alsnog door het algemeen bestuur worden geautoriseerd.

Specifieke risico's als gevolg van Covid-19 en de Oekraïne oorlog

Ten eerste hebben wij aandacht besteed aan het risico dat de levering van producten of diensten gedurende 2022 niet (volledig) heeft plaatsgevonden als gevolg van Covid-19 of de oorlog, wat tot onrechtmatige betalingen zou hebben kunnen leiden. Wij hebben in onze controle geen bestedingen vastgesteld waarvoor dit het geval is.

Europese aanbestedingen

Als decentraal overheidsorgaan valt ODRA onder de Europese richtlijnen voor aanbesteden. In het geval de geraamde waarde van een opdracht evenveel of meer bedraagt dan de Europese drempelwaarden, moet ODRA deze in beginsel Europees aanbesteden. Voor diensten bedraagt deze drempel in 2022 € 215.000.

Wij hebben de opzet en het bestaan vastgesteld van de interne procedures van ODRA om te voldoen aan deze richtlijn en tevens een beoordeling uitgevoerd op de verantwoorde bestedingen in 2022 en hierbij geen onrechtmatigheid geconstateerd met betrekking tot de naleving van deze richtlijn.

7. Rechtmatigheidsbeheer (2)

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door het algemeen bestuur geautoriseerde begroting. Wij constateren de volgende overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de begroting.

Lastenoverschijding programma	Begrotingsafwijking
Programma vergunningen: €506K	Past binnen het bestaande beleid en wordt voornamelijk veroorzaakt door extra personeel. Tevens is de vraag van vergunning vanuit de partners een stuk hoger geweest dan begroot. Dit is tevens terug te zien in de hogere baten.
Programma toezicht en handhaving: €850K	Past binnen het bestaande beleid en wordt voornamelijk veroorzaakt door extra personeel. Tevens is de vraag van vergunning vanuit de partners een stuk hoger geweest dan begroot. Dit is tevens terug te zien in de hogere baten.
Programma advies: €188K	Past binnen het bestaande beleid en wordt voornamelijk veroorzaakt door extra personeel. Tevens is de vraag van vergunning vanuit de partners een stuk hoger geweest dan begroot. Dit is tevens terug te zien in de hogere baten.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten is door het dagelijks bestuur een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen de bestaande beleid of worden gecompenseerd door lagere binnen overige onderdelen van de programma's. Het dagelijks bestuur stelt het algemeen bestuur voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2022. Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings-)rechtmatigheid.

7. Rechtmatigheidsbeheersbeheer (3)

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw gemeenschappelijke regeling heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Niet financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij ODRA betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

Wijzigingen in 2023

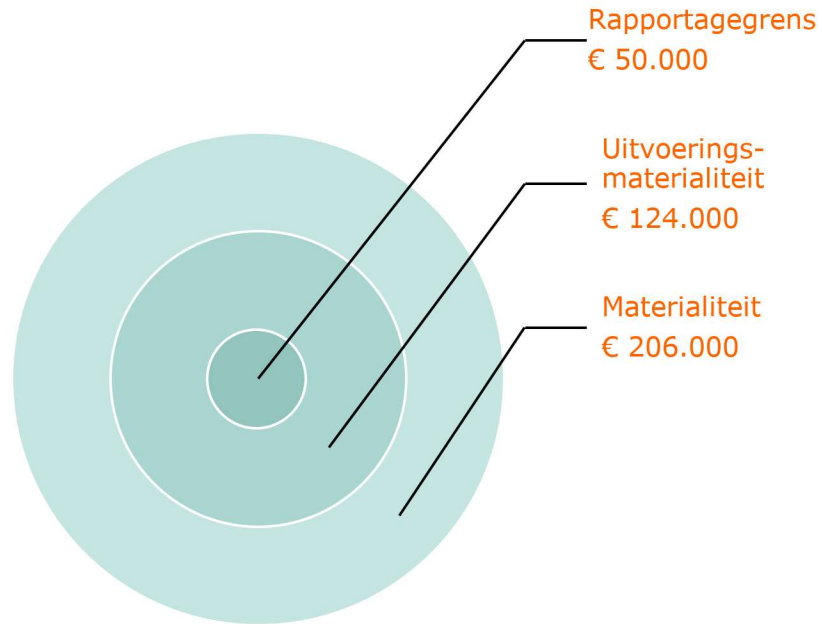
Vanaf 2023 zal het bestuur van ODRA zelf een rechtmatigheidsverantwoording op moeten nemen in de jaarrekening en hiervoor de noodzakelijk interne controleprocedures voor moeten uitvoeren en vastleggen. Omdat deze verantwoording onderdeel is van de jaarrekening geven wij met ons getrouwheidsoordeel in de controleverklaring tevens een oordeel over deze rechtmatigheidsverantwoording.

Ondanks dat wij in 2023 in onze controleverklaring geen specifiek oordeel meer zullen geven over de rechtmatigheid van de jaarrekening zullen wij in het kader van de getrouwheid wel moeten toetsen of het oordeel van het bestuur juist is. Wij zullen dan ook nog steeds werkzaamheden verrichten gericht op het vaststellen van de rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen financiële mutaties.

Bijlagen

Bijlage 1: Materialiteit

Goedkeurings-tolerantie	Goed-keurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeuren d
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-

Materialiteit (goedkeuringstolerantie)

Bij het uitvoeren van onze controle maken wij gebruik van een materialiteit. Het materialiteitsniveau geeft een niveau weer van de maximaal toegestane afwijking die in de jaarrekening mag voorkomen. Bij een totale afwijking boven dit niveau geeft de jaarrekening een onjuist beeld weer omtrent het vermogen en resultaat van de organisatie. De jaarrekening kan dan leiden tot onjuiste beslissingen van de gebruikers van deze jaarrekening. Door gebruik te maken van de materialiteit kunnen wij onze controle op een efficiënte wijze uitvoeren, waarbij wij niet elke mutatie hoeven te controleren.

Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekening dient te hanteren. De goedkeuringstolerantie is op 25 november 2021 vastgesteld door het algemeen bestuur. Gelijktijdig is tevens het normenkader vastgesteld.

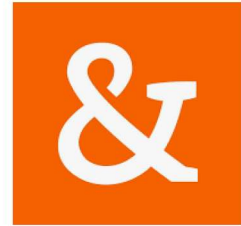
Op grond van de begrote lasten 2022 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten € 206.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden € 618.000 (3% van de lasten). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Uitvoeringsmaterialiteit

Omdat onze controle een risicogerichte aanpak kent en (daardoor) geen integrale controle betreft, bestaat het risico op de zgn. 'onontdekte fout'. Om dat risico aanvaardbaar laag te houden, hanteren wij in onze controle de uitvoeringsmaterialiteit. Afhankelijk van het ingeschatte risico en voor evaluatiedoeleinden bedraagt deze 60% van de materialiteit (conform vorig jaar).

Rapportagegrens

Het rapporteringsbedrag, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door het algemeen bestuur bepaald op een minimumbedrag van € 50.000.

Bijlage 2: SiSa-verantwoording

TABEL VAN FOUTEN EN ONZEKERHEDEN 2022

Berichtgeverinformatie

Vul in het tabblad 'Overzicht uitkeringen' de informatie in waarop de tabel/het rapport van bevindingen betrekking heeft.

Type overheidslaag: Gemeenschappelijke regeling
Naam berichtgever: Omgevingsdienst Regio Arnhem
Berichtgevercode: 826
Rapportage-periode: 2022

Vindplaats: Deze tabel is in het rapport van bevindingen van de accountant te vinden op pagina:

Pagina 25 (bijlage 2)

Strekking controleverklaring rechtmatigheid: vul hier de strekking van de accountantsverklaring in

Goedkeurend

Strekking controleverklaring getrouwheid: vul hier de strekking van de accountantsverklaring in

Goedkeurend

Fouten en onzekerheden 2022

Nr	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
IenW E93	SPUK IBP	Fout	€ 0	In de verantwoording is exacte bedrag van het subsidie-voorschot opgenomen.
IenW E93	SPUK IBP	Onzekerheid	€ 0	Er waren nog geen kosten in 2022.
EZK F21	SPUK energie	Fout	€ 0	In de verantwoording is exacte bedrag van het subsidie-voorschot opgenomen.
EZK F21	Spuk energie	Onzekerheid	€ 0	Er waren nog geen kosten in 2022.

Colofon

de Jong & Laan
Pascalweg 2
6662 NX Elst

Elst@jonglaan.nl
www.jonglaan.nl

---

deJong&Laan

Uw contactpersonen bij de Jong & Laan zijn:

Craig Brom
Controleleider
Elst
+31 683610205
Craig.brom@jonglaan.nl

Niels van der Wolf
Externe accountant
Elst
+31 651080801
Niels.van.der.wolf@jonglaan.nl

Oplegnotitie agendapunt:

Betreft : MT Themasessie Partneroverleg Dagelijks Bestuur Algemeen Bestuur

Datum van overleg: 13-4-2023

Steller(s) van het stuk: Controller ODRA

Onderwerp: Begroting 2024

Aantal bijlagen: 1

Doel behandeling onderwerp: Beeldvormend Oordeelsvormend Besluitvormend

---

Advies of voorstel aan de deelnemers:

Aan het Algemeen Bestuur wordt gevraagd:

- Akkoord te gaan met de begroting 2024
- Te beslissen of deze kan worden aangeboden aan de Raden en Staten van de partners met het verzoek om hierop zienswijzen in te dienen.

Argumenten voor bovenstaand advies of voorstel:

In de bestuursvergadering van december 2022 zijn de uitgangspunten voor de begroting 2024 vastgesteld. In januari/februari 2023 zijn gesprekken gevoerd met de partners over deze uitgangspunten, trends en ontwikkelingen voor 2024. Dit heeft geresulteerd in een voorlopig (en geaccordeerd) werkprogramma 2024 per partner.

Deze werkprogramma's vormen, samen met de in december 2022 door AB vastgestelde kaders (normeringen) uit de uitgangspuntennotitie, de basis voor deze begroting 2024.

In de GR is bepaald dat de begroting voor 30 april moet worden aangeboden aan de raden en Staten.

Samenvatting:

ODRA presenteert een sluitende begroting voor 2024.

- De omvang (omzet) in de begroting 2024 is € 24,1 miljoen (de realisatie 2022 was € 22,0 miljoen);
- Het uurtarief voor 2024 wordt met € 7,- verhoogd tot € 99,- Dit om de structurele effecten van de komende gemeentelijke CAO en inflatie op te vangen.
- De omzetgroei van € 2,1 miljoen tussen 2022 en 2024 is voor ruim € 1,6 miljoen gerelateerd aan de tariefsverhoging, een half miljoen is volume groei.
- Het overheadpercentage neemt af van 26,8% (in 2022) naar 25,1% en voldoet daarmee aan het lange termijn doel dat ODRA heeft gesteld.
- Het besparingsdoel op huisvesting en ict (ad € 150.000 exclusief indexering) ten opzichte van de initiële begroting 2022 is gehaald en opgenomen in deze begroting.

Toelichting op bovenstaande:

Na het vaststellen van de uitgangspunten in december 2022, is de CAO voor 2023 vastgesteld. De afspraken in die CAO leiden tot hogere structurele kosten dan in de uitgangspuntennotitie is aangenomen. Desondanks bieden we een begroting 2024 aan, die uitgaat van hetzelfde tarief als in de uitgangspuntennotitie, nl € 99,- per uur. Extrapolatie vanuit de realisatie 2022 (beter zicht op de

kosten voor huisvesting en ICT) en doorrekening van de concept de werkpakketten 2024, geeft meer marge om de hogere kosten uit de CAO op te vangen.

Daarnaast is er een inschatting gemaakt voor potentieel werk ad € 1,7 miljoen voor (subsidie) projecten (SPUK) en aanvullende opdrachten. Hiervoor is nog weliswaar nog geen definitief fiat voor financiering, echter gezien de ervaringen dat er veel aanvullend werk wordt afgesproken, achten we het risico van te hoog ingeschatte omzet in als 'laag'. (dit is toegelicht in bijlage 4 van de begroting).

De effecten die in de begroting 2024 zijn opgenomen gelden al grotendeels in 2023, zoals de CAO en hoge inflatie. Deze zijn maar ten dele in de begroting 2023 verwerkt, het was niet bekend toen de begroting 2023 werd opgesteld (maart 2022). Dit geldt ook voor de nu definitieve ingangsdatum omgevingswet en een groot aantal subsidie projecten.

De begroting 2023 gaat uit van € 20,6 miljoen. Bovenstaande leidt ertoe dat we een voorstel voor begrotingswijziging gaan indienen. Besluitvorming hierover is gepland in de vergadering van september.

We vragen speciale aandacht voor de risico paragraaf in relatie met het weerstandsvermogen. (zie ook opleg notitie bij de jaarrekening).

In de begroting is in paragraaf 36 de financiële weerbaarheid van ODRA beschreven. De conclusie die daaruit getrokken kan worden is dat ons weerstandsvermogen laag is. Het eigen vermogen is sinds de oprichting van ODRA gedaald van circa 3,5% van de omzet naar nu 2,3% van de omzet. De risico's in de normale bedrijfsvoering worden ingeschat op circa 4%.

Vervolg:

Na bespreking in het DB en AB wordt de begroting aangeboden aan de Raden en Staten van de partners. Conform de GR geldt dat dit kan tot 30 april.

De planning van ODRA is om dit binnen enkele dagen na de vergadering van 13 april te doen; bij een aantal partners zijn de deadlines erg krap, opdat zij de juni-vergadering van de raad de begroting willen inbrengen.

De regisseurs ontvangen van ODRA een voorbeeld aanbiedingsbrief, die zij kunnen gebruiken voor het aanbieden van de stukken. Komende week wordt ook deze begroting gelay-out en gedrukt in ODRA stijl, zodat deze kan worden aangeboden.

De Raden en Staten hebben 12 weken voor het indienen van de zienswijzen. Hierdoor kan het definitief vaststellen van de begroting 2024 plaatsvinden in de vergadering van het AB in september.

Indien dit onderwerp ook in bestuurlijke routing behandeld moet worden, geef dan onderstaand de verwachte behandelingsdata aan.

Verwachte datum in Themasessie	: Klik en kies een datum
Verwachte datum Partneroverleg	
Verwachte datum Dagelijks Bestuur	13 april 23
Verwachte datum Algemeen Bestuur	13 april 23

ODRA

Begroting 2024

(versie 0.99 bestuur)

Inhoud

Voorwoord: Crisis of verwaarloosd probleem?.....	3
Hoofdstuk 1	4
A. Economische en maatschappelijke ontwikkelingen.....	4
B. Bestuurlijke ontwikkelingen en verandering VTH-stelsel.....	8
C. Ontwikkelingen in wet- en regelgeving.....	9
D. Ontwikkelingen in de organisatie ODRA	12
Hoofdstuk 2	14
E. Trends voor de programma-begroting 2024.....	14
Hoofdstuk 3	20
F. Financieel beleid	20
G. Programma en categoriale begroting	23
H. Meerjarenraming.....	27
I. Geprognosticeerde Balans en financiële kengetallen.....	28
Hoofdstuk 4.	32
J. Risico' s voor de begroting 2024	32
Hoofdstuk 5. Ondertekening	33
Bijlage 1. Overzicht producten.....	34
Bijlage 2. Overzicht diensten.....	35
Bijlage 3. Overzicht bijdragen klanten	37
Bijlage 4. Overzicht materiele kosten	36

Voorwoord: Crisis of verwaarloosd probleem?

De wereld waarin we leven wordt steeds complexer, onvoorspelbaarder en niet iedereen kan met die onzekerheden omgaan. Steeds vaker raken mensen de weg kwijt. Het is niet gek dat dan problemen ontstaan die lastig of misschien zelfs onmogelijk op te lossen zijn. We komen dit in onze praktijk regelmatig tegen. Unieke problemen, omdat de informatie onvolledig is of tegengesteld en de omgeving steeds verandert. In de vakliteratuur heten dat wicked problems. Die komen we landelijk tegen, zoals oplossen van etnisch ongelijkheid of verkleinen van de inkomensverschillen of op peil houden van de gezondheidszorg, maar ook in wijken waar wij geconfronteerd worden met moeilijk op te lossen kwesties.

We spreken in Nederland nogal snel over een crisis. Als we niet oppassen is alles een crisis. Ik citeer in dat verband filosoof Daan Roovers tijdens een bijeenkomst van de Groene Metropool regio Arnhem Nijmegen: 'Hebben we het over een crisis of een verwaarloosd probleem?' Deze woorden zetten me aan tot nadenken. Voor het werk dat wij doen is die vraag ook relevant.

Bij aanpakken van een crisis ontbreekt al snel de democratische controle. Denk aan de Covid-pandemie, dat vraagt om 'militaire aanpak'. Daar kan ik me wat bij voorstellen, maar als we over die andere maatschappelijke opgaven spreken, zoals klimaatverandering, energietransitie, woningbouwopgave en opvang van vluchtelingen en daklozen, zie ik ook dat dit complexe vraagstukken zijn, maar een crisis?

Het zijn vraagstukken waar juist veel mensen over mee moeten praten. Niet alleen de politici en bestuurders, maar ook ondernemers en burgers. Verantwoordelijkheden delen en niet voor ons uitschuiven, want voor dit type vraagstuk is draagvlak bij inwoners en lokale bestuurders essentieel. Dat is een belangrijk verschil met een crisis. Natuurlijk is acceptatie van crisismaatregelen een issue, maar een echte crisis vraagt een ander type aanpak: niet polderen maar doen!

Terug naar onze praktijk. Bij controles komen toezichthouders nog wel eens in een situatie terecht die in jaren zo is gegroeid, maar goed beschouwd onverantwoord en niet veilig is. Dan ontbreekt het aan 'haakjes' om op te treden of de regels zijn op meerdere manieren uit te leggen. Het gevolg is dat de ongewenste situatie blijft voortbestaan. De toezichthouder moet ter plekke kiezen tussen een slechte optie of een iets mindere optie. En dan doe je het al snel niet goed als uitvoeringsdienst. Krijgen de media daar lucht van, dan wordt het crisis vocabulaire uit de kast gehaald.

De ervaring leert dat vaak pas na vele maanden de aangetroffen situatie wordt aangepakt. Dit is exemplarisch voor een deel van ons werk. Soms moeten onze mensen tot tien tellen, op hun handen zitten en accepteren dat zij niets kunnen doen binnen de geldende wet -en regelgeving. Moet je dan spreken over een crisis? Of is het een verwaarloosd probleem, in de woorden van Roovers? Het antwoord is afhankelijk aan wie je de vraag stelt. Ik noem niet snel iets een crisis. In relatie tot ons werk denk ik eerder aan een verwaarloosd probleem. Want we, alle instanties en overheden bij elkaar, voorzien niet altijd voldoende scherp wat de gevolgen kunnen zijn van matige vergunningen, onduidelijke regelgeving en traag optreden.

Zoals filosoof Roovers zegt: 'Het probleem van één persoon oplossen, is het probleem voor velen oplossen.' Dat is een uitdagend citaat. Ik zie het als een oproep om scherp te zijn en oog te hebben voor de impact van beleid en keuzes. Dat is ook voor 2024 onze opdracht!

Ruben Vlaander *Directeur Omgevingsdienst Regio Arnhem*

Hoofdstuk 1

Op het moment van schrijven van deze begroting, zijn de uitslagen van de Provinciale – en waterschapsverkiezingen bekend. De verwachting is dat er colleges en besturen komen met andere samenstelling en politieke kleur. Voor het werk van de omgevingsdiensten in Gelderland is relevant waar de parlementen van de waterschappen en de provincie hun accenten leggen en prioriteiten kiezen. Ongetwijfeld zullen de maatschappelijke vraagstukken, waar het Kabinet momenteel oplossingen voor zoekt, regionaal een (andere) vertaling krijgen .

De regio's zijn voor de uitvoering van Rijksbeleid altijd belangrijk geweest, maar worden met de gebiedsgerichte aanpak waar dit Kabinet op inzet, nog belangrijker. Zoals woningbouw, natuurbescherming, klimaatadaptatie en de miljarden die gereserveerd zijn voor de transitie van de landbouw, energie en circulaire- en minder fossiel afhankelijke economie.

De grote maatschappelijke uitdagingen zijn samen te vatten als het conflict over de ruimte. De ruimte is schaars in Nederland en de claims zijn groot en van gecoördineerde ruimtelijke ontwikkeling is vooralsnog geen sprake. In deze complexe dynamiek heeft ODRA haar plannen vormgegeven. Het zijn vele issues die aandacht vragen van ODRA.

Als de landelijke en lokale trend van een versnipperd politiek landschap en polarisatie doorzet in het provincie- en waterschapbestuur, zal dat de slagvaardigheid in de besluitvorming niet altijd ten goede komen. Wat de effecten zijn, kunnen we nog niet zeggen. Het risico van vooruitschuiven van de 'hete aardappel' is niet ondenkbaar. ODRA heeft de ambitie om met een meerjarenbeleidsplan minder afhankelijk te zijn van deze politieke dynamiek. Samen werken aan een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving is en blijft onze missie.

Met deze begroting 2024 zetten we de consequenties, voor zover deze zijn te overzien, op een rij en beantwoorden de vraag: Wat betekenen de maatschappelijke uitdagingen in het fysieke domein voor ons werk en de financiën in de komende jaren?

Deze trend-beschrijvingen zijn een opmaat voor een meerjarenbeleidsplan dat we medio 2023 willen gaan opstellen.

A. Economische en maatschappelijke ontwikkelingen

1. *Krappe Arbeidsmarkt*

Voor veel overheidsorganisaties geldt dat de krapte op de arbeidsmarkt besturen en management veel hoofdbrekens kost. We vissen veelal in dezelfde vijver en zijn op zoek naar die ene specialist. En van de nieuwe medewerkers wordt niet alleen verwacht dat ze goed zijn in hun vak, ze moeten meer dan ooit begrijpen en anticiperen op de verwachting die 'klanten' en samenleving hebben over ons werk. De veranderingen eisen een adequaat personeelsbeleid, zowel kwantitatief, maar zeker ook een investering in kwaliteit.

Zoals gezegd worden we geconfronteerd met een krappe arbeidsmarkt, relatief veel verloop en pensionering van medewerkers en, mede door de hoge inflatie, oplopende loonkosten en hogere tarieven voor externe inhuur. De krappe arbeidsmarkt is een goudmijn voor recruiters en bureaus voor werving en selectie. Ons beleid is erop gericht om meer specialisten zelf op te leiden, conform de eisen van de kwaliteitscriteria (versie 2.2). Zelf opleiden versus inhuur is echter een afweging tussen kosten, productiviteit, flexibiliteit en kwaliteit.

In samenwerking met de omgevingsdiensten in Gelderland wordt campagne-matig online (filmpjes) en bij evenementen gewerkt aan meer naamsbekendheid voor het werk van omgevingsdiensten. In beeld en geluid zetten we 'eigen mensen' in, bezoeken we hogescholen, banenbeurzen en geven inleidingen op relevante podia.

- *Ultimo 2023 hebben we een strategisch personeelsplan, mogelijk als onderdeel van het meerjarenbeleidsplan. Het plan wordt de 'gids' voor meerjarig personeelsbeleid.*

2. Woningbouw

De provincie Gelderland stuurt vanuit een landelijke opdracht, aan op versnelling van de bouw van woningen. Geschikte locaties vinden is een issue, dus verschuift de aandacht naar minder geschikte grond. Er is een bovenregionale aansturing van bouw- en ruimtegebrek nodig, dat meer en beter zal moeten worden vastgelegd in de bestemmingsplannen/omgevingsplannen.

We zullen de rijks-brede opdracht om woningen te realiseren merken in het aantal bouwvergunningen en -controles. Ontwikkelingen van industrieterreinen en alle eisen die op het gebied van energie zullen worden gesteld aan de gebouwde omgeving zijn ook zeer bepalend, waarbij de uitkomsten van het stikstofdebat natuurlijk wel een onzekere factor vormen.

Een relatief nieuwe ontwikkeling is dat inwoners van de stedelijke gebieden in West-Nederland de onrust daar verruilen voor de relatieve rust in Oost-Nederland. Nu voor velen het hybride werken (thuis-kantoor) gemeengoed is en de verbindingen met het Westen goed zijn, is de trek naar het Oosten groter geworden. Dat heeft effect op de woningmarkt in ons werkgebied (beschikbaarheid woningen, prijsopdrijving, verbouwen en aanbouwen).

- *Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving betekent het een toename van volumes en complexiteit. En dat is werk aan de winkel. Ook voor onze toezichthouders bodem.*
- *Met de komst van de Omgevingswet verandert het proces voor het aanvragen van bouwen en verbouwen van huizen. Het wordt voor de initiatiefnemer makkelijker, maar heeft door de gekoppelde wetgeving (Wkb) ook effect op de positie van toezicht en de inkomsten (leges) voor gemeenten.*

3. Leefbaarheid

Bovengenoemde ontwikkelingen raken bedrijven en burgers in ons werkgebied direct. In sommige regio's zal komende jaren veel meer gebouwd moeten worden. Waarschijnlijk, en op veel plekken onvermijdelijk, gaat woningbouw de hoogte in. Dat geeft binnenstedelijk druk op de beperkte ruimte en leidt vaker tot overlast. Overlast die gemeld wordt en waar de normen in wetgeving en beleid niet altijd de oplossing bieden, zal dialoog, mediation en acceptatie onderdeel van de aanpak moeten

zijn. Via klachten en onze contacten met inwoners/omwonenden en brancheorganisaties kunnen we relevante input leveren voor het beleid van onze partners. Elke klacht is in principe input voor beleid.

In de steden is de vraag naar woningen en locaties voor bedrijven groot, op het platteland lopen dorpen leeg, stoppen boeren en staat het ontwikkelen van bedrijventerreinen als verdienmodel voor gemeenten onder druk. Leefbaarheid krijgt zo niet alleen een landelijke-, maar ook een stedelijke dimensie. In 'Den Haag' gaan stemmen op meer landelijke regie te nemen op de ruimtelijke ontwikkelingen. Onder meer via de Nationale Omgevingsvisie (Novi en Novex).

Geluidsoverlast, geuroverlast, meer klachten over burens, gezondheidsschade, weinig groen, hittestress, waterberging, etc. zullen ons werk beïnvloeden. De stad-platteland discussie krijgt nieuwe dimensies als de 'zak met geld' en de 'overlast' verdeeld moeten worden. Veel stedelijke ambities vallen neer in landelijk gebied.

- *We gaan vaker en gericht communiceren met de omgeving. Dat wordt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet ook van ons gevraagd. ODRA organiseert de omgevingstafels of sluit aan bij de tafels die gemeenten zelf organiseren. Het adagium is: een buurt die ergens tegen is, is ook ergens voor. De kunst wordt om bijvoorbeeld aan dialoogtafels bondgenoten te vinden voor een gewenste ruimtelijke ontwikkeling.*
- *Toezichthouders en handhavers staan met de voeten in de klei en hebben naast kennis van bedrijven ook veel sociale kennis over een gebied. Het overzicht van klachten en de contacten met omwonenden en bedrijven die wij hebben, zijn voor de beleidsmakers van onze partners waardevolle input; niet overal kan alles.*

4. Bedrijvenbestand

De verwachte economische ontwikkelingen leiden tot een gewijzigd en groter bedrijvenbestand in een aantal gemeenten. Bedrijven stoppen, nieuwe bedrijven komen, kleine bedrijven worden groter, internationale bedrijven zoeken een locatie om zich te vestigen en bedrijven stoten activiteiten af en voegen nieuwe activiteiten toe.

Vanuit het oogpunt 'als er iets gebeurt bij een bedrijf...' en wij kennen het bedrijf niet of onvoldoende, ligt het risico van incidenten en negatieve publiciteit om de hoek. En daar houden inwoners van gemeenten en ook hun bestuurders niet van. Meer bedrijvigheid betekent voor gemeenten derhalve ook meer vergunningaanvragen en meer toezicht; juist om genoemd risico te verkleinen.

Vanuit Den Haag wordt naar aanleiding van verschillende rapporten verdere aanscherping van het beleid (Interbestuurlijk programma VTH-stelsel) ten aanzien van milieucriminaliteit (wetgeving) en ondermijning ingezet. Het bewustzijn bij bestuurders wat de impact van milieucriminaliteit en ondermijning betekent voor nu en voor later, groeit. Van bestuurders wordt verwacht dat zij optreden en niet weggijken.

Dat betekent in zekere zin een paradigma-shift: 'de rode loper uitleggen' voor bedrijven en 'ruim baan voor ondernemers' omwille van werkgelegenheid en economische groei heeft ook een

keerzijde. Maatschappelijk verantwoord ondernemen met en in de leefomgeving is een betere en duurzamere strategie dan toezichthouders en handhavers op het terrein. De knop moet om.

Bestuurders beseffen dat en verwachten van hun diensten proactief handelen en adequate advisering. Monitoren van activiteiten op bedrijventerreinen en vrijkomende agrarische gebouwen, bijvoorbeeld, is input voor bestuurlijke acties, toezicht en handhaving en daarmee is optreden direct van invloed op een veilige leefomgeving.

Wetgeving zal ons in staat gaan stellen om in de strijd tegen milieucriminaliteit (en in de bouw) en ondermijning (vastgoed, uitbuiting, e.d.) meer gebruik te maken van data-analyses en data-koppelingen (bijv. gebruik elektriciteit, water, UWV, KvK, etc.), die een indicatie kunnen zijn voor ongewenste praktijken. Doorlichting van het bedrijvenbestand, en continue actualisatie van dit bestand, en vestigingsbeleid (vergunningen) is een belangrijk aandachtspunt de komende jaren. Kennis en expertise van omgevingsdiensten is van onschatbare waarde.

- *Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving is het van belang het bedrijvenbestand op orde te hebben en de vinger aan de pols te houden bij hetgeen buiten gebeurt. Door goede registratie en het actueel houden daarvan, worden we in staat gesteld slimmer en effectiever toezicht te houden. Om dit te bewerkstelligen, investeren we de komende jaren in de kwaliteit van data (beheer) en intensievere samenwerking met andere diensten.*
- *We bereiden ons met onze opdrachtgevers voor op de klimaatmaatregelen. Klimaatmaatregelen zien we terug via het energiespoor (besparen), de reductie van broeikasgassen door opwekken van wind, water en bio-energie (vergunningen en toezicht) en aanpassingen in het landschap (voor dijken en waterberging) waar grondtransporten voor nodig zijn.*
- *Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving betekent het klimaatbeleid dat we vaker ondernemingen zullen adviseren en meedenken om te kunnen voldoen aan het klimaatbeleid (via projectgelden - denk aan energie-advisering, best beschikbare technieken, toezicht grondtransporten). Ook zullen onze medewerkers hierop (bij) geschoold moeten worden.*
- *Intensiveren en verbeteren van de samenwerking met andere opsporings- en inspectiediensten (denk aan IL&T, OM, politie, arbeidsinspectie, FIOD, RIEC Oost Nederland, e.d.) draagt bij aan effectiever aanpakken van milieucriminaliteit en ondermijning.*

5. Stikstofbeleid

Het stikstofbeleid is een verdeelvraagstuk en een reductievraagstuk in één. Voor de bouw (woningen, infrastructuur, wind- en zonneparken) is stikstofruimte nodig, voor natuurontwikkeling moet de depositie van stikstof juist naar beneden en wordt gekeken naar reductie aan de bron. Welke sector levert in en welke sector 'krijgt' stikstof? Het totaal van de uitstoot en depositie moet terug, dat ligt vast in Europees beleid en Europese- en nationale richtlijnen en wetten.

Het is op dit moment lastig in te schatten welk effect de stikstofmaatregelen hebben voor ons werk. Als Wnb-vergunningen (Wet natuurbeheer) niet verleend kunnen worden, heeft dat ook gevolgen voor de omgevingsvergunning milieu (Wabo). De vraag hangt boven de markt of omgevingsdiensten

een rol krijgen in toezicht en handhaving van de stikstofafspraken. Op pilotbasis houden we voor een beperkte groep bedrijven toezicht op Wnb-vergunningen.

- *Voor vergunningverlening, toezicht en handhaving betekent het stikstofbeleid zeer waarschijnlijk extra controles en advisering over Wnb-vergunningen voor bedrijven die een Wabo-vergunning aanvragen.*
- *Daarnaast zullen we komende jaren projecten opstarten die bijdragen aan de doelstelling van de energietransitie en circulaire economie en daarin is naast de bekende broeikasgassen (methaan, CO₂) stikstof een van de componenten. Integrale toetsing wordt onderdeel van onze werkwijze.*

B. Bestuurlijke ontwikkelingen en verandering VTH-stelsel

6. Commissie Van Aartsen

Vanuit het ministerie van I&W wordt via het Interbestuurlijk Programma (IBP) invulling gegeven aan de aanbevelingen die de Commissie van Aartsen en de Algemene Rekenkamer in het voorjaar van 2021 publiceerden. In het IBP werken IPO, VNG, Omgevingsdienst NL en de landelijke opsporings- en inspectiediensten samen om het VTH-stelsel te verbeteren. Het IBP-programma is eind 2022 van start gegaan, onder meer met landelijke subsidies voor de op te starten onderzoeken en pilots. In 2023 zullen de ontwikkelingen helder en concreter worden. Dit kan nog van grote invloed zijn op de exploitatie in 2024 van ODRA, maar zijn nu sporadisch te kwantificeren, en dus in deze begroting nog niet opgenomen. Het VTH-stelsel zal veranderen, maar het tempo en de richting zijn nog onderwerp van debat en onderzoek.

- *Het is niet ondenkbaar dat de hele begroting op andere financieringsprincipes of structuur (qua programma indeling en taakvelden) moet worden gebaseerd.*

7. Robuust en vertrouwen

Vanaf de oprichting van de omgevingsdiensten als een direct gevolg van grote incidenten (onder meer vuurwerkramp Enschede), zijn *robuust, deskundig, nabij en onafhankelijk* de woorden geweest die steeds weer om een nadere positionering vragen. We hebben in de verschillende discussies positie moeten verwerven en moeten verdedigen. Komende jaren zal het vraagstuk robuust (voldoende expertise en onafhankelijk, financieel sterk) in Gelderland zeker aan de orde zijn.

We hebben veel taken verdeeld en de focus is te weinig gericht op wat ons bindt en wat we beter kunnen doen in het belang van de inwoners en ondernemers in Gelderland. Onze omgeving verwacht dat de omgevingsdienst optreedt en deskundig is en ondernemingen met gezag kan aanspreken op hun gedrag. Daar zullen we komende jaren continu onze focus op hebben.

- *Dat vraagt investeringen (in mensen, in samenwerking, in uitwisseling, in ICT) van de eigenaren, opdrachtgevers en opdrachtnemer (ODRA) om de gezonde, veilige en duurzame leefomgeving te borgen.*

8. Uitvoeringsdiensten

De politieke debatten in Den Haag over de Toeslagenaffaire zijn goed beschouwd debatten over de uitvoerbaarheid van wet- en regelgeving en over de rol van 'incidentenpolitiek' en daarmee over de positie van uitvoeringsdiensten in het realiseren van politieke wensen.

De discussie in de Kamer gaat over vertrouwen in de politiek, overheid en uitvoeringsorganisaties, de inzet van ICT en algoritmes (zwarte lijsten), over de afstand overheid-burger, polarisatie en polarisatie in een versnipperd politiek landschap. Factoren die direct of indirect invloed hebben op de organisaties, zoals ODRA, die voor de uitvoering van beleid verantwoordelijk zijn.

Maar uitvoeringsdiensten zijn ook een stabiele factor in een politiek dynamische tijd. Is komende jaren sprake van 'herwaardering en herpositionering', meer onafhankelijk en op grotere afstand van het bestuur van de uitvoeringsdiensten, dan zal dat ongetwijfeld invloed hebben op hoe wij ons werk kunnen doen.

- *Wij kiezen nadrukkelijk om 'de bedoeling' centraal te stellen. Het gaat ons om een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. VTH is een van de instrumenten om dat te bereiken, maar ook actief meedenken in de beleidscyclus over de uitvoerbaarheid en gerichte communicatie zijn interventies die aan het doel bijdragen.*

9. Rijker verantwoord

Maar wat we doen, moeten we ook vaker 'vertellen en laten zien'. Tal van kwesties laten wederom zien dat verantwoording, transparantie en openheid bepalende factoren zijn voor acceptatie en naleving van wet- en regelgeving en de legitimiteit van onze organisatie. 'Onder de pet houden' wordt maatschappelijk niet langer geaccepteerd. We zien dat eerlijkheid, openheid en delen van de (bestuurlijke) dilemma's door burgers, bedrijven en organisaties worden gewaardeerd. 'Eromheen draaien' niet. De Wet Open overheid (Woo), en eerder ook de regelgeving over toegankelijkheid van websites en archivering, wijzen ons de weg. We kiezen voor een aanpak die past bij het gedachtegoed achter Rijker Verantwoorden.

- *We zetten in op transparante (lean) werkprocessen, zelfbewust verantwoord en duidelijk zijn over ons werk en we werken aan contact en vertrouwen bij burgers en ondernemingen. We schaven aan onze werkprocessen vanuit het lean-gedachtegoed en Rijker Verantwoorden. We ontwikkelen nieuwe inzichten over hoe we de effecten (outcome) van ons handelen inzichtelijk kunnen maken.*

C. Ontwikkelingen in wet- en regelgeving

10. Omgevingswet

Dat de invoering van de Omgevingswet verschillende keren is uitgesteld, geeft aan hoe ingewikkeld deze operatie is. De wet heeft impact op ons werk. De Eerste Kamer heeft dinsdag 14 maart ingestemd met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Een verandering, van belang voor de begroting, is onze Producten- en Diensten Catalogus (PDC). De veranderingen die nodig zijn voor de Omgevingswet zijn al in de werkpakketten vanaf 2022 gebruikt. Uit de praktijk zal

moeten blijken of die reeds doorgevoerde wijzigingen adequaat zijn. Mogelijk dat dit in 2025 tot aanpassing leidt.

De Wet Kwaliteitsborging (Wkb) en bodemtaken (zie hieronder) zijn eveneens apart gekwantificeerd.

Inhoudelijk bereiden we ons al ruim twee jaar voor op de omgevingswet. Dat doen we samen met onze partners en onder andere via pilots, omdat de implementatie van afspraken en werkwijzen een gezamenlijke opgave is en praktisch moeten gaan werken.

We hebben de ambitie dat onze medewerkers actief meedenken over omgevingsvisies en omgevingsplannen die gemeenten moeten opstellen, met oog voor de menselijke maat en de bedoeling centraal. Dit zijn voor ons in de uitvoering belangrijke kaders.

We leiden toezichthouders op voor risico- en informatie gestuurd toezicht en vergunningverleners voor integraal afhandelen van een aanvraag. De samenwerking met de collega's binnen ODRA en met collega's van de gemeentelijke afdelingen Ruimtelijke Ordening en Economische zaken wordt intensiever. De initiatiefnemer zal nog meer dan voorheen de verschillende overheden of diensten, als één overheid willen zien optreden.

- *Het interne programma Omgevingswet heeft als doel dat we uiterlijk 1 januari 2024 klaar zijn voor de Omgevingswet. We hebben werkafspraken gemaakt, we zetten in op het omgevingsplan en adviseren over verplichte programma's, we zijn betrokken bij toepasbare regels en vragenbomen voor onze dienstverlening en bij het aansluiten van onze digitale systemen op het Digitaal Stelsel Omgevingswet.*

11. Private kwaliteitsborging (Wkb)

Tegelijk met de Omgevingswet wordt ook de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) van kracht. In de bouw zal onder invloed van deze wet veel veranderen, ook voor onze medewerkers. Onder de Wkb moet de particuliere- en zakelijke opdrachtgever via een private kwaliteitsborger een risicobeoordeling laten uitvoeren. We kijken onder meer naar wat de invloed van privatisering is op capaciteit en taken van ODRA, maar het hoofddoel van de Wkb is het verbeteren van de bouwkwiteit, verbeteren van de positie van de particuliere- en de zakelijke bouwconsument en verminderen van de zogenoemde faalkosten. En daar hebben we mee te leven en te dealen.

We hebben een belangrijke rol als uitvoerder om te signaleren en te adviseren op de milieuspecialismen, onder andere geluid, licht, geur en externe veiligheid. Dit zal komende jaren alleen maar toenemen gezien de ontwikkelingen op de evenementenmarkt en festivals.

- *We gaan niet meer vooraf toetsen, maar achteraf. Vooraf zoeken we juist de samenwerking en nemen een adviesrol op ons. Bij oplevering van de bouw moet de aannemer aantonen dat aan de (bouw)regelgeving is voldaan. De rol van de bouwtoezichthouders zal veranderen. Dit vraagt om investeren in deels andere vaardigheden.*
- *We verwachten een capaciteitsafname op de werkzaamheden in de privatisering voor gevolgklasse 1 (eenvoudige bouwwerken, woningbouw, industriebouw met maximaal twee woonlagen). We verwachten ook een capaciteitstoename, omdat taken terugkomen. De*

omvang daarvan is op dit moment niet exact in te schatten. Dat wordt in de komende werkprogramma's verder uitgewerkt samen met de bouwpartners.

12. Strafrecht, bestuursrecht

'Fragmentatie en vrijblijvendheid is kenmerkend voor het VTH-stelsel', concludeert de commissie Van Aartsen. Adequate handhaving van wet- en regelgeving is van essentiële betekenis voor het realiseren van doelstellingen van beleid. Maar in de praktijk loopt dat toch vaak anders. De druk vanuit de samenleving – vaak aangezwengeld door particuliere belangen en goed georganiseerde burger- en belangengroepen - om toezicht en handhaving steviger neer te zetten wordt groter. De verschillende rechtszaken tegen overheid en bedrijven (bijvoorbeeld Urgenda, Milieudefensie, Johan Vollenbroek/MOB, etc.) hebben grote invloed op wet- en regelgeving.

Naast de mondige burger is ook sprake van verdere juridisering door particulieren en vooral door bedrijven. Het zijn vooral ngo's en vermogende particulieren die misstanden aankaarten en voor de rechter brengen, en bedrijven die met juridische middelen deze acties weer bestrijden.

Bestuursrecht dat gericht is op opheffen van de overtreding en strafrecht dat gericht is op bestraffen van de overtreding, moeten meer samenwerken omwille van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.

- *De druk om toezicht en handhaving steviger neer te zetten wordt groter. De wil om in het belang van de samenleving de regels met handhaving te borgen, doeltreffend, evenredig en afschrikkend, is evident. Daarin past een actieve samenwerking met andere inspectie- en opsporingsdiensten en is ook een issue in het contact met onze partners.*

13. Bodemtaken

Met het van kracht worden van de Omgevingswet verschuift ook het bevoegd gezag bij gevallen van ernstige bodemverontreiniging van de provincie Gelderland naar de gemeenten in ons werkgebied. Dit heeft impact op het Wbb-bodemtoezicht (Wet bodembescherming) en de beoordeling van saneringsevaluaties die wij voor de provincie uitvoeren. De gemeenten in ons werkgebied krijgen in het kader van de Omgevingswet taken over van de provincie.

- *ODRA zal in dit taakveld blijven opereren, maar dan met de gemeenten als opdrachtgever. Niet alles verandert, want de provincie blijft bevoegd gezag voor de gevallen van grondwaterverontreiniging en afhandeling van de spoedlocaties.*
- *De financieringsstroom gaat wel veranderen, het budget dat nu nog bij de Provincie ligt zal worden neergelegd bij de gemeenten. Vooruitlopend daarop zijn in de werkpakketten voor partners al bodemtaken opgenomen, naast werkzaamheden voor de provincie.*

D. Ontwikkelingen in de organisatie ODRA

14. Programmatisch werken

Al drie jaar (per 1 januari 2020) is ODRA verantwoordelijk voor de uitvoering van het programma 'Toezicht en handhaving complexe bedrijven' met de provincie als bevoegd gezag. Begin 2021 is ook het programma 'Aandachtsbedrijven' bij ODRA ondergebracht. Daarnaast is een plan opgesteld om voor de gemeentelijke complexe bedrijven een gecoördineerde aanpak op te zetten. De uitvoering blijft vooralsnog verantwoordelijkheid van de betreffende omgevingsdiensten, de effecten op de begroting 2024 zijn nog onvoldoende helder, dus niet meegenomen.

De programma's zijn inmiddels goed ingebed in de organisatie en kennen financieel gezien een stabiel karakter.

- *Om continuïteit en kwaliteit beter te kunnen sturen, verwachten we dat er meer eigen medewerkers zullen worden ingezet, waarbij een aandachtspunt op de robuustheid is van de andere omgevingsdiensten. Bij ODRA zal de verhouding 'intern – extern' worden beïnvloed met andere marges en andere overhead tot gevolg.*

15. Digitalisering, data-gedreven werken

Digitalisering zal de komende jaren een nog grotere impact krijgen op ons werk. We gaan niet alleen de historische data (archivering) verder op orde brengen (apart traject in 2023), documenten netjes opslaan en digitaal toegankelijk maken (goede zoektermen, etc.). We gaan ook onze VTH-zaken beter registreren en voor de 'klant' toegankelijk maken. Ons hele service- en dienstverleningsconcept zal een digitaliseringsslag doormaken. Mede gestuurd door bestaande en nieuwe wetgeving waaronder AVG en Informatiebeveiliging, de Wet elektronisch publiceren (Web), de Wet digitale toegankelijkheid (Wdt) en de Wet open overheid (Woo). Onze onlinecommunicatie zal moeten voldoen aan de richtlijnen voor digitale toegankelijkheid (Wdt). Dat heeft impact op hoe wij onze informatie opslaan en aanbieden.

En niet alleen onze eigen data moeten we op orde hebben, de verwachting is, ondanks AVG (persoonsbescherming), dat we meer en meer data van (semi)overheden, nutsbedrijven en andere inspecties- en opsporingsdiensten aan elkaar kunnen gaan koppelen. Dat doen we om de kwaliteit van vergunningen en toezicht (en handhaving) te verbeteren en bij te dragen aan de betaalbaarheid van het VTH-stelsel. We doen het ook om milieucriminaliteit en ondermijning gericht aan te kunnen pakken.

We hebben de overstap gemaakt naar de 'the cloud' en werken in een Office 365/Teams omgeving. De impact op de oude manier van werken is groot. Deze IT-transitie en digitalisering heeft gevolgen voor wat onze medewerkers moeten kunnen en kennen. Training en opleiding in 'digitaal werken' is zeker een issue voor de komende jaren.

- *Data op orde brengen en houden en data delen met andere instanties en overheden zal ons werk sterk beïnvloeden, oftewel data-gedreven werken. Er zal meer en meer behoefte zijn*

aan data-analisten en data-architecten. Privacy en toegankelijkheid en opleiden zijn belangrijke aspecten van de digitalisering die we moeten integreren in onze werkprocessen.

- *De samenwerking met andere omgevingsdiensten en overheden zal intensiever worden om datagebruik en uitwisseling (DSO) beter te faciliteren. Hebben we ‘het kunstje onder de knie’, beschikken we over informatie die indirect ook voor onze partners van waarde kan zijn.*

16. Duurzame huisvesting en mobiliteit

Na twee jaar pandemie zijn ook de structurele effecten op de bedrijfsvoering zichtbaar geworden, met name op de huisvesting, arbeidsvoorwaarden en voorzieningen voor thuiswerken. Eind 2021 is de businesscase voor nieuwe huisvesting aan het bestuur aangeboden. In september 2022 zijn we verhuisd. De verhuizing heeft geleid tot een andere manier van werken. Het is gericht op ‘ontmoeten’ en plaats onafhankelijk werken, duurzaamheid, andere mobiliteit. Het gebouw faciliteert hierin in ruimtelijke - en gebouw-technische voorzieningen, welke vanuit duurzaamheid oogpunt zijn vormgegeven (energielabel A+++), led verlichting, refurbished inrichting.

- *We zijn verhuisd naar de Airborne Tower in Arnhem. We zijn over gegaan naar een volledig zelfstandige bedrijfsvoering met een duurzame kantooromgeving. Met de loskoppeling van onze gastheren realiseren we een groot deel van de door de partners gevraagde structurele besparingen.*
- *De vergroening van ons mobiliteitsbeleid (woonwerk verkeer, thuiswerken, elektrische bedrijfsauto's) zetten we komende jaren door.*

17. ICT-transitie

Om tijd- en locatie onafhankelijk te kunnen werken, heeft tezamen met de verhuizing een volledige ICT-transitie plaatsgevonden. De ICT-transitie brengt met zich mee dat we meer focus moeten hebben op onze proces- en datakwaliteit. Adequate en snelle informatievoorziening aan onze (keten) partners wordt steeds belangrijker, zowel met betrekking tot de reguliere P&C-cyclus, maar ook voor beter toezicht en kwalitatieve beoordelingen.

Afgelopen jaren is onder meer een transitie geweest naar outputfinanciering, de administratie is met een nieuw systeem (SAP en SAC als BI-instrument) in eigen beheer gekomen, het oude zaakstelsel is vervangen door OpenWave, de datakwaliteit wordt op orde gebracht (inclusief archief) en we zijn gestart met een doorontwikkeling van het team bedrijfsvoering.

Hoofdstuk 2

E. Trends voor de programma-begroting 2024

18. PDC 2022 / 2023

Binnen het Gelders Stelsel is de afspraak gemaakt dat onze werkzaamheden worden gecategoriseerd in programma's en taakvelden. We werken binnen ODRA met drie taakvelden (milieu, bouw en algemeen) en vijf programma's (vergunningverlening, toezicht en handhaving, advies, stelseltaken, projecten).

In november 2021 heeft het bestuur de PDC voor 2022-2023 vastgesteld. Hierin zijn alle bekende veranderingen vanuit de Omgevingswet en de in hoofdstuk 1 vermelde ontwikkelingen verwerkt. De PDC is nog steeds valide voor 2024. Er zullen mogelijk een beperkt aantal modificaties worden aangebracht, op basis van nieuwe inzichten vanuit de omgevingswet, en de ervaringen van 2022 en begin 2023. Mogelijk dat ook kengetallen op basis van die ervaringen worden bijgesteld.

ODRA werkt met een mix van financieringen. Per productcategorie geldt een ander regime:

- *Provinciale programma's worden afgerekend op basis van nacalculatie van de gewerkte uren.*
- *De werkprogramma's voor partners en collega OD's in Gelderland, kennen producten met vaste prijs, diensten met nacalculatie op uren en gezamenlijke diensten met een vaste prijs voor het geheel.*
- *De diensten aan derden is geheel op nacalculatie basis.*

In onderstaande 'kern-tabel' is het kader vanuit de productcategorieën (PDC) weergegeven.

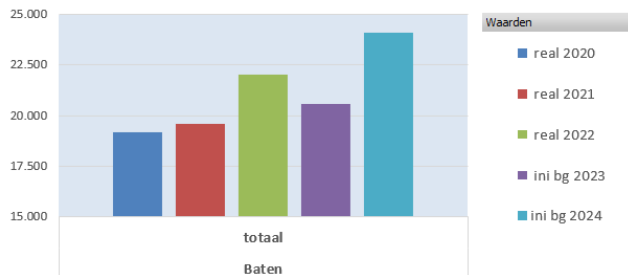
Tabel 1: Kerncijfers productie

Raming 2024 op hoofdlijnen x € 1.000	realisatie			ini begroting			begroting		
	aantallen	2022		aantallen	2023		aantallen	2024	
Baten									
Producten (obv aantallen)	11.364	7.438	38%	10.314	7.352	36%	11.164	8.702	36%
Diensten (obv uren)	131.971	12.307	63%	119.473	10.992	53%	129.366	12.877	53%
Gezamenlijke diensten	14.886	1.526	8%		1.708	8%	21.615	2.172	9%
Materiële kosten		592	3%		527	3%		332	1%
Vrijval balansposten		161						pm	
Totaal baten		22.024			20.577			24.083	
Lasten	aantal fte			aantal fte			aantal fte		
Lasten programma's	7,2	16.086		152,5	15.264	74%	169,7	18.028	75%
Lasten overhead	0,0	5.885	27%	36,5	5.314	26%	35,3	6.054	25%
Totaal lasten	7,2	21.971		189,0	20.577		204,9	24.083	
gemid. kengetal producten tarief per uur	7,1			7,7			7,9		
	€ 92,00			€ 92,00			€ 99,00		
Saldo		53			0			0	

De cijfers in de begroting 2024 zijn bepaald door extrapolatie van de diensten in de werkpakketten 2023 (vastgesteld in november 2022), met op de achtergrond de in hoofdstuk 1 geformuleerde trends, voor zover kwantificeerbaar. De realisatie over heel 2022 (vastgesteld in jan. 2023) laat

echter zien dat de opgenomen trends mogelijk nog aan de ‘voorzichtige’ kant zijn. De groei van de werkpakketten is van 2020 tot 2022 meer dan we hadden verwacht. Onderstaande tabel laat ook zien dat de omzet in de begroting 2023 te laag is ingeschat. Hiervoor wordt mogelijk een aanvullende begroting ingediend.

Tabel 2: Omzetontwikkeling afgelopen jaren x€ 1.000

De stijging 2024 is voor een deel prijseffect. Het gehanteerde tarief in de begroting is € 99 per uur. De afgelopen drie jaar is het tarief € 92,- geweest. Er is nu sprake van een geraamde stijging van 7,6% in 2024. Dat is gemiddeld 3,8% over 2023 en 2024.

Tabel 3: Tarief opbouw in relatie met benchmark ‘overheidstarieven’

Tariefopbouw in euro	realisatie 2022	begroting 2023	begroting 2024	benchmark 2024
Personeelskosten direct	€ 66	€ 67	€ 73	€ 58
Personeelskosten indirect	€ 15	€ 15	€ 16	€ 19
Materieel				
- huisvesting & facilitair	€ 3,1	€ 4,0	€ 3,5	€ 8,8
- ict	€ 3,5	€ 4,0	€ 3,3	€ 4,6
- overige kosten	€ 3,2	€ 2,0	€ 3,3	€ 5,0
Overhead	€ 10	€ 10	€ 10	€ 18
Beleidsruimte *	€ 1			€ 4
Totaal	€ 92	€ 92	€ 99	€ 99
Aantal productieve uren	1.412	1.400	1.374	1.374
* in 2022 betrof dit het batig saldo		afname -2%		

De ODRA meet zichzelf met de handleiding overheidstarieven (benchmark). Met name waar het gaat over het aantal productieve uren. In 2024 is er een trendbreuk in de norm hiervoor. Afgelopen jaren lag het aantal rond de 1.400 per fte. Het aantal productieve uren neemt af door een stijging van het ziektepercentage in de norm en toename van het aantal bovenwettelijke verlofdagen (3 pp). De detailgegevens over producten, diensten en materiële kosten zijn gepresenteerd in bijlage 1 tot en met 3; het overzicht van de gezamenlijke diensten is te vinden in paragraaf 23.

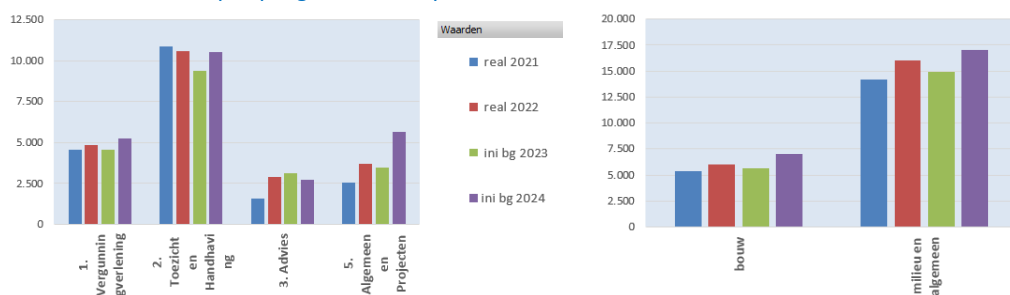
19. Trends per programma en taakveld

In de onderstaande tabellen is de omzetontwikkeling van de afzonderlijk programma’s weergegeven. Daaronder wordt per programma het kader voor de raming 2024 toegelicht.

- De omzet neemt voor alle programma’s toe ten opzichte van de begroting 2023. Samengesteld uit 7,6% hoger tarief en 3,5% volume groei.

- De omvang van werkzaamheden neemt mede toe doordat Doesburg haar bouwtaken bij ODRA heeft belegd (per 1 oktober 2022). Er zijn ook toenames in controles, vergunningen en projecten opgenomen.
- Het aandeel projecten zal komende jaren verder gaan stijgen, met name door projecten op gebied van energie (SPUK-gelden), projecten IBP, en circulaire economie.

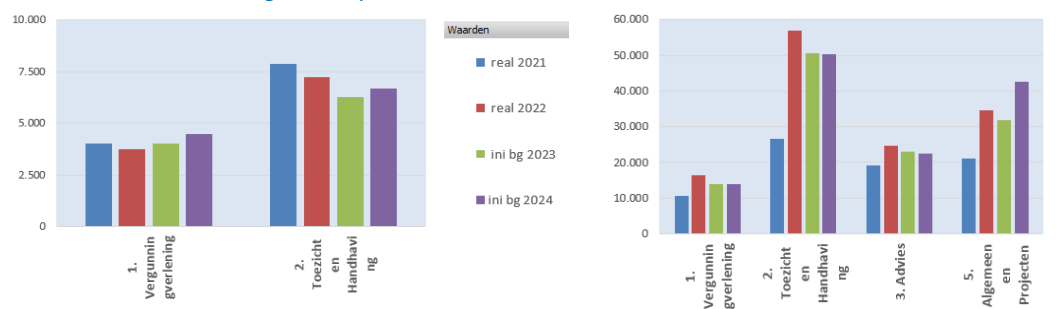
Tabel 4 en 5: Omzet per programma en per taakveld

20. Trends in realisatie van aantallen producten en diensten

In de PDC 2022/2023 zijn aanpassingen gedaan met betrekking tot de categorisering. Een aantal producten zijn vanwege de breed uiteenlopende tijdsbesteding, omgezet naar dienst. Hiermee werd het risico van een onnauwkeurig kengetal (en dus onjuiste kostendoorbelasting) gemitigeerd. Die wijziging is effectief geworden in de werkprogramma's 2022 en werkt door in de begroting 2024.

Tabel 6 en 7: Ontwikkeling aantal producten en diensten

De afname van het aantal producten bij toezicht en handhaving correspondeert met de toename aantal diensten, vanwege aanpassingen in de PDC 2022/2023 waardoor een aantal producten zijn omgezet naar dienst.

Voor 2024 is een toename bij bouw (vanwege overdracht bouwtaken door Doesburg) en toename van het aantal projecten die we in 2024 verwachten.

21. Trends en kwalitatieve kaders voor de programma's vergunning, toezicht en advies

Hieronder zijn voor de relevante programma's de aantallen producten en diensten weergegeven. Tevens de kwalitatieve doelstellingen (kpi's)

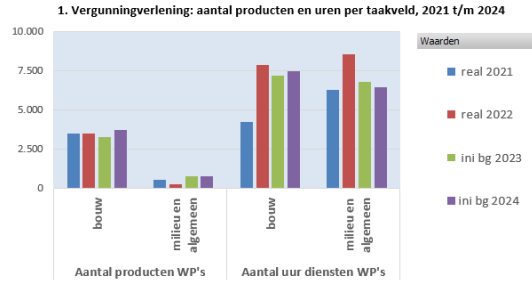
Tabel 8: Vergunningen kaders en begroting

Kwalitatieve kaders vergunning verlening:

- Doorlooptijd vergunningen; bouw < 8 weken; milieu 12 wk.
- Klanttevredenheid; 80%
- Bezwaar na verlening; norm wordt nog bepaald.

Begrote aantallen:

- Producten: 4.478 stuks (waarvan 83% bouw)
- Diensten: 13.958 uren (waarvan 54% bouw)
- Omzet: € 5.240.000 (waarvan 70% bouw)
- Kosten € 4.997.000

Tabel 9: Toezicht en handhaving; kaders en begroting

Kwalitatieve kaders toezicht en handhaving:

Klanttevredenheid

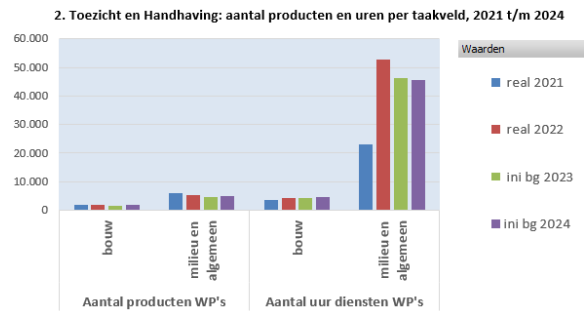
- Controles; norm is 80%
- Klachtafhandeling; 80% tevredenheid
- Klachtafhandeling; norm 80% binnen twee weken afgehandeld

Kwaliteit:

- Medewerkers voldoen aan VTH; norm 95%
- Nalevingsgedrag; norm 60%
- Opgegeven overtredingen; norm 85%

Begrote aantallen:

- Producten: 6.686 stuks (waarvan 72% milieu/alg.)
- Diensten: 50.954 uren (waarvan 91% mil./alg.)
- Omzet: € 10.505.000 (74% milieu / alg.)
- Kosten € 10.524.000

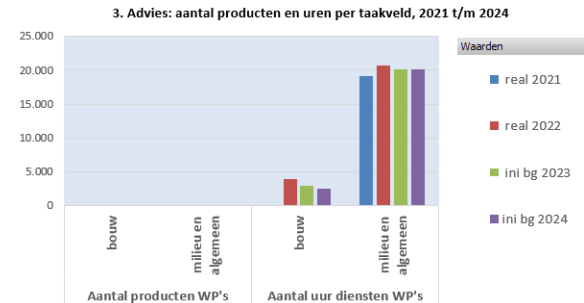
Tabel 10: Advies; kaders en begroting

Kwalitatieve kaders programma advies

- Accreditatie/ kwaliteit; norm is jaarlijkse accreditatie.
- Tevens voldoen 95% van de medewerkers aan de VTH-criteria.

Begrote aantallen:

- Producten: geen
- Diensten: 23.578 uren (waarvan 85% mil./alg.)
- Omzet: € 2.698.000 (waarvan 74% mil./alg)
- Kosten € 2.606.000

22. Projecten en programma's (en stelseltaak 'handhaving complex en aandachtsbedrijven')

In dit onderdeel wordt ingegaan op de projecten, programma's en innovatieactiviteiten die we voorzien in 2024. Hiermee beogen we dat onze projecten transparanter worden (qua doelen en budget) en de partners in staat zijn om hierop te sturen (en te begroten).

Programma Duurzaam Ondernemen

Dit programma zal komende jaren een belangrijk aandachtsgebied blijven voor ODRA. Het programma is gericht op het leveren van een bijdrage aan maatschappelijke doelstellingen rondom duurzaamheid, energietransitie en circulariteit. Het programma bouwt voort op het programma energie met diverse projecten die deels al in 2021 zijn gestart.

Het Project Energie, gekoppeld aan SPUK-gelden (loopt tot en met 2026), is ook hieronder gebracht, waaronder ook een deel van de voortzetting projectuitvoering Label C (kantoorgebouwen), en implementatie project EPBD3-4 (energy performance buildings directive).

In het programma Duurzaam ondernemen proberen we in 2024 ook een direct verbinding te leggen met de Omgevingswet en Omgevingsplannen. Daarbij gaat het met name om vestigingsvoorwaarden voor ondernemingen.

Het project Circulaire Economie kende in 2022 een vertraagde start. In 2023 focussen we op de uitwerking voor de partners zodat we in 2024 concreet aan de slag kunnen.

Programma Omgevingswet

In 2024 is het gericht op de implementatie van de Omgevingswet, na jaren voorbereiding. Deze treedt op 1-1-2024 in werking. Het jaar 2023 wordt benut om te oefenen, 2024 voor de daadwerkelijke implementatie. Nog lang niet alle veranderingen zijn uitgedacht en in de praktijk (pilots) getoetst. We zullen zeker nog issues tegen het lijf lopen. Er zal ook gewerkt moeten worden aan de omgevingsplannen (tot 2032).

Programma Aandachtsbedrijven (PAB) en het Programma Complexe Handhaving (PCH)

Voor de programma's gericht op de provinciale bedrijven, het gaan we op hoofdlijnen uit van een stabiele inzet ten opzichte van 2023.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet neemt het aantal provinciale complexe bedrijven met circa 10% af (de gemeenten worden bevoegd gezag). Verwacht wordt dat vanuit nieuwe werkvelden en ambities als Energie, Circulaire Economie, de Wet natuurbescherming / stikstof en het Schone Lucht Akkoord, extra activiteiten in de programma's worden gebracht. Producten als Bedrijf in Beeld blijven ook, als onderdeel van PAB, in 2024 bestaan.

Overige projecten

Voor 2024 (en verder) zijn de volgende opgenomen in de begroting.

- **Project WKB** is gericht op de implementatie van de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) voor de bouw. Het proces loopt parallel aan de invoering van de Omgevingswet en is daaraan gekoppeld al meerdere keren uitgesteld. Uitgaande van inwerkingtreding per 1 januari 2024 is het eerste jaar alleen gericht op praktische issues die volgen uit de implementatie van de wet. Naar verwachting zal in 2026 of verder de eerste fase geëvalueerd worden en de tweede fase inwerking treden.
- Het **Project A15** is gericht op in samenhang uitvoeren van de VTH-taken bij de aanleg van de A15. Belangrijke afhankelijkheid is de datum van het definitieve tracé-besluit van RWS, in afwachting van een uitspraak van de Raad van State (verwacht in de eerste helft van 2023). Daarna zal de voorbereiding verder worden opgestart.
- **Project Theseus** beoogt voor de deelnemende partners een eerste stap te zijn in de aanpak van ondermijning op bedrijventerreinen door actief monitoren en data verzamelen. In 2024 en 2025 loopt het project mogelijk door. De omvang is deels afhankelijk van de mogelijkheden voor financiering. Beoogde financiers zijn provincie Gelderland, Rijksoverheid en mogelijk andere partijen. Voor 2024 is circa € 0,4 miljoen geraamd. Voor het project is nu formeel financiering tot 1 april 2024. (een kwart van bovenstaand bedrag)

Innovatieprojecten

Er is voor 2024 nog volop ruimte om andere projecten op te pakken. De voorbereiding realiseren we veelal vanuit het innovatiebudget. Op de groslijst staan de volgende initiatieven (globaal omschreven) die (deels) ook al in 2023 worden opgepakt:

- Verder uitwerken van ruimtelijke beleidsadviesing over VTH uitvoering bij de partners. Vervolg op inzet in 2023.

- Concrete invulling van duurzaamheid en energie op bedrijventerreinen.
- Intensivering initiatieven voorlichting en gedrag gericht op bedrijven: meer betrokkenheid vanuit VTH in het voortraject.

Meer ondersteunend:

- Doorontwikkeling GIS applicatie om ruimtelijke gegevens en implicaties in beeld te brengen en mogelijk te onderzoeken.
- Ontwikkeling nieuw interactief meldsysteem (vervolg op S@men) op basis van apps.

23. Gezamenlijke diensten

De gezamenlijke diensten worden met een vaste prijs opgenomen in de werkprogramma's. Dat geschiedt op basis van de vastgestelde verdeelsleutel, bestaande uit 40% stemverhouding en 60% inwoneraantal. De gezamenlijke diensten worden ondergebracht in de betreffende programma's conform onderstaande tabel.

Tabel 11: Overzicht gezamenlijke diensten

Omschrijving gezamenlijke dienst x € 1.000	Programma	realisatie 2022	begroting 2023	begroting 2024	toelichting
Piketdienst	toezicht	93,8	106,9	115,0	alle partners
Strafrecht	toezicht	254,0	202,4	247,5	alle partners
Data- en ketengedreven services	algemeen	387,3	529,2	693,0	alle partners
Klantadvisering	advies	5,4	65,3	29,7	alle partners
Klantadvisering	advies	425,4	368,0	413,4	bouw partners
Gezamenlijke dienst innovatiebudget	advies	147,9	100,0	107,6	alle partners
Aalgemeen deel van de projecten	projecten	20,4	22,9	24,7	gem. partners
Omzetting MBA's	projecten	53,3			
Beleidsadvies uitvoering	algemeen			204,0	gem. partners
Subtotaal		1.387,5	1.394,7	1.835,0	
Programma Duurzaamheid:	energie	203,5	138,0	148,5	alle partners
	circulariteit	31,2	46,0	49,5	alle partners
Programma Omgevingswet:	omgevingswet	276,2	128,8	138,7	alle partners
Gezamenlijk deel projecten		510,9	312,8	336,7	
Totaal gezamenlijke diensten		1.898,4	1.707,5	2.171,7	

De omvang van de gezamenlijke diensten stijgt in 2024. Deels door prijseffect (hoger uurtarief) en deels vanwege inhoudelijke redenen. Hieronder de belangrijkste toegelicht:

- De gezamenlijke dienst strafrecht is opgehoogd om te kunnen voldoen aan de maatschappelijke belangen zoals uiteengezet in hoofdstuk 12.
- In hoofdstuk 15 is het belang van data- en gedreven werken toegelicht, niet alleen om een interne kwaliteitsslag te maken maar ook om onze klanten beter en sneller te kunnen bedienen. Daarom worden alle werkzaamheden rond data- en keten gedreven werken geconcentreerd in één gezamenlijke dienst.
- De klantadvisering milieu wordt lager, mede op basis van de ervaringen 2022. Bouw daarentegen neemt tot door toename vergunning aanvragen, en de (nieuwe) bouwpartner Doesburg.
- Tot slot is sprake van een nieuwe gezamenlijke dienst: beleidsadvies uitvoering. De partners hebben het voorstel gedaan om te investeren in samenwerking, advisering en afstemming gericht op het verkrijgen van uitvoeringsgericht omgevingsbeleid. De bemensing van deze

dienst is bij ODRA belegd. Een deel van de bemensing (beleidsmedewerkers) en de administratie zal via ODRA lopen.

Hoofdstuk 3

F. Financieel beleid

24. Outputfinanciering: Hybride vorm - provinciale programma's - Commissie Aartsen

In 2020 is het systeem van 'beheerste' outputfinanciering ingevoerd. Deze vorm van financiering geldt alleen voor de werkpakketten van partners en omgevingsdiensten.

Voor de provinciale programma's geldt dat deze worden afgerekend via een input-methode, namelijk op basis van gerealiseerde uren (circa één vijfde van de omzet).

Deze hybride vorm van financiering brengt inefficiënties met zich mee qua administratieve inrichting, tarifiering en verantwoording naar de klanten.

Ons uitgangspunt voor de begrotingen 2024 en verder is dat deze hybride vorm aan vervanging toe is. Vanuit het IBP-programma wordt nagedacht over een vorm van normfinanciering. Wanneer het kan worden geïmplementeerd is nog onduidelijk en dus niet meegenomen in deze begroting.

In de bedrijfsvoering wordt het hanteren van een uniform tarief steeds lastiger. Er zijn tal van projecten die al op andere basis worden gefinancierd. Ook procesinnovaties, waarbij een deel van het werk door procesondersteuners wordt gedaan, maakt dat uniforme tarieven op termijn niet houdbaar zijn. Waar mogelijk gaat ODRA op beperkte schaal met tariefdifferentiatie aan de slag.

25. Besparingsdoelstellingen

In oktober 2020 heeft ODRA een besparingsbrief aangeboden aan de gemeenteraden en Provinciale Staten. In deze besparingsbrief waren vier deelgebieden benoemd waar besparingen in de toekomst mogelijk waren en zijn. Het betrof: huisvesting, ICT, kwalitatief hoogwaardig personeel en samenwerking met de regio.

Huisvesting en ICT:

In september 2022 is ODRA verhuisd en is de daaraan gekoppelde ICT -transitie (volledig mobiel – in the cloud) afgerond. De partners zijn geïnformeerd over de structurele financiële effecten. Die zijn circa € 150.000 per jaar exclusief indexering v/d prijzen.

Kwalitatief hoogwaardig personeel:

Van alle kosten zijn de personeelskosten het grootste aandeel in de exploitatie, in totaal circa 80%. ODRA voert een beleid om continue op drie aspecten een besparing op de loonkosten / inhuur te realiseren.

- Strategisch personeelsbeleid: ODRA kent relatief veel medewerkers die bij de oprichting vanuit de partners zijn overgekomen, met een hogere dan gemiddelde leeftijd, veelal salariering in de eindschalen en diverse garantietoelagen. De natuurlijke uitstroom (pensioen) is op gang. Daarnaast zien we dat het verloop, door een dynamische arbeidsmarkt, toeneemt. Ondanks het

risico voor de continuïteit en kwaliteit, biedt het verloopt ook kansen voor werving van medewerkers met een ander -en financieel gunstiger profiel.

- Aandeel van de flexibele schil: Externe inhuur is op dit moment circa 20% van de totale loonkosten. Wij streven naar een flexibele schil van maximaal 15% van de loonkosten. Belangrijke succesfactor voor dit beleid zijn de afspraken die ODRA maakt met haar partners over de structurele werkpakketten en de kwaliteit van de prognoses rond het meerjarige werkaanbod. Met bovenstaande condities zijn we in staat om interne medewerkers voor langere tijd aan te trekken.
- Het werk dat moet worden uitgevoerd, wordt complexer. Het aantrekken en behouden van kwalitatief hoogwaardig personeel zal door de krapte op de arbeidsmarkt in toenemende mate een uitdaging zijn. Om te voorkomen dat medewerkers hun heil elders zoeken en vervanging er niet is, behoudens steeds kostbaar wordende inhuur, zal ook moeten worden gekeken naar het functiehuis.

Normering personeelsbudgetten

- Personele overhead: De huidige formatie (begin 2023) op bedrijfsvoering / staf / management bedraagt 36 fte. Dit is 17% van de totale bezetting. Binnen bedrijfsvoering en staf vielen tot nu toe activiteiten uiteenlopend van secretariaat, communicatie, ICT-beheer en datakwaliteit, post-telefoon-intake, planning en control en HR. Een stap in de doorontwikkeling van onze organisatie is het beter positioneren van bedrijfsvoering ten opzichte van de uitvoering (faciliterend) en de onderlinge samenwerking versterken tot één geheel.
- Secundaire arbeidsvoorwaarden: De algemene personeelskosten worden al jaren genormeerd op 4,2% van de loonsom. Voor 2024 verhogen we dit naar 4,4%; gebleken is dat, met de CAO waarin éénmalige uitkeringen en veel nieuwe secundaire voorwaarden (bijvoorbeeld thuiswerkvergoedingen), dit nodig is. ODRA heeft een duurzaam-mobiliteitsbeleid geformuleerd met als doel een goede ondersteuning van medewerkers in hun zakelijk en woon-werk verkeer. Maar wel liefst op een duurzame manier, met meer (e-fietsen), elektrificatie van wagenpark en OV. Dit mobiliteitsbeleid (CO2 reductie) heeft een ophogend effect op de kosten.
- Het reguliere opleidingen budget: is afgelopen jaren genormeerd op 2% van de loonsom. Ondanks onderbestedingen afgelopen jaar (deels Corona) is het belangrijk voor medewerkers om met continue ontwikkeling aan de gang te zijn. Budget volgt daarbij de inhoud.

Samenwerking met de regio.

- We werken niet alleen samen met partners in de veiligheidsketen (brandweer, politie, GGD, waterschappen en openbaar ministerie en gemeenten), maar ook met de andere zes omgevingsdiensten in Gelderland. Het is samenwerken in het primaire proces (complexe handhaving en -vergunningen, ketensamenwerking, enz.), maar ook op het gebied van ICT (IGO – Data gedreven werken) en bedrijfsvoering (HR, AVG en communicatie/portaal). De taken zijn onderling verdeeld. Kosten voor de komende jaren hangen sterk samen met de ambities, die nog niet in alle gevallen voor 2024 (en verder) zijn gedefinieerd.

26. Tariefstelling

Besparingen in de bedrijfsvoering van ODRA komen tot uitdrukking in het tarief. In de begrotingen 2021- 2022 en 2023 is het tarief gelijk gebleven op € 92 per uur. De indexeringen (inflatie) van deze drie jaar, samen circa 5%, was het feitelijke besparingsresultaat bereikt door onze transitie op ict gebied en huisvesting.

ODRA ontkomt er niet aan om de te verwachten kostenstijgingen in 2023 en 2024 door een nieuwe CAO en inflatie in het tarief voor 2024 mee te nemen. Het tarief voor 2024 wordt € 99 per uur. Voor de indexeringen gaan we uit van het principe akkoord CAO 2023 en de meest actuele cijfers 2024 van het CPB (MEV d.d. september 2022 en MLT d.d. maart 2022):

- Overheidsconsumptie: beloning werknemers CAO 2023 = circa 8% en MLT 2024 = 4,0%
- Prijs materiële overheidsconsumptie (IMOC) à MEV 2023 = 5,9% en MEV 2024 = 2,8%

G. Programma en categoriale begroting

27. Programma – taakveld begroting.

Bovenstaand tarief x de begrote inzet van ODRA op producten en diensten vormt de omzet. In tabel 1: 'kerntabel' zijn de aantallen en beoogde omzet al weergegeven en toegelicht. De omzet stijgt in de begroting naar € 24,1 miljoen.

Tabel 12: Exploitatie overzicht 2024 per klantgroep en programma

Baten x € 1.000	realisatie 2022	ini begr. 2023	begroting 2024	Specificatie taakveld '24		
				bouw	milieu	algemeen
Partners	15.009	14.554	17.091	6.893	6.802	3.397
Provinciale programma's	4.848	4.711	5.005	51	2.478	2.476
Omgevingsdiensten	391	472	439	119	220	100
Derden	734	366	1.253		114	1.139
Overig / balans						
- doorberekende kosten	671	475	294		294	
- overig	370					
Baten	22.024	20.577	24.083	7.063	9.908	7.112
- verhouding				29%	41%	30%

Baten x € 1.000	realisatie 2022	ini begr. 2023	begroting 2024	Specificatie taakveld '24		
				bouw	milieu	algemeen
1. Vergunningverlening	4.860	4.564	5.241	3.667	1.343	231
2. Toezicht en Handhaving	10.568	9.376	10.505	2.705	6.109	1.690
3. Advies	2.911	3.156	2.698	691	1.940	67
4. Stelseltaken						
5. Algemeen en Projecten	3.685	3.481	5.639		516	5.123
Baten	22.024	20.577	24.083	7.063	9.908	7.112
- verhouding				29%	41%	30%

Lasten x € 1.000	realisatie 2022	ini begr. 2023	begroting 2024	Specificatie taakveld '24		
				bouw	milieu	algemeen
1. Vergunningverlening	4.780	4.402	4.997	3.496	1.280	220
2. Toezicht en Handhaving	10.428	9.699	10.524	2.710	6.120	1.693
3. Advies	2.766	2.856	2.606	668	1.874	65
4. Stelseltaken	308	400	333			333
5. Algemeen en Projecten	3.689	3.220	5.623		514	5.109
Lasten	21.971	20.577	24.083	6.874	9.789	7.420
- verhouding				29%	41%	31%
Saldo	53		0	189	119	-308

De baten per programma worden bepaald door de PDC. Aan elke dienst of product is zowel een programma als een taakveld gekoppeld. De kosten worden bepaald aan de hand van de verhouding tijdsbesteding op die zelfde producten en diensten.

De bijdragen per klant treft u aan in bijlage 4. De geraamde kosten per rubriek (categoriaal) zijn in onderstaande tabel toegelicht.

28. Categoriale begroting.

In de categoriale begroting worden de kosten gepresenteerd via kostencategorieën.

Daaronder volgt per categorie een toelichting.

De baten zijn al gespecificeerd in tabel 12.

Tabel 13 Exploitatie categoriaal

Begroting baten en lasten (categoriaal) x € 1.000	realisatie 2022	ini-begroting 2023	begroting 2024	
				% tov 2023
Baten	22.024	20.577	24.083	17%
Lasten				
Personeel loonkosten				
Medewerkers ODRA	13.172	13.287	16.350	23%
Inhuur externe capaciteit	4.654	3.505	3.685	5%
Personeel overige kosten				
Opleidingen	275	294	327	11%
Algemene personeelskosten	556	534	719	35%
Dotatie personeelsvoorzieningen	-111	60	70	16%
Harmonisatie/detacheringen	-66	-100	-80	-20%
Totaal personeel	18.480	17.580	21.072	20%
Huisvesting en facilitair	716	742	828	12%
ICT	804	822	778	-5%
Stelselkosten	308	364	333	-8%
Advieskosten	490	206	350	70%
Overige kosten		92	10	-89%
Risico's (onvoorzien)	101		197	
Programmakosten	748	772	515	-33%
Mutaties fondsen en balans	325			
Totaal lasten	21.971	20.577	24.083	17%
Saldo	53	0	0	

29. Toelichting op de kaderstelling voor de afzonderlijke posten

In onderstaande grafieken is de ontwikkeling van een aantal belangrijke kengetallen rond bezetting en loonkosten in kaart gebracht. In de begroting 2024 van ODRA worden deze als kader genormeerd.

Tabel 14; Personele kengetallen

Formatie bezetting en personele kengetallen	realisatie 2022				ini begroting 2023				begroting 2024			
	intern	extern	totaal		intern	extern	totaal		intern	extern	totaal	
Formatie bezetting												
Productief	130,4	36,2	166,6	90%	125,9	26,6	152,5	81%	141,1	28,6	169,7	83%
Niet productief	32,4	5,2	37,6	20%	36,5		36,5	19%	35,3		35,3	17%
Totaal bezetting en formatie	162,8	41,4	204,1		162,4	26,6	189,0		176,4	28,6	204,9	
Loonkosten x € 1.000	13.172	4.654	17.826		13.287	3.505	16.792		16.350	3.685	20.035	
Gemiddelde kosten /fte (in €)	80.929	112.448	87.319		81.824	131.780	88.856		92.699	129.020	97.761	
% van de loonsom	84%	26%			79%	21%			82%	18%		
% stijging gemid loonkosten tov jaar eerder					1%	17%	1,8%		13,3%	-2,1%	10,0%	

Loonkosten

- In de begroting gaan we uit van het principe akkoord CAO 2023 en de loonindexeringen MEV 2024 (laatste versie sept. 22). Voor 2023 is de loonindex gemiddeld circa 8%, voor 2024 is dat 4%. De pensioenpremie is in 2023 gestegen van 25,9% naar 27,9%, hetgeen nog niet in de initiële begroting 2023 maar wel in de begroting 2024 is verwerkt. In combinatie met de aangepaste normen voor het ziektepercentage en bovenwettelijk verlof (zie hoofdstuk 18.) leidt dit tot een toename van de gemiddelde loonkosten van 13%.

- Inhuur: Ondanks de krappe arbeidsmarkt hebben we afgelopen jaar (2022) de tariefstijgingen voor inhuur beperkt kunnen houden. Door een goede mix van ‘junioren – senioren’ zijn gemiddeld de kosten lager dan begroot. Belangrijk voor goede inhuur is het tijdig aanbesteden hiervan. Voorwaarde voor ODRA is dat we samen met onze opdrachtgevers vroegtijdig de benodigde capaciteit in kaart brengen. Het beleid is erop gericht om zo min mogelijk met aanvullende opdrachten te gaan werken; ad-hoc inhuur is altijd duurder. (zie tarief differentiatie).
Het CPB gaat voor de materiele kosten uit van een stijging van 5,9% in 2023 en 2,8% in 2024. Derhalve een prijsstijging van afgerond 10%.
- (Personele) overhead: Het aantal fte’s in de bedrijfsvoering is afgelopen jaar meegegroeid met de omzet. Daarnaast zijn er functies bijgekomen die verband houden met onze verzelfstandiging op ict en huisvesting. Procentueel gaat de overhead ten opzichte van de totale omzet met 1,7% dalen, namelijk van 26,8% in 2022 naar 25,1%. Het meerjarig doel is 25%.

Tabel 15; Overhead

Overhead specificatie (indirecte kosten) x € 1.000	realisatie overhead 2022	directe kosten 2022	totaal kosten 2022	begroting overhead 2023	directe kosten 2023	totaal kosten 2023	begroting overhead 2024	directe kosten 2024	totaal kosten 2024
Subtotaal personeel	3.319	15.160	18.479	3.204	14.376	17.580	3.674	17.397	21.072
Overige overhead									
Huisvesting en facilitair	716		716	742		742	830		830
ICT	804		804	822		822	776		776
Advieskosten	427	63	490	206		206	350		350
Stelselkosten	192	115	307	248	116	364	217	116	333
Onvoorzien en overig	102	748	850	92	772	864	207	515	722
Dotatie	325		325						
Subtotaal overige overhead	2.566	926	3.492	2.109	888	2.997	2.380	631	3.011
Totaal	5.885	16.086	21.971	5.313	15.264	20.577	6.054	18.028	24.083
totale kosten	21.971			20.577			24.083		
% van de totale kosten	26,8%	73,2%		25,8%	74,2%		25,1%	74,9%	

Huisvesting en ICT

- De financiële doelstellingen rond huisvesting en ICT zijn gehaald. Ten opzichte van de initiële begroting 2022 is structureel € 150.000 bespaard. (Dit is verantwoord in de jaarrekening 2022). In tabel 13 zijn de prijseffecten en de meerkosten (ict-apparatuur voor medewerkers) doordat onze organisatie is gegroeid meegenomen waardoor de kosten huisvesting in absolute zin hoger uitkomen. In 2024 zullen de kosten met gemiddeld 4% stijgen, minder dan de verwachte indexering vanuit CPB. Oorzaak is het relatief grote aandeel afschrijvingen bij huisvesting en ICT.
- Duurzame mobiliteit: Er wordt komende jaren geïnvesteerd in electrificatie van het wagenpark en stimulering fiets en OV. Daarvoor zijn extra kosten opgenomen in de begroting.

Advieskosten

- Gezien het aantal ontwikkelingen die op ODRA afkomt in het kader van wet- en regelgeving, en de ambities om te kunnen inspelen op de maatschappelijke ontwikkelingen, is (naast indexering) een groter budget benodigd voor advieskosten. We gaan uit van een budget van € 350.000.

Stelseltaken

- In de stelseltaken zijn kosten opgenomen die de Gelderse omgevingsdiensten (en ODNL) bij ons in rekening brengen voor de taken die zij voor het hele stelsel uitvoeren. De kosten van andere OD's zijn structureel wat lager. We begroten een budget van afgerond € 375.000.

Programmakosten

Voor de projecten en werkpakketten die we in opdracht van de partners uitvoeren worden ook materiele kosten gemaakt. Deze worden aan de betreffende partner doorbelast. De grootste posten zijn: meetdienst voor de Provincie, Wabo(welstand) voor bouwpartners, kosten van ODRN voor complexe vergunning verlening en piket (kosten nav calamiteiten).

Onvoorzien

Gezien de grote veranderingen die op ODRA afkomen in 2024 nemen we een hoger bedrag onvoorzien op dan voorgaande jaren. De risico's in de begroting zijn hoger dan in de norm (cf BBV van 0,5% van de baten). Afgelopen jaar 2022 is gebleken dat de risico's voor ODRA tegen de 2% van de omzet zitten. Zie jaarrekening ODRA 2022.

30. Samenvatting begrotingsproces en uitgangspunten 2024

ODRA presenteert een sluitende begroting voor 2024. Samengevat is het volgende proces gevolgd:

- Begin 2023 is samen met de partners de omvang van de begrotingskaders op programma -en taakveld niveau 2024 vastgesteld. De kaderbrief 2024 is daarbij leidend geweest.
- Voor de diensten aan omgevingsdiensten en derden is een voorlopig kader bepaald, voornamelijk gebaseerd op de cijfers van 2022.
- Er is een inschatting gemaakt van potentieel werk ad € 1,6 miljoen voor (subsidie) projecten (SPUK) en aanvullend werk, waarvoor op dit moment nog geen fiat voor is van de beoogde afnemers. Dit is verder toegelicht in bijlage 4
- Het overheadpercentage neemt af van 26,8% naar 25,1% en voldoet daarmee aan het lange termijn doel. Het besparingsdoel op huisvesting en ict (ad € 150.000 exclusief indexering) ten opzichte van de initiële begroting 2022 is gehaald.
- Het uurtarief voor 2024 wordt met € 7,- verhoogd tot € 99,- Dit om de structurele effecten van de komende gemeentelijke CAO en inflatie op te vangen.
- De omvang van de begroting voor 2024 is € 24,1 miljoen (realisatie 2022 is € 22,0 miljoen); Hiervan is ruim € 1,6 miljoen gerelateerd aan de tariefsverhoging.
- De begroting 2023 gaat uit van € 20,6 miljoen. Door de prijsstijgingen en wijzigingen in het werkaanbod (bekend geworden na vaststellen begroting 2023 in juli 2022) zullen we deze begroting moeten wijzigen.

H. Meerjarenraming

31. Stijgende omzet in komende jaren

Onze ambitie is om elk jaar ook de meerjarige ontwikkelingen te kwantificeren. Zowel op programmaniveau als op taakveldniveau. Dit is een moeilijk proces omdat het op veel punten nog onduidelijk is qua beleid, zowel vanuit de regering, als wel vanuit onze partners. Ondanks dat, is hieronder een eerste aanzet gegeven.

De intentie is om in de komende maanden, ter voorbereiding op de definitieve begroting 2025, en het op te stellen meerjarig beleidsplan (mei / juni 2023) dit met de partners te bespreken.

Tabel 16; Meerjarige ontwikkeling

baten per programma x € 1.000	begroting 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
1. Vergunningverlening	5.241	5.084	4.931	4.783	4.640
2. Toezicht en Handhaving	10.505	10.872	11.253	11.647	12.054
3. Advies	2.698	2.806	2.918	3.035	3.157
4. Stelseltaken					
5. Algemeen en Projecten	5.639	6.034	6.456	6.908	7.391
	24.083	24.796	25.559	26.373	27.242
% verandering		3,0%	3,1%	3,2%	3,3%

categoriaal meerjaren x € 1.000	begroting 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Baten					
Partners	17.386	18.099	18.861	19.676	20.545
Provinciale programma's	5.005	5.005	5.005	5.005	5.005
OD's en derden	1.692	1.692	1.692	1.692	1.692
Totaal baten	24.083	24.796	25.559	26.373	27.242

lasten x € 1.000	begroting 2024	raming 2025	raming 2026	raming 2027	raming 2028
Personeelskosten	21.072	21.696	22.363	23.076	23.836
<i>volume</i>		1,0%	1,1%	1,2%	1,3%
<i>prijspeil</i>		2,0%	2,0%	2,0%	2,0%
Bedrijfsvoering	2.496	2.566	2.638	2.712	2.788
- huisvesting & facilitair	828	852	875	900	925
- ict	778	800	822	845	869
- overige kosten	890	915	940	967	994
Programmakosten	515	515	515	515	515
Totaal lasten	24.083	24.777	25.516	26.302	27.139
Saldo	0	19	43	71	104

I. Geprognosticeerde Balans en financiële kengetallen

32. Verwachte balanspositie

De bijgevoegde balans is gebaseerd op de eindbalans 2022, in combinatie met voorgenomen investeringen, vastgestelde afschrijvingen (voornamelijk als gevolg van de investeringen in 2022 tbv de huisvesting en ICT) en verwachte mutaties in reserves en voorzieningen.

Balansposten “vlottende activa en vlottende passiva” zijn moeilijk te prognosticeren, daardoor grotendeels stabiel in de prognose gehouden.

Tabel 17: Geprognosticeerde balans

Activa x € 1.000	realisatie 31-12-2022	prognose 31-12-2023	prognose 31-12-2024
Vaste activa			
Immateriële vaste activa			
Materiële vaste activa	1.386,6	1.109,9	859,3
Financiële vaste activa			
Vaste activa	1.386,6	1.109,9	859,3
Vlottende activa			
Vorraden			
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	5.301,5	5.039,5	4.926,6
Liquide middelen		100,0	100,0
Onderhanden werk			
Vlottende activa	5.301,5	5.139,5	5.026,6
Totaal activa	6.688,1	6.249,4	5.886,0
Passiva x € 1.000	realisatie 31-12-2022	prognose 31-12-2023	prognose 31-12-2024
Vaste passiva			
Algemene reserve	470,2	500,0	500,0
Te bestemmen batig saldo		57,8	57,8
Bestemmingsreserves	339,5	244,7	206,5
Resultaat boekjaar	53,3		
Voorzieningen	895,5	747,3	632,1
Schulden > 1 jaar	625,0	395,0	185,0
Vaste passiva	2.383,5	1.944,8	1.581,4
Vlottende passiva			
Vlottende schulden < 1 jaar	4.115,9	4.115,9	4.115,9
Overlopende passiva			
Overige schulden	188,7	188,7	188,7
Voorschotten van overheids. Org.			
Vlottende passiva	4.304,6	4.304,6	4.304,6
Totaal passiva	6.688,1	6.249,4	5.886,0

33. Toelichting op vaste activa

De investeringen in ICT en de inrichting kantoor als gevolg van de verhuizing zijn geactiveerd en worden afgeschreven op basis van de volgende termijnen:

- Laptops: 4 jaar
- Mobiele telefoons: 2 jaar
- Netwerkkaparaatuur / audiovisueel: 4 jaar

- Meubilair en kantoorinrichting: 4 jaar voor bureaustoelen, 10 jaar overige meubilair
- Inrichting en infrastructuur pand: 15 jaar

Naast de investeringen in huisvesting en ict, wordt er geïnvesteerd in de apparatuur voor 't kantoor en basistaken VTH. Voor de apparatuur en voertuigen voor de meetdienst is een apart investeringsplan opgesteld iom de opdrachtgever/financier. (provincie).

Verder bestaat de vaste activa uit waarden voor voertuigen en software, zijnde de investeringen in SAP en Open Wave. Hiervoor gelden de volgende afschrijftermijnen:

- Bedrijfsvoertuigen: 10 jaar
- Apparatuur: 5 tot 10 jaar afhankelijk van levensduur.
- Software: 5 jaar

34. Toelichting op vlottende activa

De uiteenzettingen met een looptijd < 1 jaar betreffen grotendeels het banksaldo in de rijkschatkist. Aan het eind van 2022 was deze hoog, vanwege diverse afrekeningen over het werkpakket die nog afgewikkeld moesten worden. Gezien onze financieringsafspraken, middels voorschotten ter grootte van een kwart van de werkpakketten per kwartaal, is te verwachten dat het banksaldo hoog blijft op de jaargrenzen.

De post onderhandenwerk is pro forma opgenomen; in 2022 is de onderhanden positie gefactureerd aan de partners, derhalve onderdeel van de debiteuren.

35. Toelichting op vaste passiva

De vaste passiva bestaan uit onze reserves, voorzieningen en kortlopende schulden.

Reserves

De algemene reserve is gemaximeerd (cf de GR) op € 0,5 miljoen. In tabel 20 is aangegeven dat dit 2,1% is (ultimo 2024) van de omzet. Aan het bestuur en de raden/staten wordt in 2023 voorgesteld om een standpunt in te nemen over de hoogte van de reserve, in relatie met de risico's die zijn gedefinieerd.

De bestemmingsreserves voor innovatie en mba's op de eindbalans 2022 vallen in 2023 vrij. De bestemmingsreserves die vanuit de provincie zijn gevormd worden aangewend voor investeringen in de 'meetdienst' en incidentele activiteiten vanuit de provincie. Over deze laatste vindt nog overleg met de provincie plaats.

Tabel 18: Reserves

Reserves x € 1.000	realisatie 31-12-2022	mutaties 2023	prognose 31-12-2023	mutaties 2024	prognose 31-12-2024	prognose 31-12-2025	prognose 31-12-2026	prognose 31-12-2027	prognose 31-12-2028
Algemene reserve	470,2	29,8	500,0		500,0	500,0	500,0	500,0	500,0
Te bestemmen batig saldo		57,8	57,8		57,8	77,1	120,0	191,1	295,1
BR opleidingen Omgevingswet									
BR innovatie	45,6	-45,6							
BR Provincietaken	91,8		91,8		91,8	91,8	91,8	91,8	91,8
BR Bureau milieumetingen	191,1	-38,2	152,9	-38,2	114,7	76,4	38,2		
BR mba's	11,0	-11,0							
Totaal reserves	809,7	-7,2	802,5	-38,2	764,3	745,4	750,1	782,9	886,9

Voorzieningen

De harmonisatievergoeding dekt de kosten van de garantietoelagen van medewerkers die zijn overgekomen van de Provincie bij de oprichting van ODRA. Deze voorziening loopt door tot in de jaren '30.

Het verlofsparen is een nieuwe voorziening die eind 2022 is ingesteld, om kosten voortkomend uit gespaard verlof af te dekken. Medewerkers hebben sinds de CAO van 2023 het recht om al hun bovenwettelijk verlof te sparen en aan te wenden voor sabbaticals en of eerder stoppen met werk. Er is nog weinig ervaring met feitelijke opname, in de prognose balans gaan we uit van afbouw naar circa de helft in komende jaren.

De voorziening personele kosten valt in 2023 vrij; in de tabel opgenomen onder 'te bestemmen batig saldo'.

Tabel 19 :Voorzieningen

Voorzieningen x € 1.000	realisatie 31-12-2022	mutaties 2023	prognose 31-12-2023	mutaties 2024	prognose 31-12-2024
Harmonisatie Prov. Gelderland	381,4	-36,7	344,7	-34,7	310,0
Verlofsparen	483,1	-80,5	402,6	-80,5	322,1
Personele kosten	31,0	-31,0			
Totaal voorzieningen	895,5	-148,2	747,3	-115,2	632,1

Overige passiva / schulden

Op balansdatum is de schuldpositie (veelal crediteuren) bij ODRA omvangrijk. Dat heeft te maken met de wijze van administreren conform de richtlijnen BBV. Kosten ten laste van het boekjaar zijn verwerkt, de betalingen veelal nog niet gedaan.

De investeringen in huisvesting en ICT leiden tot grote betalingen aan de leveranciers. De middelen daarvoor zijn slechts deels uit de lopende middelen betaald. In 2022 is een lening bij de BNG afgesloten, gelijklopend aan de afschrijftermijnen. De cashflow uit de afschrijvingen zullen gebruikt worden voor aflossing.

36. Financiële weerbaarheid

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate we in staat zijn om tegenvallers op te vangen. In hoofdstuk 4 zijn de risico's beschreven die we nu voorzien. De geschatte omvang van die risico's is rond de € 1,0 miljoen, 4,2% van de omzet. Het weerstandsvermogen neemt komende jaren af: van 4,4% naar 2,9% van de omzet. Het eigen vermogen naar 2,1% van de omzet. Het is een belangrijk aandachtspunt om hier komend jaar beleid op te ontwikkelen.

Tabel 20: Weerstandsvermogen en financiële kengetallen

Weerstandsvermogen x € 1.000	stand 31-12-2022	stand 31-12-2023	stand 31-12-2024	% omzet	Kengetallen	Realisatie 2022	prognose 2023	Prognose 2024
Algemene Reserve	470	500	500	2,1%	Netto schuldquote	-1,9%	-2,1%	-2,2%
Resultaat boekjaar	53				Netto schuldquote (verstr. leningen)	-1,9%	-2,1%	-2,2%
Bestemmingsreserves					Solvabiliteit	12,9%	11,9%	12,0%
BR opleidingen Omgevingswet					Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%
BR innovatie	46				Liquiditeit (current ratio)	123,2%	119,4%	116,8%
BR Provincietaken	92	92	92		Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
BR Bureau milieumetingen	191	153	115		Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt
BR mba's	11							
totaal bestemmingsreserves	340	245	206	0,9%				
Totaal	863	745	706	2,9%				
Omzet	19.457	20.584	24.083					
- percentage omzet	4,4%	3,6%	2,9%					

De netto schuldquote geeft inzicht in de verhouding van het vrije vermogen (+ reserves minus vaste activa) ten opzichte van de omzet. Deze schuldquote verbetert de komende jaren.

De solvabiliteitsratio en liquiditeit geven inzicht in de mate waarin we in staat zijn om aan de financiële verplichtingen te voldoen. De saldi zijn relatief laag. Het systeem van bevoorschotting aan partners (en de tijdigheid van betalen) is hier debet aan.

Rente risico beheer en kasgeld limiet

De treasury functie binnen ODRA is gebaseerd op de wet Fido. ODRA stuurt op financiering voor de korte termijn en lange termijn. Zoals al aangegeven; de korte termijn financiering hangt sterk samen met het systeem van bevoorschotting aan de partners. Deze werkwijze kan nog meer worden verbeterd om grote afrekeningen van de werkpakketten aan het eind van het jaar te voorkomen.

Met de kasgeldlimiet in de wet Fido is bepaald dat het maximum bedrag voor financiering met kortlopende middelen 8,2% van het begrotingstotaal is (€ 1,7 miljoen). We komen niet boven deze norm uit.

Voor de middelen die aangehouden mogen worden op de lopende rekening (BNG), alvorens deze worden overgeheveld naar de rijksschatkist, geldt in principe een limiet van € 1,0 miljoen. We hebben aanvullend een afspraak dat de limiet € 1,75 miljoen is. Hierdoor zijn we beter in staat het betalingsverkeer vorm te geven, zonder saldi over te boeken.

Hoofdstuk 4.

J. Risico's voor de begroting 2024

In deze paragraaf geven we een beeld van de risico's die wij nu zien. We komen uit op risico's (als ze tegelijkertijd voordoen) van boven € 1,0 miljoen. We staan regelmatig stil bij de operationele risico's. Dan bespreken we met ons bestuur of en welke noodzakelijke, mitigerende maatregelen nodig zijn. Daarnaast liggen generieke risico's permanent aanwezig op de loer.

Exploitatie -risico's

- Een saldo in de exploitatie kan ontstaan door niet realiseren van begrote inkomsten, tegenvallende kosten of kosten voor onvoorziene gebeurtenissen. Sinds enkele jaren is ook de structurele krappe arbeidsmarkt een risico. Hierdoor zouden verplichtingen jegens klanten, niet kunnen worden voldaan. Dit geeft consequenties bij de klant, bij ODRA wordt er omzetmarge misgelopen.
- Prognoses; Afgelopen jaar is geconstateerd dat bij het maken van prognoses de marges, die door bovenstaande onzekerheden ontstaan, kunnen oplopen tot 2% á 3% van de omzet. Het gaat om een bedrag van circa € 500.000.
- Outputfinanciering; Er kunnen risico's voor de bedrijfsvoering ontstaan doordat de gemiddelde tijdsbesteding hoger uitvalt dan het vastgestelde kengetal. Naar mate het aantal geleverde producten stijgt, is er beter zicht op goede en stabiele kengetallen. Bij kleine aantallen is de spreiding van de tijdsbesteding te groot, met als gevolg afwijkingen in de begroting. Afgelopen jaren zijn al enkele producten overgezet naar diensten; het geeft voor klanten en ODRA beter zicht op de kosten.

Risico's op de taakuitvoering

- We kunnen aansprakelijk worden gesteld voor fouten in de taakuitvoering en bedrijfsvoering. Bijvoorbeeld als gedelegeerde bevoegdheden onduidelijk zijn en niet helder zijn vastgelegd. Dit betreft vooral een bestuurlijk- en imago probleem. We zijn verzekerd voor schadeclaims tot een bedrag van maximaal twee keer €2,5 miljoen per jaar. Met een eigen risico. In 2022 zijn er geen substantiële claims binnen gekomen waarvoor de verzekering is ingezet.

Frictiekosten

- Frictiekosten ontstaan meestal als gevolg van grote veranderingen in de organisatie. Bijvoorbeeld als partners besluiten om de niet-wettelijke taken in eigen beheer op te pakken. Ook kunnen grote fricties ontstaan bij medewerkers die (niet meer) passen op het werk dat moet worden uitgevoerd. Voor 2024 verwachten we dat er geen noemenswaardige frictie zal optreden. Wel wordt er nog € 70.000 (0,3% van de omzet) gereserveerd voor personele frictie.

Compliance aan wet- en regelgeving

- Het niet voldoen aan wet- en regelgeving is een risico dat de legitimiteit van de organisatie ondergraaft. Het heeft effect op ons imago van betrouwbare overheidsdienst. En als we het 'te bont' maken, een afkeurende accountantsverklaring. Om compliant te blijven moeten in de bedrijfsvoering investeringen worden gedaan. De WOO (sinds 2022 van kracht) zal nog de

nodige energie (en kosten) met zich meebrengen, evenals informatiebeveiliging en AVG. Er is voorgesteld om het advies budget te verhogen.

Liquiditeit

- Met de partners is afgesproken dat zij aan het begin van elk kwartaal een kwart van het werkprogramma als voorschot betalen. Zonder dit systeem zou ODRA niet aan haar betalingsverplichtingen kunnen voldoen. Het eigen vermogen is immers gelimiteerd tot een € 0,5 miljoen (2% van de omzet). Hoewel deze buffer klein is, is het beleid van de partners om dit bedrag niet te laten groeien. Deze afspraak houden we overeind.
- De grote investeringen in onze huisvesting in 2022 zijn qua liquiditeit voor een deel afgedekt met een lening bij de BNG. Toekomstige grote vervangings -investeringen, de eerste zijn te verwachten in IT apparatuur in 2026, kunnen eveneens gefinancierd worden met een lening.

Hoofdstuk 5. Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst Regio Arnhem van 13 april 2023.

De voorzitter,

Joa Maouche

De secretaris,

Ruben Vlaander

Bijlage 1. Overzicht producten

Omschrijving product	Taakveld	Kengetal 2024	Kostprijs 2024	Aantal producten begroting 2024	Baten 2024 per product x 1.000	%	Aantal producten begroting 2023	Aantal producten realisatie 2022	
Programma 1. Vergunningverlening									
Aanpassingen omgevingsvergunning mba	Milieu	13	€ 1.287	8	€ 10	0%	8	6	
Intrekkingsbesluit BRIKS	Bouw	4	€ 396	40	€ 16	1%	40	26	
Maatwerk milieu	Milieu	14	€ 1.386	62	€ 86	1%	60	56	
Meldingen behandelen Besluit bouwen en leefomgeving	Bouw	1	€ 99	1.393	€ 138	31%	1.383	1.469	
Meldingen mba	Milieu	10	€ 990	470	€ 465	10%	453	394	
Omgevingsvergunning BRIKS cat 1 /gevolgklasse 1	Bouw	9	€ 891	1.787	€ 1.592	40%	1.368	1.490	
Omgevingsvergunning BRIKS cat 2 /gevolgklasse 2	Bouw	23	€ 2.277	515	€ 1.174	11%	484	492	
Omgevingsvergunningen milieubelastende activiteiten	Milieu	22	€ 2.178	52	€ 112	1%	56	33	
Vergunning vuurwerkontbrandingen	Milieu	11	€ 1.089	175	€ 191	4%	172	183	
Totaal (+ gemiddelden)		9,1	€ 840	4.503	€ 3.784	100%	4.024	4.149	
				aandeel bouw	3.736	2.920	83%	3.275	3.477
				aandeel milieu/alg	766	864	17%	749	672
Programma 2. Toezicht en Handhaving									
Controle Alcoholwet	Milieu	5	€ 495	31	€ 15	1%			
Controle asbest/sloop	Bouw	9	€ 891	296	€ 264	7%	229	230	
Controle BRIKS / gevolgklasse 2 Bbl	Bouw	23	€ 2.277	245	€ 557	5%	229	202	
Controle BRIKS / gevolgklasse 3 Bbl	Bouw	48	€ 4.752	89	€ 424	2%	93	64	
Controle BRIKS categorie 1	Bouw	8	€ 792	1.271	€ 1.007	28%	1.107	1.391	
Handhavingscontrole	Milieu	10	€ 990	110	€ 109	2%	99	116	
Hercontrole milieu	Milieu	6	€ 594	641	€ 381	14%	611	432	
Klachtbehandeling	Milieu	2	€ 198	2.036	€ 403	45%	1.882	2.907	
Preventief milieutoezicht	Milieu	9	€ 891	1.717	€ 1.530	38%	1.635	1.552	
Projectcontrole - WNB	Milieu							45	
Rapportageverplichting overig	Milieu	4	€ 396	221	€ 87	5%	290	176	
Toezicht vuurwerk evenementen	Milieu	12	€ 1.188	120	€ 143	3%	115	100	
Totaal (+ gemiddelden)		7,9	€ 726	6.776	€ 4.918	100%	6.290	7.215	
				aandeel bouw	1.901	2.251	28%	1.658	1.887
				aandeel milieu/alg	4.844	2.652	71%	4.632	5.328
Totaal producten		8,5	€ 772	11.278	€ 8.702		10.314	11.364	
				aandeel bouw	8.580	€ 5.171	59%	7.907	8.805
				aandeel milieu/alg	2.667	€ 3.516	40%	2.407	2.559

Bijlage 2. Overzicht diensten

Omschrijving dienst	Taakveld	Aantal uren begroting 2024	Baten 2024 per dienst x 1.000	%	Aantal uren begroting 2023	Aantal uren realisatie 2022
Programma 1. Vergunningverlening						
Advies omgevingskwaliteit	Bouw	1.684	€ 167	12%		
Advies omgevingsvergunningen en meldingen mba	Milieu	612	€ 61	4%	292	681
Begeleiden initiatief BRIKS	Bouw	3.156	€ 312	22%	2.633	4.456
Begeleiden initiatief milieu	Milieu	1.035	€ 103	7%	1.315	645
Beoordelingen Bbl	Bouw	2.045	€ 202	15%	2.240	1.499
Juridische expertise vergunningen	Algemeen	2.335	€ 231	17%	2.522	5.180
Omgevingsvergunning BRIKS cat 3 /gevolgklasse 3	Bouw	662	€ 66	5%	2.230	1.945
Omgevingsvergunning complexe bedrijven ODRA	Milieu	2.538	€ 251	18%	2.684	2.051
Subtotaal		14.067	€ 1.393	100%	13.916	16.457
	aandeel bouw	5.863	€ 580	42%	7.103	7.900
	aandeel milieu/alg	8.204	€ 812	58%	6.813	8.557
Programma 2. Toezicht en Handhaving						
Bestuursdwang uitvoeren	Algemeen	253	€ 25	2%	250	32
Controle activiteiten in of op de bodem	Milieu	672	€ 66	5%		
Controle bestaande bouw en RO	Bouw	4.585	€ 454	33%	4.312	4.194
Controle bodemsanering	Milieu	4.072	€ 403	29%	6.608	6.210
Controle complex bedrijf	Milieu	8.911	€ 882	63%	9.649	11.631
Controle graven in de bodem onder de IW	Milieu	4.083	€ 404	29%	2.619	4.744
Handhavingsbesluit nemen	Algemeen	10.775	€ 1.067	77%	10.323	10.776
Handhavingscontrole - PCH	Milieu	500	€ 50	4%		
Hercontrole milieu - PCH	Milieu	1.300	€ 129	9%		
Juridische expertise handhaving	Algemeen	4.815	€ 477	34%	5.256	5.479
Keten- en data gedreven toezicht - PCH	Milieu	795	€ 79	6%		
Klachtbehandeling - PCH	Milieu	1.514	€ 150	11%		
Preventief milieutoezicht - PCH	Milieu	855	€ 85	6%		
Projectcontrole	Milieu	4.061	€ 402	29%	2.504	3.454
Rapportageverplichting EPRT	Algemeen	1.232	€ 122	9%	1.101	
Rapportageverplichting overig - PCH	Milieu	1.452	€ 144	10%		602
Rapportbehandeling bedrijfsmelding en melding ongewoon voor	Milieu	1.208	€ 120	9%	1.464	1.205
Strafrecht - PCH	Milieu	600	€ 59	4%		191
Transportcontrole	Milieu				250	
Toezicht milieu	Milieu	-1.240	-€ 123	-9%		8.351
Subtotaal		50.442	€ 4.994	100%	44.336	56.869
	aandeel bouw	4.585	€ 454	9%	4.312	4.194
	aandeel milieu/alg	45.857	€ 4.540	91%	40.024	52.675
Programma 3. Advies						
Adviesrapport leefomgeving	Milieu	10.355	€ 1.025	74%	9.636	12.016
Afhandeling Woo-verzoeken	Algemeen	677	€ 67	5%	465	
Beoordeling saneringsevaluatie	Bouw	2.505	€ 248	18%	2.980	3.950
Meetadviesrapport leefomgeving	Milieu	7.342	€ 727	52%	9.994	8.595
Meetadviesrapport luchtkwaliteit langs wegen	Milieu	1.500	€ 149	11%		
Advies milieu	Milieu	400	€ 40	3%		119
Subtotaal		22.779	€ 2.255	100%	23.075	24.680
	aandeel bouw	2.505	€ 248	11%	2.980	3.950
	aandeel milieu/alg	20.274	€ 2.007	89%	20.095	20.730
Programma 5. Algemeen en Projecten						
Beleids- en bestuursondersteuning	Algemeen	3.632	€ 360	26%	2.745	2.234
Detachering	Algemeen	768	€ 76	5%	768	1.829
Faciliteren participatietraject	Milieu	471	€ 47	3%	1.785	593
Meewerken aan programma of project	Algemeen	9.771	€ 967	69%	9.666	14.823
Partnerspecifieke werkafspraken	Algemeen	625	€ 62	4%	1.000	373
Programma- en projectmanagement	Algemeen	16.309	€ 1.615	116%	15.755	14.705
Algemeen	Algemeen	11.205	€ 1.109	80%		
Subtotaal		42.780	€ 4.235	100%	31.719	34.557
	aandeel milieu/alg	42.780	€ 4.235	100%	31.719	34.557
Totaal uren		130.068	€ 12.877		113.046	132.563
	aandeel bouw	12.953	€ 1.282	10%	14.395	16.044
	aandeel milieu/alg	117.115	€ 11.594	90%	98.651	116.519

Bijlage 3. Overzicht bijdragen klanten

Baten per klant x € 1.000	Bouw			Milieu			Algemeen			Gezamenlijke diensten				Overige baten ****)	Totaal baten 2024	aandeel bouw	aandeel mil. & alg.	%	Aantal producten	Uren diensten	Totaal baten begroting 2023	% tov 2024	Totaal baten realisatie 2022	% tov 2024
	producten	producten	Totaal	diensten	diensten	diensten	diensten	diensten	Alle partners *)	Deel partners **)	Algemeen ***)	Totaal												
	x tarief	x tarief	x tarief	x € 99	x € 99	x € 99	x € 99	x € 99																
Arnhem	2.778	1.059	3.837	566	652	805	2.024	207	268	156	631	51	6.544	3.612	2.932	30%	4.834	20.446	5.669	15%	6.248	5%		
Doesburg	346	73	419	20	40	31	92	18	17	14	49	4	565	388	177	3%	472	928	146	288%	238	137%		
Duiven	11	227	238	5	106	26	137	31		14	45	7	426	23	404	2%	291	1.383	397	7%	340	25%		
Lingewaard	1.165	458	1.623	299	493	599	1.390	87	77	66	230	42	3.284	1.541	1.744	15%	2.017	14.044	3.261	1%	2.792	18%		
Overbetuwe	78	510	588	30	332	100	462	66		50	115	30	1.194	138	1.057	5%	746	4.662	994	20%	925	29%		
Provincie regulier		344	344		149	350	498	83		29	112	249	1.203	249	954	5%	325	5.035	1.220	-1%	1.255	-4%		
Provincie Bodemtaken				248	282		530						530	248	282	2%		5.350	550	-4%	780	-32%		
Provincie Complexe Handhaving				51	2.478	1.210	3.739					27	3.766	78	3.688	17%		37.770	3.533	7%	3.602	5%		
Provincie Aandachtsbedrijven						1.228	1.228					11	1.239	11	1.228	6%		12.407	1.178	5%	1.254	-1%		
Renkum	713	190	903	77	116	270	462	62	52	47	160	14	1.539	855	684	7%	1.163	4.671	1.388	11%	1.517	1%		
Rheden	54	249	304	11	146	57	214	61		46	108	21	646	87	560	3%	707	2.160	538	20%	558	16%		
Rozendaal	3	7	10	1	3	1	5	10		8	18	2	35	6	29	0%	18	53	31	14%	29	20%		
Westervoort	2	47	49	1	24	6	31	22		10	32	5	116	7	109	1%	67	308	106	9%	96	21%		
Zevenaar	21	353	374	21	238	47	306	62		29	91	29	800	71	729	4%	495	3.090	715	12%	849	-6%		
Subtotaal partners	5.171	3.517	8.688	1.330	5.058	4.730	11.118	708	413	469	1.590	490	21.887	7.312	14.575	100%	11.135	112.307	19.726	11%	20.483	7%		
% van de omzet			40%				51%				7%	2%												
Subtotaal OD's		15	15	119	87	100	306	119			119	0	439		439		29	3.089	417	5%	391	12%		
Subtotaal derden					106		1.453	259		204	463	-158	1.757		1.757			14.672	433	305%	1.148	53%		
Totaal klanten	5.171	3.532	8.702	1.449	5.250	4.831	12.877	1.085	413	673	2.172	332	24.083	7.312	16.771		11.164	130.068	20.577	17%	22.022	9%		
% van de omzet			36%				53%				9%	1%												

*) betreft data- en ketengedreven werken, strafrecht, klantadvies milieu en piketdienst
 **) betreft klantadvies bouw
 ***) betreft projectmanagement/meewerken project Omgevingswet, energie, GUOV, circulariteit en innovatiebudget
 ****) zie specificatie tabel overige baten

Bijlage 4. Overzicht materiële kosten & Specificatie post opbrengsten derden

De materiële kosten zijn hieronder toegelicht en bestaan uit kosten die worden doorbelast vanuit ODRN voor complexe vergunning. De andere kosten betreffen vooral onderzoeken/activiteiten die door derden worden gedaan.

Bij de meetdienst bestaan de kosten uit: (afschrijf)kosten voor apparatuur, voertuigen, huur van de aparte locatie en uitbestede onderzoeken en klein materiaal voor metingen.

De opgenomen € 1,7 miljoen baten bij "derden" bestaan uit verwachte baten waarvoor nog geen 100% zekerheid is qua financiering, maar die (met geringe marge) worden verwacht.

In de tabel is aangegeven wie de verwachte financier is. Dit zijn dan kosten voor de betreffende klant die bovenop de verwachte bijdragen komen die in bijlage 2 staan.

Baten per klant x € 1.000	Uitbesteed complexe VV	Out of pocket	Meetdienst, piket en Theseus *)	Totaal overige baten	bouw	milieu	algemeen
Arnhem	5			5		5	46
Doesburg							4
Duiven							7
Lingewaard	22			22		22	19
Overbetuwe	15			15		15	15
Provincie Regulier			230	230		230	19
Provincie Complexe Handhaving		27		27			27
Provincie Aandachtsbedrijven		11		11			11
Renkum							14
Rheden	7			7		7	14
Rozendaal							2
Westervoort							5
Zevenaar	15			15		15	14
Subtotaal partners	64	38	230	332		294	196
Omgevingsdiensten			0	0			0
Subtotaal OD's			0	0			0
Subtotaal derden			0	0			0
Totaal klanten	64	38	230	332		294	196

*) betreft meetdienst (provincie), piket (derden) en Theseus (OD's)

Omschrijving	Bedrag (x € 1.000)	Beoogde financiers
Circulariteit	149	Partners, individuele opdrachten
Omgevingswet	59	Partners, individuele opdrachten
TMA	156	Partners, individuele opdrachten
SPUK energie	495	RvO
Theseus	495	Diverse financiers
Wet kwaliteitsborging	99	Partners
Subtotaal projecten	1.453	
Data- en ketengedreven services	701	
Beheer zones, kaarten en data	-188	
Keten- en data gedreven toezicht	-303	
Archief extra	-158	
Subtotaal data- en ketengedreven services	52	Partners en OD's *
Strafrecht	89	Partners
Beleidsadvies uitvoering	204	Partners en Montferland
Klantadvisering milieu	-41	Partners
Subtotaal overige gezamenlijke diensten	253	Partners *
Totaal	1.757	

* Is nog niet opgenomen in de concept werkprogramma's 2024, en niet in bijlage 3 bij de bijdragen per partner. (is dus aanvullend)

